
KAYBOLMA NUMARASI
METTE JAKOBSEN
DK

KAYBOLMA NUMARASI

Orijinal adı: The Vanishing Act
© 2011, Mette Jakobsen
Yazan: Mette Jakobsen
İngilizce aslından çeviren: Elif Günay

Türkçe yayın hakları: © Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.
Bu kitabın Türkçe yayın hakları Anatolialit Telif ve Tercümanlık Hizmetleri Tic. Ltd. Şti. aracılığıyla alınmıştır.
1. baskı / Ekim 2013 / ISBN 978-605-09-1718-5
Sertifika no: 11940

Kapak tasarımı: Geray Gençer
Baskı: Görsel Dizayn Ofset Matbaacılık Tic. Ltd. Şti.
Atatürk Bulvarı Deposite Alışveriş Merkezi A5 Blok
4. Kat No: 405 İkitelli OSB - Başakşehir / İSTANBUL
Tel: (212) 671 91 00
Sertifika no: 16269

Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.
19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 1 Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL
Tel. (212) 37377 00 / Faks (212) 355 83 16
www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Kaybolma Numarası

Mette Jakobsen

Çeviren: Elif Günay

DK DOĞAN KİTAP

Matilde'e...

Bütün her şeyi daha uzun
ve daha dikkatli bir biçimde inceledikçe,
gerçek olduklarını daha açık ve
net görebiliyorum.

Rene Descartes

Ölü oğlanı bulduğum sabah hava karlıydı. Üzerinde iki ev ve bir kilise olan adanın tamamı beyaz bir örtüyle kaplanmıştı.

Babam balık ağlarını çekerken, iki kayanın arasından çıkan bir el görmüştüm. Sihirbazlık numarası gibiydi; sanki elden bir demet gül çıkıverecek *–Ta tam! Buyrun bakalım! Bunlar sizin!–*, sonra da alkışlar kopacaktı. Ama etraf sessizdi ve el de hiç kıpırdamıyordu.

Oğlan kayaların oluşturduğu bir beşiğin içinde, üzeri yeni yağan karla örtülmüş bir halde, sırtüstü yatıyordu. Gözleri kapalıydı. Tepesinde bir kuzgun duruyor; kurumuş bir çam dalından onu izliyordu. Oğlan benden biraz büyüktü; en fazla on dört-on beş yaşındaydı. Saçları da neredeyse benimki kadar koyu renkti.

"Baba!" Sesim fısıldar gibi çıkmıştı.

Ölü oğlanın ağzı sanki tereddüt ettiği zor bir soruyu sormak üzereymiş gibi, hafifçe aralıktı.

"Baba" diye bağırdım. "Baba."

Sonra Babama doğru tökezleyerek koşmaya başladım; o da elindeki ağları bırakıp, kollarıyla sarıp tuttu beni.

Başım kalın paltosuna gömülü bir halde, "Korkma, Baba" dedim. "Annem değil."

Babam ölü oğlana bakmaya gitti; ben de balık tutma noktasında bekleyip, rüzgârın ince karları havalandırışını, kaya-

larla kumların arasında döndürüşünü izledim. Kış erken gelmişti.

Kasım ayıydı. Sirk gösterisinin üzerinden bir yıl geçmişti. Annem büyük siyah bir şemsiyeyle o soğuk sabah yağmurunun altında çekip gideli de bir yıl olmuştu. Kaplumbağa'yı da yanına alıp, kayıplara karışmasının üzerinden geçen bir yıl.

Belki de hikâyeme inanmayacaksınız. Bir masal, hayalimde yarattığım bir fabl gibi okuyacaksınız belki de. Ama hepsi gerçek. Ölü oğlan üç gün yanımızda kaldı. Kaskatı, donmuş bir haldeydi; Babam onu mavi odadaki yatağa yatırdı ve teslimat gemisi gelene kadar da orada kaldı. Ada hâlâ okyanusta bir yerlerde ve o kadar küçük bir ada ki, hiçbir haritada yer almıyor. Yorgun denizcilere sonsuz denizin ortasında bir kurtuluş ihtimali olduğunu gösteren tek şey ise, üzerindeki haç. Babam şafak vakti balığa çıkardı. Teneke kovası lavabonun altındaki dolapta durur; karanlık ve vaatlerle dolu görünen ağlarını ise mutfağın arka duvarına asardı. Annem kaybolana dek, Babam her sabah ağlarını hazırlamaya başlamadan önce Annemin fincanını masaya çıkarır, ocağa da su koyardı. Annem kalkar kalkmaz kahve içmek isterdi. Kahvesini, kenarında minik tavus kuşu desenleri olan zarif bir fincanda, kremalı ve şekerli içmeyi severdi. Karman çorman olmuş saçları ve uykulu gözleriyle yavaş yavaş yudumlardı kahveyi.

Hâlâ her sabah fincanını masaya koyuyordum. Babam her seferinde kaliteli porselen fincana hüzünle bakardı. Ben de, "O ölmedi, Baba" derdim. "Dönecek."

On iki yaşındaydım, ince uzundum ve Anneme hiç benzemiyordum. Tam olarak açıklayamadığım bir güzelliğe sahipti o. Ama gözlerinin gri olduğunu; sabahları bile mavi, kırmızı veya mor elbiseler giydiğini; kahvesini içtikten sonra uzun kızıl saçlarını gevşek bir topuz yaptığını ve o topuza tüyler

ya da kadife çiçekler taktığını söyleyebilirim size.

Ölü oğlanı bulduğum sabah, Babam kahvesini bitirip bir önceki yıl ördüğüm ve şu anda hiç de muntazam olmadığını gördüğüm sarı atkısıyla ceketini giyerken ben de ağları toplamıştım.

Dışarısı soğuk ve karanlıktı; yolumuzu tek aydınlatan, uzaktaki kilisenin ışıklarıydı. Minik, iğne gibi kar taneleri yanaklarıma çarpıyordu ve ben de elimi gözlerime siper ediyordum. Babamla kapının hemen dışında durduk. Okyanusu göremiyorduk ama sesini duyabiliyorduk. Kumsal ön kapımıza tam iki yüz yetmiş altı adım mesafedeydi. Arada da bir tek, gururla dimdik yükselen devasa bir dövme demir kapı vardı. Kapının, hiçbir zaman sahip olamadığı çitlerin yolunu gözlediğini hayal ederdim hep. İki yüz yılı aşkın bir süre önce kiliseyi ve adadaki iki evi inşa eden Theodora, zamansız ölümü yüzünden etrafına çit yapmaya fırsat bulamamıştı.

"Hazır mısın?" Babam ağları omzuna attı.

"Eldivenlerimi bulamıyorum."

"Benimkileri al."

Gecenin yavaş yavaş kaybolan karanlığı kendini hissettirmek için son bir şansı kalmışçasına üzerimize doğru gelirken; Babam koyun yününden astarı olan büyük eldivenlerini uzatıp, kovasını aldı.

Babam her zaman, kapının etrafından dolaşmak yerine, açıp içinden geçerdi. "Bir beyefendi bir kapıyı asla görmezden gelmemeli" derdi. Paslı kapı arkamızdan gıcırtıyla çarparak kapandı ve Babam her zaman yaptığı gibi, "Bana üç filozof ismi söyle, Minou" dedi.

O sabah da her sabah olduğu gibi üç isim hazırlamıştım. "Kant, Hegel ve tabii ki Descartes."

"Tabii ki" deyip elimi tuttu. Yüzünü göremiyordum ama memnun olduğunu biliyordum. Ardından birlikte iki kör kâşif gibi, balık tutacağımız yere gitmek üzere önce patika-

dan aşağı indik; sonra da alglerin ve koyu renk kayaların, buzun ve yosunların arasından kumsal boyunca yürüdük.

Babam bir adada yaşamayı kapalı bir kutuda yaşamaya benzetirdi. "Bir filozofa yakışan da budur" derdi. "Sürekli seçim yapmak zorunda kalırsan nasıl felsefe yapabilirsin ki?" Bizimki kadar küçük bir adada da yapılacak bazı seçimler vardı ama çok da değildi. İnsan burada zamanının çoğunu düşünerek geçirebiliyordu ve Babama kalırsa en asil uğraş da buydu.

Yürüyerek adanın etrafını 53 dakikada dönebiliyordum. Şekli, bazen Noel'de yediğimiz çikolatalı kedidili bisküvilerine benziyordu. Gerçi o bisküviler yumuşak ve sütlüydü; ayrıca şekilleri de kedidilinden çok köpek kemiğine benziyordu. Adanın batı ucunda Theodora'nın Düzlüğü yer alıyordu. Düzlüğün kenarına gitmeme izin yoktu. Babam tek başına rüzgârın bile insanı alıp ta aşağıdaki dalgaların içine savurmaya yeteceğini söylerdi. Oğlan adaya sağ salim gelmiş olsaydı, konuğumuza etrafı gezdirebilirdik. Kumsaldan ve sonra da patikadan yukarı yürürdük. Babam da oğlana evimizin tepesinde dikilen, denize doğru hafif eğik biçimde duran eski deniz feneriyle ilgili bir sürü şey anlatırdı. Deniz feneri artık kullanılmıyordu. Ama Babam onunla gurur duyardı ve eli hiç yatkın olmamasına rağmen sırf benim özel yerim olsun diye, dışarıdan deniz fenerine çıkan ahşap merdivenleri tamir etmek için saatlerini harcamıştı.

Eve yaklaşırken oğlana, "Sen asıl evin içindeki duvarları gör" derdim. Çünkü Annem resim yapmayı çok severdi ve evi rengârenk duvar resimleriyle doldurmuştu.

Sonra oğlana, "Herkes Annemin öldüğünü sanıyor" diye fısıldardım. Annem ortadan kaybolduktan sonra, Rahip kıyıya vurmuş ayakkabısının tekini bulmuştu. Babam o tuz lekesiyle kaplı, topuğu düşmüş ayakkabıyı eski bir ayakkabı kutusuna koyup da gömdükleri günden hiç bahsetmezdi. Cenaze-

yi deniz fenerinden izlemiştim. Babam benim de gitmemi istemişti ama ben olmaz demiştim. Gereksiz olduğunu söylemiştim: Annemin hayatta olduğundan emindim.

Oğlana on yedi çam ağacından oluşan ormanı, içindeki bir sürü tavşanı ve bir yaz tam üç yüz iki elma veren elma ağacını gösterirdik. Onu ormana giden patikadan götürür; Kutucu'yu ve karman çorman beyaz tüyleriyle sarkık kulakları olan ufak ve sadık dostu Adsız'ı ziyaret ederdik.

Sonra da Rahip'i görmeye giderdik. Kilise sabah karanlığında, bütün pencerelerinden içeri süzülen ışıklar ve çan kulesine girip çıkan kuzgunlarıyla muhteşem görünürdü.

Ona, "Rahip karanlıktan korkar" diye açıklardım. "Kulede uyur ve gece boyunca ışıkları açık bırakır. Bu yüzden de yeni bir deniz fenerine ihtiyaç yok. Hatta bazen keyfi kaçtığında çanı bile çalar."

Sonra oğlana kilisenin yanındaki bir kulübede duran ve vınlayıp tangırdayarak bütün adayı aydınlatan paslı makineyi gösteririm.

"Her adada ışık olmaz" diye açıklardım.

Oğlan da bu kadar küçük bir adada hem ışığımızın, hem de Rahip'i ve çan kulesiyle tam bir kilisemizin olmasından etkilenirdi.

Deniz fenerinin ortasında devasa bir ampul vardı. Bir keresinde yakmaya çalışmıştım ama Babam sinirlenmişti.

"Ampulün içinde cıva var" demiş; sonra da okuma gözlüklerinin burnunda bıraktığı kırmızı izin olduğu yeri ovuşturmuştu. "Cıva zehirlidir. O yüzden burada yaşayan bir sürü deniz feneri bekçisi delirdi. Denizden çıkan şeyler görmeye başladılar: tuhaf yaratıklar, korsan gemileri, keçiler, domuzlar, bin bir türlü korkutucu şey."

"At da görmüşler mi, Baba?"

"Denizden çıkmaması gereken her şeyi görmeye başlamışlar."

Fenerdeki büyük ampule, Amcamın verdiği dört Descartes resmini yapıştırmıştım. Amcam, Annem kaybolduğunda ziyaretimize gelmişti. Babamın ağabeyiydi ve aile ağacımızın izini Descartes'a kadar süren de oydu. Tanınan bir üniversitenin Paranormal Bilimler Bölümü'nde akademisyendi. Bu bölümde kalan son kişiydi ve o kadar küçük bir ofiste çalışıyordu ki, odaya sığabilmek için çantasını kapının dışında bırakması gerekiyordu.

Annem kaybolduğundan beri her gecemi deniz fenerinde geçiriyordum. Eski bir yatağım, bir sürü battaniyem ve köşede de küçük bir ısıtıcım vardı. Yine de Babam beni her akşam alt kattaki yatağa yatırır; örtüyü örtmeden önce de atkımı taktığımdan, ceket ve kalın bir kazak giydiğimden emin olurdu. Sonra bana iyi geceler öpücüğü verip, botlarımın yatağın yanında hazır durup durmadığını kontrol eder; ardından da ışıkları söndürürdü.

Bazen bir süre yatakta kalıp Babamın çalışma odasından gelen dalgın mırıltılarını ve çevrilen sayfaların sesini dinlerdim ama çoğu gece kalkar, koridoru parmak uçlarıma basarak geçer, ön kapıyı sessizce açar ve dışarıdaki merdivenlerden deniz fenerine çıkardım.

Deniz fenerinin tavanı alçak olduğu için sadece orta kısmında ayakta durabiliyordum. Battaniyelere sarınıp oturur ve adaya; kum, kar ve kayalardan oluşan o karanlık kütleye bakıp Annem döndüğünde ona anlatacak şaşırtıcı bir şeyler bulmaya çalışırdım.

Bir keresinde Babama filozofların ne üzerine düşündüğünü sormuştum. Mutfaktaydık. Annem diz çökmüştü; yanaklarına boya bulaşmıştı ve yaşlı elma ağacının resmine son rötuşları yapıyordu.

"Hayat üzerine düşünürler" dedi Babam.

"Mesela köpekler üzerine mi?" diye sordum.

"Hayır, köpekleri pek kafaya takmazlar."

"O zaman ağaçlar?"

"Hayır, ağaçlar da değil; spesifik değil, daha geniş düşünürler."

"Ada üzerine mi mesela?"

Babam, "Hayır" dedi. "Çok daha büyük şeyler üzerine düşünürler."

"Yıldızlar?"

"Tam olarak değil. Filozoflar bir adım geri çekilip büyük resme bakarlar."

"Annem öyle yapmıyor ama."

"Evet."

"O, en minik fırça darbesinin bile önemli olduğunu söylüyor."

"Ama bazen kızım, bu kadar detaylı bakarsan büyük resmi göremezsin."

"Büyük resim nedir, Baba?"

"Gerçek, mutlak gerçek, Minou. Bize olayların neden olduğunu anlatan şey."

"Hangi olayların?"

"Anlaşılması kolay olmayan şeylerin."

"Savaşla ilgili şeyler gibi mi mesela, Baba?"

"Evet, Minou. Kesinlikle savaşla ilgili şeyler gibi."

"Peki ya insan büyük resmi görmek istemezse?"

Babam, "Yani" dedi ve duraksadı. "Yazık olur, Minou." Sonra Anneme baktı. Resminin mutfağa çok yakışacağını söyledi. Çizdiği ağacın solgun dalları ön kapının oraya kadar uzanıyor ve şemsiyeliğe değiyordu. Ayakkabılarının düzenli bir şekilde dizili durduğu rafların yakınına çok çok uzun kulaklı bir tavşan; onun yanına da leziz görünen bir elma yığını çizmişti.

Annem felsefeyle pek ilgilenmezdi. "Hayal gücünü kullan, Minou" derdi. "Çok düşünme."

Bir keresinde Babamın, Kant'ın *Saf Aklın Eleştirisi* kitabının arasına özenle koyduğum yaprağı alıp cama doğru tutmuştu. Yaprak kuru ve kırılgandı; içinden minik ışıklar sızıyordu.

"Neye benziyor?" diye sorup, görmem için yukarı kaldırdı.

Başımı salladım.

"Bir şey uydur, Minou. İlginç bir şey."

Tereddüt ederek yaprağa dikkatlice baktım.

"Şehri ve bütün o evleri görmüyor musun? Burada da... diyerek işaret etti. "Geceleri herkesin toplandığı bir meydan var."

"Kimlerin?" diye sordum.

"Tabii ki şehirdeki bütün insanların." Gülüp bana baktı. "Hayal gücün nerede, Minou? Nereye kayboldu?" dedi.

Annem kaybolduktan sonra Babamdan gemicilere bir defter sipariş etmesini istedim. Defter iki yüz on sayfalıydı. İçine olan biten her şeyi yazıyordum. Mesela:

Ağaçta sadece bir elma kaldı, Anne.

Hava çok soğuk. Babam kışın erken geldiğini söylüyor. Eğer bir teknedeysen umarım ısınabiliyorsundur.

Dün akşam ön kapıyı düzgün kapatmayı unuttum. Babamın bardağındaki su bir gecede buza döndü.

Dün Babam on dokuz tane balık yakaladı. Bu bir rekor!

Ayakkabı mezarının üzerinde kar var.

Deftere bir de deniz fenerinde sakladığım çam kozalaklarını çizerdim. Şekillerini ve büyüklüklerini belgelerdim; ayrıca her gün koleksiyonuma yeni kuzgun kemikleri ekleyip, onları da Annemin hoşuna gidecek türden özel bir şey görmeyi umarak farklı biçimlerde dizerdim. Ama Babamın söylediklerini hatırladıkça kendimi aptal gibi hissediyordum. "Filozoflar akılcı bir zihinle görürler, Minou; hayal gücüyle bir işle-

ri yoktur. Hayal gücü bizi beklenmedik yerlere götürür; arzularımızın ve isteklerimizin peşinden gider; gerçeğin değil." Keşke Annemin nereden geldiğini ve adaya gelmeden önce ne yaptığını bilebilseydim diye düşünürdüm. Ama o geçmişinden hiç bahsetmezdi – ne bana, ne de Babama. Babama savaşa katıldığını söylemişti ama başına neler geldiğini anlatmamıştı. Babamın tek bildiği, rüzgârlı bir günde yanında kırmızı bavulu ve Tavus Kuşu adlı evcil tavus kuşuyla birlikte bir sandalın içinde adaya geldiğiydi.

Annem geldiğinde Babamla Rahip zaten adada yaşıyorlarmış ama Kutucu sonradan gelmiş. Rahip içlerinde en uzun süredir adada yaşayan kişiydi ve bir din adamına sessiz bir yer kadar iyi gelen başka bir şey olmadığını söylerdi. Bir tek savaş çıktığında dönmek istemiş. Yardım etmek istemiş ama hiçbir teslimat gemisi onu almamış.

Babam ise savaştan sonra gelmiş ve adadaki sessiz hayatı hemencecik sevmiş. Rahip'le arada bir yemek yemekten hoşlanırmış ve evlenmeden önce de gayet mutluymuş.

Annem de evlenmeye aslında hiç niyeti olmadığını söylerdi. Tek istediği bir fincan sıcak kahve ve bavulunu koyacak bir yermiş. Ama Babamın kıyıdan el salladığını gördüğünde o anda hoşlanmış ondan. "Düşünsene, ufaklık. Kibar ve nazik bir adam, sanki hep gelmemi bekliyormuş gibi bana el sallıyor."

Babam o günü en ince detayına kadar hatırladığını söylüyordu. Hava soğuk ve gökyüzü de griymiş. Kuzgunlar her gemi yaklaştığında yaptıkları gibi denize doğru uçmuşlar ama Annemin dediğine göre eski komik şapkalar gibi yuvarlana yuvarlana, bir bir kıyıya geri savrulmuşlar.

Babam, "Annen hiç beklemediğim bir görüntüydü" demişti. "Çok renkliydi."

Annemin kızıl saçları kasvetli gündüz ışığında ışıl ışıl parlıyormuş ve kayık yaklaştığında Babam Tavus Kuşu'nun al-

tın bir çanakta, parlak mavi tüylerini göstere göstere, halinden gayet memnun bir şekilde oturduğunu görmüş.

Babam nazikçe Annemin sandaldan inmesine yardım etmiş ve onu kahve içmeye çağırmış. Saçlarındaki sonbahar yapraklarını görünce uzun bir yoldan geldiğini anlamış. Çünkü yapraklar elma ağacı yaprağı değilmiş. Bundan eminmiş. Annem kahvesini içerken, Babam da içinde başka hiçbir şey olmayan bir çekmeceden eski bir kemik tarak çıkarmış. Ardından yavaşça ve sabırla, tıpkı balık ağlarını çözer gibi, Annemin saçlarını taramış.

Annem mavi odadaki duvarlardan birine, gelişini anlatan ve duvarı tamamen dolduran bir resim yapmıştı. Resimde gerçek boyutlu bir sandalın içinde, tüyleri darmadağınık bir halde durmakta olan Tavus Kuşu kendinden emin bir ifadeyle dev dalgalara bakıyordu. Annem kendisini el sallayıp gülümserken resmetmiş; kıyıya da Babamı çizmişti. Babam bir elini gözüne siper edip, diğerini de sallarken nazik görünüyordu.

Annem, "Kıyıya çıkmama yardım etmek için elini uzattığı anda, iyi bir adam olduğunu anlamıştım" der ve Babama şefkatle bakardı.

Babam hep, savaşın hâlâ içinde bir yerlerde olduğunu söylerdi. Bazen elini tuttuğumda bunu hissedebiliyormuşum gibi gelirdi. Bütün savaş boyunca gardırop büyüklüğünde bir kilerde soğanlar ve havuçlar arasında saklanmıştı. Ama kiler hakkında daha fazla şey öğrenmek istediğimde Babam hep, "Çok küçüksün, kızım. Sonra" derdi.

Anneme, Babam elini uzatıp da onu sağ salim karaya çıkardığında ellerinde savaşı hissedip hissetmediğini sormuştum.

Beni, "Evet, ufaklık" diye cevaplamış ve denize doğru bakmıştı. "Savaş benim de içimde sürüyor."

Ev kumsala kısa bir yürüyüş mesafesindeydi. Babam ölü oğlanı taşıyordu. Oğlan donmuştu ve çok ağırdı. Ellerinden biri, sanki körmüş de Babamın adımlarına pek güvenmiyormuş gibi dümdüz öne doğru uzanmıştı. Daha önce hiç ölü görmemiştim; yalnızca arada bir adada bulduğum kuzgunlar ve tavşanları biliyordum. Bir de tabii, yaşlanıp ölen Tavus Kuşu vardı. Ama ölü oğlan farklıydı.

Rahip uzakta Japonlara özgü sabah egzersizini yapıyordu. Kilisenin önünde geriye doğru esnediğini, bu esnada da her zamanki gibi, Babamın "kızışmış bir geyik misali" haykırdığını görebiliyordum.

Rahip bir keresinde, "Savaştasın, öyle olduğunu düşünmelisin" diye açıklamıştı.

Ben ise "telaşta" dediğini zannetmiş ve Babam beni düzeltene kadar da Rahip'in çok anlamlı bir şey söylediğini düşünmüştüm.

Daha sonra Babam Anneme anlattığında Annem öyle çok güldü ki, gözünden yaş geldi.

Ölü oğlanın cansız yüzünü Babamın omzunda görünce, Annemin o gün nasıl göründüğünü hatırladım. Gülmekten yüzü kıpkırmızı kesilmiş; sıcacık olmuştu.

Ben sinirlenince, "Ah, canım" demişti. Sonra da sarılmıştı bana. "Komik işte, ufaklık. Dert etme" demişti. Ardından da tekrar sessiz sessiz kıkırdamaya devam etmişti.

Tam kapıya varmak üzereyken ölü oğlanın ayakkabısının teki düştü. Ayakkabıyı aldım. Büyüktü, kahverengiydi ve su emmişti. Babam ölü oğlanın kumsalda değil de, evimizde kalması konusunda ısrarcı olmuştu. Ben de elimde ayakkabı; isteksizce onlara kapıyı açtım.

Mavi odayı hiç kullanmıyorduk. Orası Annemindi ve Babamın dediğine göre de adaya geldiği anda onun olmuştu. Odada üzerinde fırçalar, kâğıt tomarları, saçına taktığı çiçekler ve tüylerle dolu bir kurabiye tenekesi duran çürük çarık bir masa ve dökme demirden dar bir yatak vardı. Masanın yanında da Annemin kırmızı bavulu duruyordu.

Babam oğlanı gıcırdayan yatağa götürürken nefes nefese bir halde, "Endişelenecek bir şey yok, kızım" dedi.

Kapı ağzından, "Ne kadar kalacak?" diye sordum.

"Teslimat gemisi gelene kadar. Üç gün." Babam yatağın kenarından çekilip soluğunu bıraktı.

Ölü oğlan sırtüstü yatıyordu. Bacağı tıpkı zorlu bir sıçrayış sırasında kilitlenip kalıvermiş bir dansçınınki gibi bükülmüştü. Çıplak ayağı kuzgun kemiği renginde, ayak tırnakları ise mordu.

"İçerisi ısınmasın, Minou. Donmuş halde kalması gerekiyor." Babam pencereyi sonuna kadar açtı ve Annemin duvar resminin yanındaki çiviye asılı duran eski termometreden sıcaklığı kontrol etti. "Şimdiden 2 derece olmuş" dedi. "Mükemmel. Camı açık tutarsak burası dondurucuya döner."

"Ağzı neden öyle?" diyerek içeri girdim ve kapıyı arkamdan kapadım.

"Bir şey söylerken ölmüş olabilir, Minou."

"Ne söylerken, Baba?"

"Biriyle konuşuyordu belki de. Ama ne dediğini bilmemize imkân yok."

"Nereden gelmiş?"

"Emin değilim, kızım. Bunun nadir görülen bir durum ol-

duğunu itiraf etmeliyim. Son derece tuhaf."

Babam ölü oğlanın başının altına bir yastık koymaya çalışırken, bunun o olduğunu fark ettim. Aradığım özel şey buydu. Anneme ölü oğlanla ilgili anlatabileceğimiz bir sürü şey vardı. Hepsini öğrenmek isteyecekti. Hem böylece artık Babamın felsefeyi sevmesini ya da kışın su borularının donmasını umursamayacaktı.

Borular donduğunda Babam aletlerini alıp mutfak tezgâhının üzerine dizerdi. Annem de ona bakardı.

Bir keresinde Babam, "Merak etme" demişti. "Nasıl tamir edeceğimi biliyorum. Nihayetinde mantık işi."

Annem de, "Mantık mı?" diye cevap vermişti.

Babam endişeli bir tavırla, "Tamir edebilirim" diye tekrarlamıştı. "Altı üstü buz."

Annemse sesini dalga dalga yükselterek, "Sorun bu ev" demişti. "Bu ada, anlamıyor musun?" Sonra da paltosunu almadan dışarı çıkmış ve saatlerce gelmemişti.

Annem üzgün olduğu zamanlarda hep adada yürüyüşe çıkardı. Theodora'nın Düzlüğü'nde sanki dünyayla gökyüzü arasına gerilmiş bir ipte yürürmüşçesine denize taş atarken, ben de deniz fenerinden onu izlerdim.

Ama ölü oğlan bütün bunları değiştirecekti.

Annem, "Tipi nasıldı?" diye soracaktı ve ardından cevabını beklemeden Babama dönüp, "Demek ta oradan buraya kadar taşıdın onu!" diyecekti.

Babam alçakgönüllülükle başını sallayacak, Annem de etkilenecekti. Sonra tekrar tekrar, "Ah keşke ben de orada olsaydım. Bana her şeyi, ama her şeyi anlatın" diyecekti.

Kar taneleri davetsiz misafirler gibi, döne döne camdan içeri giriyordu ve Babam haklıydı; oda neredeyse anında soğumuştu.

"Ayakkabısını yatağın yanına koyabilirsin, Minou."

Yaklaştım ve ayakkabıyı yere koyup Babamın elini tuttum. "Portakal gibi kokuyor" dedim.

Babam kafasını salladı. "Evet, hem de donmuş olmasına rağmen. Olağanüstü. Neredeyse Annenin pişirdiği portakallı kek gibi kokuyor" dedi. Bir kez daha, "Sana hiç anlatmış mıydım" diyerek devam etti. "Geldiği gün saçında yirmi yedi tane yaprak bulduğumu? Sonbaharın en büyüleyici renklerine sahiptiler. Onları masaya, boylarına göre yan yana dizdim." Duraksadı. "Annen bana gülümseyerek baktı; elimi tuttu ve sormaktan ziyade söylüyormuş gibi, 'Benimle evlenmek ister misin?' dedi. Ama ben, o daha kıyıya ulaşmadan önce benim için geldiğini anlamıştım zaten. Yani, Minou, tek yapmam gereken, 'Evet' demekti."

Ölü oğlanı mavi odada bırakıp günün kalanını Babamın çalışma odasında geçirdik. Babam her gün çalışırdı. Savaştan beri, her şeyi açıklayan ve anlaşılabilir kılan o mutlak gerçeği bulmaya çalışıyordu.

Adaya ilk yerleşen kişi olan Theodora da bir filozofmuş. Kilisede, mihrabın yanında sakladıkları günlüğü, çoğunlukla büyük bir hayranlık duyduğu Aristoteles'le ilgili olan felsefi notlarla doluydu. Aristoteles'in mantık yürütmesi olmasa, adaya tek bir evin bile dikilemeyeceğini söylermiş. En büyük yaşam felsefelerinden biri, "Mantık her şeyin üstündedir" sözüymüş. Theodora'nın bundan iki yüz küsur yıl önce aynı çalışma odasında oturup, tıpkı kendisi gibi gerçeği aradığını düşünmek Babama cesaret verirdi.

Babamın çalışma odasında bakılacak çok şey vardı ama insanın dikkatini en çok Dedemden gelen kartpostallarla kaplı duvar çekiyordu.

Dedem mutlak gerçeği zaten bulmuştu ama Babamın da kendi başına bulmasını istiyordu. Dedem, eğer kendin bulmazsan gerçeğin sahip olmaya değer olmadığını ve tam olarak asla anlaşılamayacağını söylerdi. Ama Babama yardım etme-

ye de çalışıyordu. Yıldırım çarpıp da ölmeden önceki son birkaç yılında Babama kartpostalla haftalık ipuçları gönderirdi.

Bütün kartpostallarda aynı mekanik atın resmi vardı. At, bir on yedinci yüzyıl simyacısının icadıydı ve savaş için yaratılmıştı. Acımasız görünüyordu ama Babam icadın bir hayal ürünü olduğunu ve asla çalışmadığını söylemişti.

"O at hiçbir zaman tırıs tırıs gidemedi" demişti.

Babama, "Dedem atları çok mu seviyor?" diye sormuştum ama Babam, "Sanmam" demişti. Dedemin hiçbir şeye para harcamayı sevmediğini ve muhtemelen de kartpostalları toptan alıp kâr ettiğini söylemişti.

Annem her ipucunu yüksek sesle, iç geçirerek okurdu: "Özel varlık." "Mutluluğun aracı." "Önce iki anlamlı, sonra daha çok." "Sınırlı ve sınırsız bilinç."

Bazen Babam, Dedemin gerçeğinin bu şekilde ortalığa dökülmüş olmasından biraz endişelenirdi ama teslimat gemisini kullanan gemicilerin filozof olmadıklarını ve muhtemelen de bu parçalarla ne yapacaklarını bilmeyeceklerini düşünerek içini rahatlatıyordu. Kartpostalları bütün duvarı doldurana dek, sırayla çalışma odasının duvarına astı ve Dedem öldüğünde raptiyelerle tutturulmuş tam iki yüz on iki kartpostal birikmişti. Babam bazen yerlerini değiştirip onları tekrar incelerdi.

Ölü oğlanı bulduğum gün Babamın çalışma odasında yere oturdum ve o masasında çalışırken ben de defterime yazdım:

> Ölü bir oğlan buldum, Anne.
>
> Mavi odada, senin yatağında yatıyor. Camı açtık. Babam donmuş halde kalması gerektiğini söyledi.
>
> Teslimat gemisi gelene kadar üç gün bizimle kalacak.
>
> Yarın Babam balığa gittiğinde senin için resmini çizeceğim.
>
> Keşke eve dönsen, Anne.

Ayrıca ölü oğlanın gözlerinin benimkiler gibi kahverengi

olabileceğini ama kapalı oldukları için emin olamadığımı da ekledim. Sonra ölü oğlanın tepesindeki çam dalında duran, tüylerinin üzeri beyaz bir palto gibi karla kaplanmış kuzgunun resmini çizdim. Bir de Babamın kumsalda terk edilmiş halde duran içi balık dolu teneke kovasını çizdim ve biz uzaklaşırken balıkların kuyruklarıyla kovaya vurarak nasıl da hüzünlü bir şarkı çaldıklarını anlattım.

Babam arada bir gerinip kalemini bırakıyor ve "Hadi ölü oğlana bakalım, Minou" diyordu. Birlikte koridoru geçip mavi odanın kapısını açıyorduk. İlk ziyaretimizde Babam doğrudan pencereye gidip camı daha da açtı.

Kapının orada durduğumu görünce, "Korkma, Minou" dedi.

Sonra yatağın yanına gitti ve uzanıp ölü oğlanın eline dokundu. "Ölüm hayatın doğal bir parçasıdır. Hepimiz sonunda böyle olacağız. Tamamen mantıklı" dedi.

Biraz yaklaştım. Sonra da Babamın yaptığını yaptım. Uzanıp ölü oğlanın eline dokundum. Teni sertti ama aynı zamanda da yumuşak ve ıslaktı. Sanki don olan günlerde Adsız'ın burnuna dokunuyormuşum gibiydi.

"Gördün mü?" Babam onaylayıcı bir bakışla bana baktı. "Korkacak bir şey yok."

Akşam olduğunda Babam alışılmadık derecede mutlu görünüyordu. Masasında inanılmaz bir hızla yazıyor; ben günün ilk ışıklarında ölü oğlanın resmini çizmek için çekmeceden renkli kalemler seçerken o da, "Geliş", "Ölü", "Tesadüf" ve "Portakallar" diye mırıldanıyordu.

Babam kalemi elinde yazmak üzereyken durdu. Burnunun ucundaki okuma gözlüğünün üzerinden bana bakarak, "Dedenin bahsettiği buydu" dedi.

"Ne, Baba?" diye sordum.

"Büyük tesadüfler" dedi. "Seni uyandırırlar; rüzgârın elma ağacını sallaması gibi seni sarsarlar. Unutmuş olabileceğin bir şeyi işaret ederler."

"Peki, büyük tesadüfler nedir, Baba?"

"Durup düşünmeni sağlayan şeyler, Minou."

Babam bloknotuna bir şey karalayıp, sonra yine bana baktı. "Deden bir keresinde nehirde yüzerken bir somonbalığına denk gelmiş. Balık sanki ona bir şey söylemek istermiş gibi dibine kadar gelmiş. O zamanlar Deden özellikle zor bir felsefi soru üzerinde çalışıyormuş, Minou ve somon ona, akıntı sürekli olarak değişse de genelde hep aynı noktada bol balık çıktığını hatırlatmış. Hâlâ tam olarak nasıl olduğunu bilmiyorum ama o somonu görmenin Deden için her şeyi değiştirdiğini biliyorum. Felsefesi o günden itibaren tamamen değişti. Hatta evinin kapısının üstüne bir somon resmi bile çizdi."

Kuşkulu görünmüş olacağım ki, Babam ikna edici bir ses tonuyla, "Minou, bu oğlan da o büyük tesadüflerden biri. Bana bir şeyi hatırlatıyor. Gerçekle ilgili bir şeyi" diye ekledi. Okuma gözlüğünü çıkarıp burnunun kemerini ovuşturdu. "Bu akşam onunla oturabilirim, kızım. Uzun süredir, Amcandan sonra hiç misafirimiz olmadı. Yine bir misafirimizin olması sence de güzel değil mi?"

Bundan pek emin değildim ama Annem eve geldiğinde ölü oğlanla ilgili anlatacaklarımı duymak için can atacağını biliyordum. Ev de yine leziz portakal kokularıyla dolmuştu ve evet doğruydu, sanki Annem yine kek pişiriyor gibiydi.

O gece deniz fenerine gitmeden önce mavi odanın kapısını açtım. Ölü oğlan karanlıkta yatıyor; pencere pervazında da kara bir kuzgun sessizce duruyordu. Soğuğu hissederek kapıda durdum; nefesimin denizdeki sis gibi çözülüşünü izledim ve fısıldadım: "Sabaha görüşürüz."

Gecenin bir yarısı deniz fenerinde uyandım. Babam ölü oğlana bir şeyler anlatıyordu. Sesi yer döşemelerinin arasından süzüldüğü için boğuk ve derinden geliyordu. Ne söylediğini duyamıyordum ama sesi mutluydu. Bir an sanki güldüğünü duyar gibi bile oldum. Kar taneleri hızlı hızlı dönerek deniz fenerinin camlarına çarparken ben de uzanıp onu dinledim.

Babam pek gülmezdi. "Hayatın anlamı mutlu olmak değildir" derdi. "Hazırlıklı olmaktır."

Annem de, "Zavallı kocam benim" derdi. "Hiçbir gerçek seni o kilere hazırlamaya yetmezdi."

Babam başını sallar ve "Bir tek kilerle ilgili değil" derdi.

Annemse ona şefkatle bakardı. "Canım benim. Bunlar..." Kitaplığı ve masasındaki açık defterleri göstererek, "bir tek kilerle ilgili" derdi.

Babamın sesini dinlemeye devam ettim. Minik kar taneleri gecenin karanlığında dur durak bilmeksizin düşüyordu. Bir elma ağacı ve on yedi tane çamdan oluşan ormanın siluetini ve ormanın içinden geçerek Kutucu'nun bahçesine giden dolambaçlı, gri bir ipi andıran küçük patikayı görebiliyordum. Kutucu'nun açık kapısından dışarı ışık sızıyordu ve hemen dışarıda da köpeği Adsız, cılız bacakları ve sarkık kulaklarıyla karanlık bir gölge gibi oturuyordu.

Doğruldum, battaniyelere sarındım ve ördüğüm atkıya

uzandım. Portakal rengiydi. Kutucu'ya gösterdiğimde çok beğenmişti. "Usta bir örgücüsün sen, Minou" demişti. Sonra da atkının, bir zamanlar çalıştığı sirkin çadırıyla tıpatıp aynı renkte olduğunu söylemişti.

Annemle ikimiz sirk gösterileriyle alakalı her şeye bayılıyorduk ve her gün Kutucu'yu ziyarete giderdik. Annem derdi ki; sihirbazlık numaraları şu dünyada yaşamak için az sayıdaki sebepten biri.

Annem ortadan kaybolduğunda Kutucu adaya geleli daha sadece bir sene olmuştu. Saçını hep atkuyruğu yapardı ve Babamdan da, Rahip'ten de daha gençti. Fransız bir aktris olan Cosmina tarafından terk edilmiş; kırık kalbini iyileştirmek için de adaya gelmişti.

Kutucu eskiden bir sirkte çalışıyormuş ama adaya geldikten sonra sihirbazlar için kutular yapmaya başlamıştı. Hani şu kadınların ortadan ikiye kesildiği kutulardan.

"Aşka inanıyorum" derdi. "Ve dünyada bir kutudan yeni kurtarılmış bir kadından daha güzel hiçbir şey yoktur, kesinlikle yoktur."

Kutuları da çok güzeldi; içleri saten kaplı, dışları ise altın yaldızlı harflerle süslenmiş ve canlı renklere boyanmış olurdu.

Kutucu bana deniz fenerinden bahçesini görüp görmediğimi hiç sormamıştı ve kimi zaman onu izlediğimden de haberi olduğunu sanmıyorum. Bir gece Adsız'a ateş çemberlerinin içinden geçmeyi öğretiyordu. Mavi alevler ahıra tuhaf gölgeler düşürüyordu ve benzinin kokusunu alabiliyordum.

Adsız çemberden atlamayı sevmemişti. Bir kere atlayıp da kendini yakınca, bir daha yapmayı istememişti. Kutucu'nun çıplak göğsünde, tam kalbinin üzerine gelen yerde büyük ve mor bir doğum lekesi vardı. Sanki dışarıda da bir kalbi varmış gibiydi.

Başka bir gün de, sabahın erken saatlerinde Babamın kahve-

sinin kokusunu alıp da aşağı inmeye hazırlandığım bir sırada, Kutucu her zamanki mavi pelerini ve siyah silindir şapkasıyla dışarı çıkmıştı. Şapkayı zarif bir hareketle çıkardı, sanki sahnedeymiş gibi duraksadı ve sonra da içinden bir tavşan çıkardı. Tavşanın gri tüyleri sabah ışığında gümüş gibi parlıyordu. Koyu renk gözlerini, titreşen burnunu görebiliyordum ve Kutucu'nun bunu nasıl başardığını merak ettim; acaba benim olduğum tarafa doğru gülümserken bana mı gülümsüyordu diye düşündüm.

Çember hadisesinden sonra yanık yerlerini örtsün diye Adsız'a bir atkı ördüm ve bu tür şeyleri pek önemsemeyen Kutucu'ya da Adsız'ın hiçbir şekilde üzerinde atkıyla çemberden atlamaması gerektiğini hatırlattım.

Kutucu'nun evi daha çok bir ahıra benziyordu. Köşede çay yaptığı bir ocağı ve uyumak için kullandığı katlanır bir yatağı vardı. Akordeonu da hep yakınlarında dururdu. Ahırının bir duvarı boyanmayı bekleyen tahta kutularla kaplıydı.

Ahır saman, talaş ve boya yaptıktan sonra ellerini temizlemek için kullandığı yeşil jelimsi sabundan kokuyordu. Başka bir duvardaysa tüm dünyadan sihirbazların fotoğrafları ve "teşekkür" notları asılıydı. Çoğu yeni aldıkları kutularının yanında durmuş, el sallayıp gülümsüyorlardı ama içlerinden biri gayet ciddi duruyordu. Üzerinde uzun kahverengi paltosu ve beyazların içinde parlayan devasa kara bıyığıyla kar fırtınasının ortasında durmuş, kafesteki bir kaplanın yanında dikiliyordu. Kaplan ona büyük bir ilgiyle ve bana sorarsanız aç bir gülümsemeyle bakıyordu.

Resim şöyle imzalanmıştı:

Büyük Işıltı
Sihirbaz ve İllüzyonist

~ • ~

Ne olduğunu bile anlamadan ortadan kaybolursunuz!

Duvardaki otuz üç fotoğrafın içinde Annemin en sevdiği oydu. Çoğu zaman Büyük Işıltı'nın önünde uzun uzun dikilirdi.

"Ne hayat ama" derdi iç çekerek. "Ne kadar inanılmaz bir hayat." Sonra da başını hayranlıkla sallardı. "Görmüş geçirmiş bir adama benziyor."

Kutucu, "Öyledir" demişti. "Cesur bir adamdır. Sırf yeni bir numara öğrenmek için paslı bir bisikletle Moskova'dan Sibirya'ya kadar gitmişti. Bütün yol boyunca patates yemek zorunda kalmış; soğuk yüzünden de sol ayağını kaybetmiş. Nasıl bir adanmışlık düşünsene." Kutucu ardından Büyük Işıltı'ya bakmıştı. "Hatta kaplanı da dönüş yolunda bulup terbiye etmiş. İnanılmaz bir adam."

Bence Kutucu'nun hayranlığının asıl sebebi patates meselesiydi. Patatesten nefret ederdi ve tadının madeni paranınkinden farksız olduğunu söylerdi. Yalnız etrafta cirit atan kaplanlar fikri benim hiç hoşuma gitmemişti. Ne olur ne olmaz diye çok hızlı pedal çevirmek gerekirdi ve ayrıca ayağını kaybetmenin de hiç hoş bir şey olmayacağını tahmin ediyordum.

Fotoğrafta ayağı görünmüyordu. Dizine kadar karın içine batmıştı. Ama Annem daha sonra oturma odamızın duvarına Büyük Işıltı'yla kaplanının gerçek boyuttaki bir resmini yaptığında, sol ayağına parlak metal bir çizme eklemişti.

Yavaş yavaş örgü örüyor; dışarıya, geceye bakıyordum. Kutucu akordeon çalmaya başlamıştı ve Adsız da hâlâ ahır kapısının önünde oturuyor, gökten düşen kar tanelerini izliyordu.

Rüzgârın yönü uygun olduğu zaman, Kutucu'yu sanki oturma odamızda çalıyormuş gibi net bir şekilde duyabiliyorduk. Kutucu bir sürü konuda yetenekliydi. Sihirli kutular yapabiliyor, ipek mendilini sallayarak eşyaları yok edebi-

liyordu; ayrıca top çevirmede de başarılıydı. Topları havaya, iyice yükseğe fırlatıp –bir, iki, üç, dört, beş– ellerinin arasında mükemmel bir kavis çizdirerek döndürebiliyordu. O kadar hızlı dönüyorlardı ki takip etmek imkânsız oluyordu. Kutucu bana da öğretmeye çalışmış ama gereğinden fazla düşündüğümü söylemişti.

"Top çevirirken orada sadece ellerin ve toplar vardır; başka hiçbir şeye yer yoktur " derdi. "Aklını bir kenara bırakman lazım."

"Nereye?"

"Bir çekmeceye, bir kutuya, kapının önüne, fark etmez, Minou; yeter ki tekrar bulabilesin."

Annem, sirk numaralarının kendisine savaşın bittiğini ve yeniden nefes alabileceğini hatırlattığını söylemişti.

"Ne korkunçtu insanlar derken bir yandan da kucağımda oturan Adsız'ın resmini çiziyordu. "Kıpırdamasın, Minou."

"Neden korkunçlardı, Anne?"

"Çünkü sihir bilmiyorlardı, ufaklık. Hayal gücüne sahip olmanın ne demek olduğunu bilmiyorlardı." Annem kalemini dudaklarına bastırarak duraksadı ve çizimine baktı. "En yüksek dağın tepesinden baksalar bile, Minou, yine de göremezlerdi. Köpeklere benziyorlardı."

"Köpekler mi?!"

"Ne dediğimi anlayamaz o, Minou. Ellerini kulaklarından çek."

Önce tereddüt ettim ama sonra Adsız'ın kulaklarını bıraktım.

"Savaş köpeklerinden bahsediyorum, Minou; bazı fikirlere ve liderlere hiç sorgulamadan sadık oldukları için." Annem resme son bir çizgi eklemişti. "Akıllarını doğru düzgün kullanmayı unutmuşlardı."

"Adsız öyle değil ama" diyerek sert ve tüylü bedenini kendime doğru iyice çektim.

Annem gülümseyerek, "Hayır" dedi. "O gerçekten de bambaşka bir köpek."

Deniz fenerindeki ısıtıcı köşede vınlayıp duruyordu ve Kutucu da başka bir şarkıya geçmişti. Hızlı bir şarkıydı. Notalar sanki kayalıklı bir kumsalda koşan biri gibi hoplayıp zıplıyorlardı. On yaşıma bastığım günün sabahını hatırladım. Güneş doğmuştu; ben de adanın etrafını koşarak dönüyordum. Babam büyük kronometresiyle deniz fenerinden sarkmış; beni her gördüğünde el sallayarak süre tutuyordu. Adanın etrafını çepeçevre koşmam sadece yirmi sekiz dakika sürmüştü ve ayaklarım adeta uçuyormuş gibiydi. Babam kaçmakta olan güçlü bir ceylan gibi göründüğümü söylemişti.

Örgü örmeyi bırakıp tekrar Kutucu'nun bahçesine baktım. Adsız içeri girmişti. Muhtemelen ahırın köşesine kıvrılmış, bir saman balyasına yaslanarak uyuyordu.

Rüzgârın uğuldadığı, karların lapa lapa yağdığı bir gün Kutucu'ya, "Samanlar ne işe yarıyor?" diye sormuştum. O sırada Annemle birlikte; her birinin üzerinde özene bezene yazılmış, Vida, Sihirli İp, Sorular, Şeker gibi etiketler bulunan yüz elli dokuz çekmeceli masada Kutucu'nun yanında oturuyorduk.

Isınmak için dip dibe oturmuştuk ve Kutucu'nun dergilerinden birini okuyorduk. İki tavşan, Kutucu'nun lahanalarını deli gibi kemirmekle meşguldü ve kapının aralığından da Adsız'ın bahçede kar tanelerini yakalamaya çalıştığını görebiliyorduk.

"Belki bir gün ben de bir keçi alırım" diye yanıtladı. "Theodora gibi."

Kutucu'nun ayaklarında ağır çizmeler, üzerinde de peleriniyle ona ördüğüm lacivert atkı vardı. Bir prens gibi görünüyordu.

Anneme, "Keçi eğlenceli olur; hem sen de gelip ona şarkı

söylersin" dedi ve Annem de gülümsedi.

"Keçiler müzik sever mi?" diye sordum.

"Sevdiklerine eminim" dedi. "Sen de şarkı söyleyebilirsin."

"Ben şarkı söyleyemiyorum" diye yanıtladım.

Kutucuysa, "Bence söyleyebilirsin" dedi.

"Hayır. Söyleyemiyorum."

"Tek yapman gereken, evrenin merkezi senmişsin gibi davranmak."

Annem kafasını sallayarak, "Bir ağacın dalına konup muhteşem manzarayı izleyen bir kuş gibi" dedi.

Kutucu da, "Ya da elma yiyen bir fil gibi" diye ekledi. "Mönüde elma varsa, yanlarında Beethoven'ın beşinci senfonisini çalsan bile hiçbir şey duymazlar."

Kafam karışmıştı; başımı salladım. "Ama nasıl evrenin merkezi benmişim gibi davranacağım ki?"

Bunun üzerine Kutucu bize Cosmina'nın hediyesi olan ince bir mikroskop gösterdi. Cosmina, Kutucu'nun büyük aşkıydı ve eskiden kutu numaralarında ona asistanlık yaparmış. Cosmina'nın saçları da Anneminki gibi kızıl ve kıvırcıkmış; Kutucu'nun dediğine göre de müthiş bir oyuncuymuş. Kutuda yatarken öylesine çaresizce imdat diye bağırırınış ki, tahta kutuyu keserken Kutucu'nun yüreği sızlarmış.

Kutucu bize Cosmina'nın kutudan fırlayıp göğsüne yapıştığını; "Ah, öleceğimi sandım. Gerçekten de öleceğimi sandım" diye ağladığını söylerdi.

Ama bir gün Cosmina, artık kurtarılmak istemediğine karar vermiş. Kutucu bunun yeni numarası yüzünden olduğundan şüphelenmiş. Çünkü gösterilerine bir kaybolma numarası eklemelerinin ardından Cosmina daha önce hiç bahsetmediği şeylerden bahsetmeye başlamış. Aralarda ve kostüm değiştirirken yıldızlardan, sonsuzluktan ve gecenin verdiği sevinçten bahsetmeye başlamış; ayrıca artık Kutucu onu kurtardığında da eskisi gibi mutlu olmuyormuş. Kısa bir sü-

re sonra da Kutucu'ya kendini bulduğunu ve Himalayalar'ın eteklerinden yıldızları incelemek istediğini söylemiş. Galileo'yla ilgili bir şeyler okumuş ve onun izinden gitmek istiyormuş.

"Galileo Himalayalar'a mı gitmiş?" diye sordum.

Kutucu, "Sanmıyorum" dedi. "Ama muhtemelen oralara gitmeyi hayal etmiştir. Başka birinin hayalini canlı tutmak tam Cosmina'ya göre bir hareket; kendisi çok zarif bir insandı."

Cosmina gitmeden bir gün önce Kutucu'ya bu mikroskobu vermiş.

Ona, "İncele" demiş. "Tek bir minik damlada tüm evreni göreceksin. Böylece bütün renklerin, hareketlerin, her şeyin çıktığı merkezin kendin olduğunu anlayacaksın."

Kutucu mikroskobun sarılı olduğu yumuşak kumaşı açtı ve ben de ahırın karanlığında gözlerimi merceğe dayayıp, bir saman parçasında minik yıldızları; bir gazete parçasında da Samanyolu'nu tıpkı açık bir gecede göründüğü kadar net gördüm. Gördüklerim başımı döndürdü ama yine de kendimi herhangi bir şeyin merkezi gibi hissetmiyordum.

Kutucu'ya, "Yıldızlara baktığında başın dönüyor mu?" diye sordum.

Kutucu, "Hayır dedi. "Ama sanırım Adsız'ınki dönüyor."

Doğruydu; açık gecelerde Adsız yıldızlara doğru hırlar, bir yandan da özlem dolu bir ifadeyle bakardı; bu yüzden böyle anlarda sanki hafiften delirmiş gibi görünürdü.

Adsız kar tanelerinin etrafında deli gibi dönüp durmaya devam edince güldüm. "Nereye gideceğini bilemiyor" dedim.

Ona bakarken, belki de karda bütün evreni görebiliyordur ve bu da ona fazla geliyordur diye düşündüm.

Kutucu, "Adsız ne yaptığını gayet iyi biliyor" dedi. "Adımları ölçülü, o yüzden o leziz hissi tadabiliyor..."

Annem, "Saçmalama hissini" diyerek onun sözünü tamamladı. İkisi de güldüler.

Bu kulağa hiç de doğru gelmiyordu. Mantığı seviyordum ve o anda Adsız leziz bir şey hissetmekten ziyade, hasretinden deliye dönmüş gibi görünüyordu. Sanki evin ne tarafta olduğunu unutmuş gibiydi.

Sonradan Adsız'ın düzgün bir adı olsaydı daha iyi bir yön duygusuna sahip olabileceğini, kar yağdığında kendini bu kadar harap etmeyeceğini düşündüm ve Kutucu'nun da, Annemin de mantığı benimle Babam kadar iyi bilmediğini fark ettim.

Daha önce eldivenlerim takılıyken örgü örmeyi denemiştim ama zor olmuştu. Deniz fenerinin duvarını oluşturan camlar, doğa olaylarına karşı yeterince kalın değillerdi. Isıtıcı bütün gece açık kalsa bile, örgü şişleri hep soğuk oluyordu. Sık sık elimi battaniyenin altına sokuyor; tekrar örgü örmeye hazır olana dek sıcak karnıma bastırıyordum.

Bazen, keşke geceleri Adsız bana eşlik etse, diye düşünürdüm. Ne olursa olsun hep sıcaktı o. Ama deniz fenerini sevmiyordu. Bir keresinde onu tahta merdivenden taşıyıp büyük ampulün yanına koyduğumda öylesine yüksek sesle ulumuştu ki, Rahip sesini ta kilisenin arkasından duymuştu. Rahip de o sırada haftalık krakerlerini pişirmek üzere gürültülü sanayi tipi fırınını çalıştırmıştı ve sonradan anlatırken hayatında hiç böyle bir uluma duymadığını söylemişti.

Kutucu, "Adsız güzel bir manzaranın değerini bilebilecek bir köpek değil" demişti. "Bazıları bilir ama kişiliğimizi biz seçemeyiz, Minou."

Eğer Adsız deniz fenerini seviyor olsaydı, onunla Annem, felsefe ve örgü örerken düşündüğüm diğer bütün şeyler hakkında konuşabilirdim. Ona büyük tesadüflerden ve Dedemin somonundan bahsedebilirdim. Bir de her ne kadar bana kilerden bahsetmek istemiyor olsa da, Babamın felsefeyle ilgili her şeyi benimle paylaştığından.

Babam felsefeye yeteneğim olduğunu çok erken fark ettiğini söylemişti. İlk işaretlerden biri, sabahları tek başıma yürüyüşe çıkmaktan hoşlanıyor olmammış.

Babam, "Bütün filozoflar yürür" diye açıklamıştı. Kierkegaard, Descartes, Kant, Nietzsche, hepsi. Boş kumsallarda elleri soğuktan üşürken, rüzgâr yüzlerini döverken yürür durur, gerçeği bulmak için zihinlerini çalıştırırlardı."

Kumsalın sabahın erken saatlerindeki halini seviyordum. Annem, ufkun adeta birileri karanlık gökyüzüne iki kalın çizgi çekmeye karar vermiş gibi bir anda beliriverdiğini söylerdi. Ayrıca kumsal bir gecede değişirdi. Suyun kenarında bulunacak bir sürü yeni şey çıkardı. Bazen felsefi şeyler düşünmeyi unutur, kayaların arasından kuzgun kemikleri ve parlak deniz kabukları toplardım. Şansım yaver giderse bütün bir kuzgun iskeleti bile bulabilirdim. Kuzgunlar o siyah gagaları ve kum rengi kemikleriyle çok güzellerdi. Kafatasları Kutucu'nun çevirdiği toplarla aynı büyüklükte ve yuvarlaktı; gözlerin olduğu yerlerde derin çukurlar vardı. Boyunları kalın bir yünün üzerine atılmış düğümlere benzerdi ve kanatları da hâlâ tüylerle süslü olurdu. Fenerdeki kemik koleksiyonumda üç tane kuzgun iskeleti vardı.

Tek başımıza çıktığımız sabah yürüyüşlerimizde Babamla karşılaştığımızda hiç el sallamazdı bana. Kuma ve koyu renk kayalara bakmayı sürdürürdü sadece; ben de öyle yapmaya çalışırdım. Ama olur da Annemle karşılaşırsak durup konuşurduk. O da kumsalda bir şeyler bulmaktan hoşlanırdı ve sonradan Kutucu'nun benim için tamir etmeyi deneyip başaramadığı yamuk tekerlekli paslı bir bisikletle, sıra dışı yerlere gidebileceği sıra dışı bir tekneye benzettiği iki telli yarım bir keman bulmuştu.

Babam Kant'ın da her gün aynı yerlerde yürüyüşe çıktığını söylerdi. Her gün öğleden sonra üç buçukta evinden çıkar, çıkış saatini öylesine dakik bir biçimde ayarlarmış ki; kom-

şuları, dükkân sahipleri, köşedeki ayakkabı boyacısı ve onu gören başka herkes o geçerken saatlerini ayarlarmış. Aynı sokaklarda yürür, aynı parkı, aynı dükkânları geçer ve sokağın köşesinden dönmeden önce aynı büyük kestane ağacına hayranlıkla bakarmış.

Ama bir gün kestane ağacı ortadan kaybolmuş. Yerinde mavi gökyüzü ve Madam Trapp'ın çamaşırlarının manzarası duruyormuş. Kaldırımdaysa sıra sıra odunlar diziliymiş. Yüreği burkulan Kant yatağına yatmış ve üç hafta boyunca hiçbir felsefi düşünce üretmemiş.

Babam, en kötüsünün de Kant'ın geceleri deliksiz uyumaya başlaması olduğunu söylemişti.

Ben de, "Ama gece uyumak iyi bir şey değil mi, Baba?" diye sormuştum.

"Hayır, Minou, bir filozof asla deliksiz uyumamalıdır."

"Ama neden?" Bence çok korkunç bir şeydi bu. "Sen uyumuyor musun, Baba?"

"Kızım, bu benim en büyük üzüntüm; her gece kahve içmeme rağmen yine de kış uykusundaki ayılar gibi uyuyorum." Yanakları kıpkırmızı olmuştu. "Sanki çözülecek hiçbir şey, hiçbir sorun yokmuş gibi."

Bunun üzerine Annemin kaybolmasının ardından deniz fenerinde uyumadan geçirdiğim bütün geceleri ve ördüğüm bütün atkıları düşünüp; gece uyumamanın beni daha iyi bir filozof yapıp yapmadığını merak etmiştim.

Babam ilk söylediğim kelimenin "Hegel" olduğunu iddia ediyordu. Annemse hayatımda ilk defa büyük bir porsiyon haşlanmış elma yediğimi ve hıçkırık tuttuğunu söylüyordu.

Ama Babam ısrar ediyordu: "Gözlerinde öylesine zeki bir bakış vardı ki, Minou. Gözümün içine bakıp yüksek sesle, net bir biçimde, 'Hegel'" dedin ve..." Kısık sesle devam etmişti: "... sen daha ana rahmindeyken sana Hegel'den *Ruhun*

Fenomenolojisi'ni okumuştum. Annen cümlelerinin çok uzun olduğunu düşünüyordu, Minou ama ben o uyurken okuyordum sana. Yani ilk söylediğin kelimenin Hegel olması son derece mantıklı.

On yaşımdayken Descartes'ın *Meditasyonlar*'ını okumuş; Kant'tan *Saf Aklın Eleştirisi*'ni okumaya çalışmıştım ama hiçbir şey anlamamıştım. Ardından Galileo ve Freud okudum. Babam, Freud'un aslında bir filozof olmadığını ama yine de modern düşünceyi oluşturanlardan biri olduğunu söylemişti.

"Dünyada olan bitenleri bilmen gerek" demişti. "Ne kadar çok şey bilirsen gerçeği bulmak için o kadar donanımlı olursun, Minou."

Babamın dediğine göre, Descartes'ın tek özelliği sadece müthiş bir filozof olması değilmiş. Aynı zamanda bizim atalarımızdan biriymiş ve bu yüzden onun felsefesini iyi bilmek çok önemliymiş .

Babam Descartes'ın adının René olduğunu ve 1596 yılının Mart ayında, soğuk bir günde Fransa'da doğduğunu da söylemişti.

Descartes, "Düşünüyorum, öyleyse varım" demişti. Bir şeyin gerçek olduğunu ancak düşünce yoluyla anlayabileceğimizi iddia ediyordu.

Tamamen anladığımdan emin değildim; o yüzden de Babama, "Yani sadece görerek okyanusun bile var olduğunu anlayamaz mıyız?" diye sormuştum.

"Doğru, Minou; anlayamayız. Gerçi..." Pencereden karanlık, her gün değişen denize bakmıştı. "... öylesine ikna edici bir argüman oldu ki, bir istisna yapmamak için kendimi zor tutuyorum."

"Peki ya ben, Baba?"

"Sen mi?"

"Ben var mıyım?"

"Kesinlikle varsın, düşündüğünü duymuyor musun?"

"Evet ama sen duyamıyorsun."

Babam endişelenmiş gibiydi. "Senin sözüne güveneceğim" demiş ve sanki benim gerçekten de orada olduğumdan emin olmak istermişçesine başımı okşamıştı.

Babam, bir filozofun vaktinin çoğunu aklının karanlık odalarında mutlak gerçeği; ondan şüphe duyması için tek bir sebep bile bulamayacağı o gerçeği arayarak geçirdiğini söylerdi. Dedem bir keresinde Babama, "Mutlak gerçeği bulmak, başlangıç noktasını bulmak gibidir. Bir ipe benzer. Çektikçe çekersin. Sonra da her şey yerli yerine oturur" demiş.

Babam henüz başlangıç noktasını bulamamıştı. Ama daha küçük gerçekleri bulmuştu ve bana onları nasıl yazacağımı öğretmişti.

Gerçek:
Theodora çok dayanıklı biriymiş.

Kanıt:
1. Adadaki evleri ve kiliseyi inşa etti.
2. Adada yanında sadece bir keçiyle yaşadı.
3. Her gün Aristoteles okudu.

Çıkarım:
Mantık her şeyin üstündedir.

Babam sık sık, eğer Dedem kadar zeki olsaymış, mutlak gerçeği çok daha önce bulmuş olacağını söyleyip dururdu.

Kant'ın kitabı hâlâ deniz fenerindeki battaniye yığınımın yanında duruyordu ve bazı geceler fener tutarak içinden seçtiğim bir cümleyi çözümlemeye çalışırdım. Ama tek çıkarabildiğim, kelimelerin arasındaki boşlukların oluşturduğu tuhaf şekillerdi: kuşlar, aslanlar ve Annemin gelişinden beri balık tutulan yerin yakınında duran kayığın kıvrımı gibi.

Yirmi yedinci atkımı örüyordum. Descartes'ın da bir hobisi varmış. Resmi geçit törenlerini çok severmiş ve bu törenlere katılmak için ta uzaklara seyahat edermiş. Babam, Descartes'ın hobisinin akıl yürütmelerine olumlu bir katkısı olabileceğini söylemişti. Felsefi yetilerimi güçlendirebileyim diye beni de örgü örmeye teşvik ederdi.

Dev ampuldeki dört Descartes portresine baktım. Hepsi aynı portreydi ama farklı boyutlardaydılar. Karanlıkta yüzünü zar zor seçebiliyordum ama sanki çok zorlu bir felsefi soru üzerine kafa patlatıyormuş gibi ciddi ve düşünceli gözüktüğünü biliyordum. Babam hafiften Descartes'ı andırdığımı söylerdi. Ben pek bir benzerlik göremezdim; hatta sivri burnu ve koyu renk gözleri bana Tavus Kuşu'nu anımsatırdı.

Babam hâlâ alt katta kendi kendine konuşuyordu. Bir kuzgunun boğuk çığlığı geceyi böldü. Kar taneleri deniz fenerinin etrafında dönüp dans ediyor; Kutucu da akordeonda daha yavaş bir parça çalıyordu. Örmeyi bırakıp, atkının boyunu ölçtüm. Yatağın bir ucundan öbür ucuna kadar uzanıyordu. Neredeyse bitmek üzereydi.

Annem kuşları çok severdi. Kuzgunların mavi-siyah tüylerini ve güçlü gagalarını pek sever; durmadan resimlerini çizerdi. Ama en sevdiği kuş Tavus Kuşu'ydu.

Annem adaya geldiğinde kırmızı bavulunu açmış; içinden beş elbise, iki boya kavanozu, iki fırça ve bozuk bir porselen saat çıkarmış. Altın çanağı evin önüne bırakmış ve Tavus Kuşu da hemen içine tünemiş. Annem Babama, Tavus Kuşu'nun savaş sırasında hiçbir kuşun görmemesi gereken şeylere tanık olduğunu söylemiş. Bu yüzden hassaslaşmış ve durduk yere ısırır olmuş. Babam kuşlardan pek anlamazdı ama saat tamir etmesini bilirdi; o yüzden de Anneme saatini tamir etmesini ister mi diye sormuş. Ama Annem istememiş; zamanın tamamen durması hoşuna gidiyormuş.

Tavus Kuşu her gün saatlerce altın çanağın içinde durur,

kafasını tembel tembel çanağın kenarına yaslayarak yatardı; yıllar sonra öldüğünde ise altın çanak yağmur suyu ve karla doldu; zaman içinde de parlaklığını kaybetti. Annem içinde Tavus Kuşu olmadığında çanağı hiç sevmiyordu. Hatta bir keresinde öldüğünü hatırlatıyor diye çanağa tekme atmıştı. Çanak da artık olduğu yerde yana devrilmiş; solmuş ve bakımsız bir halde duruyordu. Ama bu yine de gemicilerin çanağı satın almak istemesine engel olmamıştı.

Gemiciler haftalık malzemelerimizi getirirlerdi. Gemileri kayalıkları geçip gelirken Babam, ben, Kutucu, Annem ve Papaz hep beraber kumsala inerdik. Filikalarını çalkantılı denize indirmelerini izler; dalgaların üzerinden küfredişlerini duyardık. Adaya gelmekten hiç hoşlanmazlardı. Teslimatlar genelde tuhaf şekilli paketlerden oluşurdu ve eğer kumsalda Kutucu'nun yanında paketlenmiş hazır bir kutu görürlerse daha fena küfretmeye başlarlardı.

Gemiciler her teslimat yaptıklarında yeni bir alışveriş listesi alırlardı. Annem, Babamın haftalık siparişlerine bir liste eklerdi:

Çiçek, kırmızı (olmuyorsa sarı).

Mürekkep, siyah.

Üç kutu Zackerburg zencefil şekerlemesi (Tenille'in lokumlarından olmasın, onlar çok sakız gibi oluyor).

Üç tüp yağlıboya, gök mavisi.

Oyuncak bir kuş, beyaz, saça takmak için, çok büyük olmasın.

Yeşil kurdele.

Okuma gözlüğü. Bir öncekinin aynısından.

Bir kasa portakal, en iyisinden olsun.

Resim fırçası, 15 mm, mutlaka at kılından olsun.

Minou'ya dört yumak mor yün ve bir çift şiş daha.

Gemicilerin yüzleri kırışık kırış, ağızları ince bir çizgi gibiydi; gözleri de deniz mavisiydi. Gemide yaşıyorlardı; kumsala her ayak basmak zorunda kaldıklarında sanki deniz hâlâ içlerinde kıpırdanıyormuş gibi rahatsız ve dengesiz görünüyorlardı.

Bir keresinde Kutucu'nun paketli kutularıyla birlikte adadan ayrılırken filikaları alabora olmuştu. Kutucu bağırmış; gemiciler ıslanmış ve kutu da kaybolmuştu. Deniz çok derindi. Kumların birkaç metre ötesinde bir okyanus mezarı başlıyor; altı yüz elli metre derine iniyordu. Kart ve Sihir Ustası Ludwig von Bundig'in kutusu da dibe batmıştı. Batarken umarım kapağı açılmıştır, diye düşünmüştüm. Balıklar ve denizin en karanlık köşelerinde yaşayan tek gözlü yaratıklar için müthiş bir ev olurdu.

Ama birkaç hafta sonra Kutucu'nun kaybı, hiç beklenmedik bir şekilde Adsız'la telafi edilmişti. Gemicilerin gemide bir köpek olduğundan haberleri yoktu. Filikayı suya indirdiklerinde Adsız ortaya çıkıvermiş; aralarına oturmak için cesurca atlamıştı. Kıyıya yanaşırlarken de Adsız, biz daha ne olduğunu anlamadan kumların üzerine atlamış ve yanımızdan geçerek patikaya doğru koşmuştu.

Kutucu eve geldiğinde Adsız eflatun astarlı boş bir kutuya oturmuş bekliyordu. Kutucu hiç sevinmemişti, çünkü bir köpeği olsun istemiyordu; hele de kutularının içine yatacak bir köpeği hiç istemiyordu. Ama sonra onları şu şekilde bulmuştum: Adsız kutuda, rüya gördüğü için ayaklarını saten kumaşa sürterek uyuyor; Kutucu da yanında şefkatle onu izliyordu.

Gemicilerin ayağı altın çanağa takıldığında Babam uyuyordu. Bütün gece kilerle ilgili kâbuslar görmüştü ve gemiciler de paketleri taşımamız için Annemle bana yardım etmeyi kabul etmişlerdi. Evin önüne öylece bırakılmış, kirli bir halde duran çanağı gördüklerinde de satın almak istemişlerdi.

Annem teklifleriyle hiç ilgilenmedi; Fransa'dan gelen özel bir mavi boya teklif ettiklerinde bile kabul etmedi. Adamlar ısrar edince de kızdı.

"Geminize dönün ve terbiyenizi takının" dedi.

Annemin yanında durup, gemicilerin yalpalayarak tepeden inişlerini ve Theodora'nın kapısından geçişlerini izledim.

Filikalarına binip adadan gitmelerini seyrederken, "Ama Anne, sen o çanağı zaten sevmiyorsun ki" dedim.

"Bana hatırlatmak için orada o."

"Neyi?"

"Tarif edilemeyecek kadar kötü şeyleri atlatarak hayatta kalan iki dostu." Annem ardından dönüp eve doğru yürümeye başladı.

"Savaşta ne oldu, Anne?" Arkasından koşuyordum. "Tavus Kuşu'yla başınıza ne geldi?"

"Bunu bir daha sorma, Minou." Annem önüne düşen bir tutam saçını tokasıyla tuttururken kapının girişinde durdu. "Bu konuda konuşamam, biliyorsun" dedi. Sonra da kapıyı açıp içeri girdi.

Atkıyı bitirdiğimde saat çok geç olmuştu. Kutucu çalmayı bırakmış; ahırındaki ışıklar da sönmüştü. Atkıyı katlayıp battaniyenin altına girdim ve gözlerimi kapadım. Babamın sesini dinleyip kuzgunları düşünerek uykuya daldım. Yıllar önce kuzgunlar dönen şapkalar gibi Annemin kayığına doğru uçup da altın çanakta oturan Tavus Kuşu'nu gördüklerinde kim bilir ne kadar şaşırmışlardı.

Ertesi sabah aşağı indiğimde Babam çekmecelerden birini karıştırıyordu. Ön kapıdan sıcak mutfağa doğru geçerken kar da rüzgârla birlikte peşimden içeri girdi. Babamın başında eski bir kürk şapka vardı; ayaklarımdaki karları paspasa silkelerken, bana pek yapmadığı bir şekilde gülümseyerek baktı.

Sanki çekmecede müthiş bir hazine bulmuş gibi bir bıçak çıkardı ve "Acayip bir şey, Minou" dedi. "Kendimi genç ve canlı hissediyorum."

"Neden, Baba?" Mutfak masasına otururken Babamın gerçekten de değişik göründüğünü fark ettim.

"Başlangıç noktasını bulmak üzereyim, Minou. İlk gerçeği." Bana kahve koydu ve coşkuyla ekmek kesmeye başladı. "Ah, keşke Annen de burada olsaydı. Ona anlatmak istediğim o kadar çok şey var ki, Minou" dedi.

Hevesle, "Ona ne söylerdin, Baba?" diye sordum.

"Of, çok heyecanlı." Babam tabağıma iki dilim ekmek koyup, tereyağıyla reçeli bana doğru itti. "Önce, tabii ki sürekli eksi altı derecede kalan oda sıcaklığı sayesinde ölü oğlanın bir hayli taze kaldığını söylerdim." Babam cebini karıştırdı ve buruşturulmuş bir not kâğıdı çıkardı. "Dün gece eşit aralıklarla sıcaklığı ölçtüm, Minou." Notu bana doğru salladı. "Ama bir şey daha var. Gecenin bir yarısı, ölü oğlanla konuşurken gölgelerin içinde yüzünü gördüm. Çenesini, saçını, ve fark et-

tim ki..." Etkiyi artırmak için duraksadı. "... bariz biçimde Descartes'ın gençliğini andırıyor." Kahvesinden bir yudum aldı. "Bunu dün fark etmemiş olmamız çok garip, Minou."

Ekmeğime tereyağı sürüp, dolaptan kovasını çıkarmakta olan Babamı izledim. Annemin neleri sevdiğini unutmuş gibiydi. Hayal gücüne inandığını; Descartes'a ya da eşit aralıklarla yapılan ölçümlere inanmadığını unutmuş gibiydi. Bir keresinde Annem gözlerini kapayıp Adsız'ın tüylerini okşamıştı. "Sen de dene, Minou" demişti. "Ne hissettiğini anlat bana."

Adsız yamuk duran atkısıyla biraz kafası karışmış gibi görünüyordu ama yine de gözlerimi kapayıp tüylerini okşamıştım.

"Çam kozalağı gibi?" Bunu söyler söylemez, düşünmeden konuştuğumu hissedip kızarmıştım.

Annemse sanki özel bir şey demişim gibi başını sallayarak, "Çam kozalağı mı?" demişti.

Annem kar tanelerini, o minik soğuk şekilleri kar yağmaya başlamadan iki gün önce vücuduyla hissedebildiğini söylerdi.

Çoğu zaman da haklı çıkardı. Ama Babam da bir şeyi kırk kere söylersen, elbet birinde haklı çıkacağını; ayrıca adada çok sık kar yağdığını söylerdi. Hem Annemin tahminleri genelde kendini nasıl hissettiğine bağlı olarak değişiyordu sanki.

Bir gün bana, "Biliyor muydun, Minou?" demişti. "Şimdiye dek bir dolu denizci ve kâşif bu adayı ziyaret etmiş." Ufka doğru bakarak devam etmişti: "Geldiklerini görebiliyorum!"

"Kimlerin, Anne?

"Bir korsanla adamları, Minou. Kocaman siyah bir gemiyle geliyorlar. Geminin başı dalgaları yararak geliyor ve tam da şurada, bak..." Annem parmağıyla göstererek devam etmişti: "Yanında da sıçrayarak yüzen gümüş renkli bir tonbalığı var."

"O zamanlar gümüş renkli tonbalığı da mı vardı, Anne?"

"Ah evet, Minou, gümüş renkli ton hep vardı. Burası harika bir yer. Her bir yanımızdan tarih fışkırıyor, ufaklık."

Annemle aynı yöne bakıyordum ama uçsuz bucaksız deniz dışında ne bir korsan silueti, ne de başka bir şey görmüştüm.

Ama başka bir seferinde de Annem başını çaresizce sallayarak, "Burası korkunç, korkunç bir yer, Minou" demişti. "Bu adada yaşayan kimse akıl sağlığını koruyamaz. Koca elleri ve 'Mantık her şeyin üstündedir' lafıyla Theodora da dahil."

"Ama o gerçekten de yaşadı burada."

"Öldü ama."

Ben de, "O bir kazaydı" diye itiraz etmiştim.

Annemse, "Herkes öyle sanmamızı istiyor, ufaklık" demişti.

"Nasıl yani, Anne?"

"Yani çorak bir adada mahsur kalınca mantık pek de bir işe yaramıyor."

Ben doğmadan birkaç gün önce Annem siyah bir balık bulmuş. Kayaların oluşturduğu bir havuzun sığ sularında kuyruğunu çırpıp duruyormuş. Annemin sonradan söylediğine göre, sıra dışı bir şey gerçekleşmek üzereyken her şeyin daha parlak ve görünür hale gelmesi gibi, balığın pullu derisindeki deniz tuzları da küçük yıldızlar gibi parlıyormuş. Annem atkısıyla balığı sarmış ve akşam yemeğinde pişirmeye karar vermiş. Ama eve giderken yolun yarısında, kapıya gelmeden az önce balık çığlık atar gibi bir ses çıkarmış. Korkunç bir sesmiş bu ve Annem atkıyı çözerken balık, gözlerinin içine bakarak, ağzını kocaman açmış ve çığlık gibi sesler çıkarmaya devam etmiş. Sanki bir kedi, bir bebek, bir siren, paslı bir boru; hep bir ağızdan bağırıyor gibiymiş.

Bunun üzerine Annem balığı görmek istememiş artık ama Babam balığı inceleyip gayet iyi ve sağlıklı bir tür olduğuna kanaat getirerek akşam yemeğinde kızartmış. Sonra da iki

gün boyunca yataktan kalkamamış. Bedeni ateşler içinde yanıyor; kileri bir türlü aklından çıkaramıyormuş. Kanında yine savaşın aktığını söylüyormuş.

Üç gün sonra ben doğmuşum ve Annem, Babamı dinleyip de balığı yeseymiş her şeyin çok farklı olacağından eminmiş.

Doğum hikâyemi herkes bilir. Rahip, "Annenin karnı kilise çanından daha büyüktü, Minou. Her gece yatarken çana bakıp, doğumun kazasız belasız gerçekleşmesi için dua ediyordum" derdi.

Adaya yıllar sonra gelen Kutucu bile, "O balık çok ürkütücüydü, Minou. Annen perdenin açılmasını bekleyen aktrisler gibi tir tir titremişti" diye anlatırdı.

Anneme doğum hikâyemi tekrar tekrar anlattırırdım. O da asla hayır demezdi.

"Kumsalda, tam da ölü balığı bulduğum yerin oralarda yürürken, parmağımda tuhaf bir ağrı hissediverdim." Annem sol elinin işaretparmağını kaldırıp merakla bakardı. "Ağrı geçmek bilmedi. Daha da kötüleşti. Balık tutulan yerin oralarda bir kayaya oturdum ve okyanusun anormal derecede sessiz olduğunu fark ettim. Çarşaf gibi dümdüzdü. Sonra parmağımdaki ağrı bir anda karnıma vurdu. Sadece ağrı değildi bu, Minou; sanki dalgalar denizden çıkmış da içime girmiş gibiydi. Bir süre sonra ben mi bağırıyordum, yoksa balığın çığlığı hâlâ havada asılı mı kalmıştı kestiremez hale geldim. Rahip beni bulduğunda kumların üzerinde yatıyordum ve sen de neredeyse gelmek üzereydin."

"Rahip korktu mu, Anne?"

"Hayır." Annem başını sallardı. "Hayır, çok yardımcı oldu. Ceketini altıma serip elimi tuttu; gözlerini asla unutmayacağım, Minou. Bana o kadar şefkatle bakıyordu ki. Ona balığın uğursuz bir işaret olduğunu, çığlığının hâlâ kulaklarımda olduğunu söyledim. Ama Rahip, 'Güvenilir bir kaynaktan biliyorum; bir kızın olacak ve hepimize lütuf gibi gelecek" deyip

durdu. Sonra bana bakardı. "Bütün söylediklerini hatırlıyorum. Krakerlerden ve Tanrı'dan bahsetmişti, sesini duymak iyi gelmişti."

"Sonra ne oldu, Anne?"

"Oracıkta, suyun kenarında, Rahip'in ceketinin üzerinde doğdun. Tam senin çıktığın sırada da Baban patikadan koşarak geliyordu. Ayaklarımın dibine, suyun içine oturup seni kucakladı. Çok miniktin, Minou, kopkoyu saçların vardı."

"Babam ne dedi?"

"Pek bir şey demedi, ufaklık. Seni gördüğüne o kadar sevinmişti ki. Seni sanki hayatı boyunca bir kız çocuğuna bakmış gibi güzelce tutup öptü. Sonra okyanus yeniden hareketlendi; dalgalar peş peşe gelmeye başladı ve sen de ufaklık, sanki onu çok iyi tanıyormuşsun gibi baktın denize. Ardından sırayla bize; Babana, Rahip'e ve bana baktın. Baban böyle yaparak aslında hepimize merhaba dediğinden emindi."

Babam, Annem balıktan hiç yemediği için çok memnunmuş. Fakat Annem balık konusunda haklı çıkmış olsa da, Babam yine de genelde gerçeği bulmanın tek bir yolu olduğu ve bunun da Descartes'ın yöntemi olduğu hususunda hâlâ ısrarcıymış.

Ekmeğime reçel sürüp, Babamın paltosunu iliklemesini, sonra da ağlarını ve kovasını hazırlamasını izledim. Ona Annemin ne tür şeylerden hoşlandığını hatırlatmam gerekiyordu. Ama işim zordu. Babam Annemden bahsetmek istemezdi hiç. Adadaki diğer herkes gibi o da öldüğünden emindi.

İlk başta ben de öldüğünü sanıyordum. Hatta Adsız'a, Theodora'nın Düzlüğü'nün aşağısında suyun hemen altından kara gözüyle bakan koca bir balina tarafından yutulduğunu söylemiştim.

Adsız bana pek de inanmamış gibi bakmıştı ama ona Yunus Peygamber'in hikâyesini hatırlatmıştım; Annemin uzun kızıl saçları ve siyah şemsiyesiyle her balinanın dikkatini çe-

keceğini ve her zaman ama her zaman suyun kenarına çok yakın yürüdüğünü hatırlatmıştım.

Annem, sirk gösterisinin ertesi sabahı kaybolmuştu.

Annem, Kutucu ve ben haftalarca prova yapmıştık. Annem sirk gününü takvime büyük bir artı koyarak işaretlemiş; Babamla Rahip'e de Annemin Kutucu'nun ahırındaki bir saman balyasının üzerinde, kucağında eski siyah bir daktiloyla otururak ustaca hazırladığı davetiyelerden gelmişti.

Sirk'e bekliyoruz!
Tarih: Cumartesi 18:00
Yer: Kutucu'nun Ahırı
Kıyafet: Şık
Şaşırmaya hazır olun!

Sirk gösterisinden birkaç saat sonra ada fırtınaya teslim olmuştu. Deniz fenerine çıkıp, rüzgârın kum taneleriyle çakıl taşlarını kumsalın bir ucundan diğerine savurmasını seyretmiştim. Şimşekler gökyüzünü aydınlatıyordu ve Rahip de fırtına dinene dek kilise çanını durmaksızın çalmıştı.

Sabah olduğunda fırtına dinmiş, hafif bir yağmur başlamıştı.

Babam geç kalkmış ve balıkları kendi hallerine bırakmıştı; girişteki basamağın altında yaşayan kör Kaplumbağa da mutfakta, ocağın yanında belirmişti. Kaplumbağa içeri girmeye pek cesaret edemezdi ve o yüzden Annem de kahvaltı hazırlarken neredeyse üzerine basıyordu. Kabuğu ıslanmış, bambaşka bir kaplumbağa gibi olmuştu.

"Ne kadar da parlak" dedim. "Dün akşam sirkteki perdeyle aynı renkte, Anne."

Annem cevap vermedi. Onun yerine arkamda durup elbisemin yakasını düzeltti. Her gün elbise giymem gerekiyor-

du ama bundan hiç hoşlanmıyordum. Pantolonumun üzerine derin cepleri olan büyük yeşil kazağımı giymeyi tercih ederdim; cepleri kumsalda bulduğum şeyleri saklamak için idealdi. Ama Annem her sabah, "Bugün özel bir şey olabilir, Minou. İşte o zaman, keşke uygun bir kıyafet giyseydim, dersin" derdi.

Kaybolduğu sabah Annem mutfaktaki sandalyelerden birinin ucuna oturmuş; masanın karşısından bana bakmıştı.

Kırıntıların ve kahve fincanlarının üzerinden uzanıp saçımı kulağımın arkasına itmiş ve "Saçını toplamalısın, ufaklık" demişti.

Gözlerinin grisi normalden daha koyu görünüyordu. Yorgun gibiydi. Uyandığımda mavi odanın kapısı açıktı. Yatağın ucunda da bir battaniye vardı. Acaba Annem Babamın yanında değil de, orada mı uyudu, diye merak etmiştim.

Kafamı salladım. "Rahip'i görmeye gideceğim."

Annem ayağa kalkıp tezgâhı silmeye başladı.

"Koşarken saçım bozuluyor" diye açıklama yaptım.

Kaplumbağa oturma odasına doğru ilerlerken neredeyse kapıya çarpıyordu.

Ona acıyarak, "Yolu bulabilecek mi acaba?" diye sordum.

Annem cevap vermedi. Önlüğünü çıkarıp sandalyeye astı. Sonra raftan yanlarında çiçekler olan topuklu mor ayakkabılarını –onlara aktris ayakkabıları derdi– alıp giydi.

Açık duran mutfak kapısından okyanusu görebiliyordum. Kutucu'ya ait olduğunu tahmin ettiğim bir boya kutusu, durgun denizde yüzüyordu. Rahip'in çanı nasıl da çaldığını, fırtınanın onu kim bilir ne kadar korkuttuğunu düşündüm.

"Zavallı Rahip" dedim.

Fırtınalı gecelerde kilisenin ışıklarının ışıl ışıl yandığını gördüğümüzde Annem genelde böyle derdi.

"Evet." Annem yanağımı okşayıp hüzünlü bir ifadeyle gülümsedi. "Zavallı Rahip." Sonra Kaplumbağa'yı ve siyah şem-

siyeyi alarak yağmura çıktı. Şemsiyesini tutarak patikadan yürüyüşünü, topuklularıyla hafifçe sallanarak kapının etrafından dolaşıp kumsala inişini izledim.

Babam üzerinde eski bir atletle gelip, önce açık duran kapıya, ardından da masaya, Annemin içmeden bıraktığı kahve fincanına baktı.

"Kapı neden açık, Minou?"

"Annem yürüyüşe çıktı."

Babam kendine bir kahve koydu. Yorgun görünüyordu. "İyi mi Annen?"

"Evet, Baba."

Siyah şemsiye yüzünden kısmen gizlenen siluetinden büyülenmiş gibi, uzaklaşmakta olan Anneme bakmaya devam ettim. Ama sonrasında onu son gördüğüm anı ya da o sırada kumsalda mıydı, değil miydi onu hatırlayamadım. Tıpkı bir önceki gece Kutucu'yla Annemin yaptıkları kaybolma numarası gibiydi. Bir an oradaydı, sonra birden yok olmuştu. Tek hatırladığım, şemsiyesinin salınışıydı.

O gün öğleden sonra Annemi aradık. Kumsala ve Theodora'nın Düzlüğü'ne baktık. Kutucu ahırının altını üstüne getirdi; çekmeceli masasının arkasına ve tek tek her bir kutunun içine baktı. Biz de kiliseye baktık. Babam kuleye çıktı ama Rahip'in yatağıyla büyük sessiz çan dışında bir şey bulamadı. Ben de kilisenin yanındaki kulübeye baktım ama oraya paslı makine dışında herhangi bir şeyin sığamayacağını zaten biliyordum. Rahip, sanayi tipi fırınının kapağını açıp içine bile baktı.

Yağmur kara, kar da tekrar yağmura dönüştü; akşamüstü saatlerinde hepimiz fena halde ıslanmış ve üşümüş bir halde bizim eve geldik.

O gece mutfak masasına oturup bekledik. Adsız fırının yanında uyuyor; origamiye düşkün olan Rahip de kâğıttan bir sürü turna kuşu yapıyordu.

Elleri harıl harıl işlerken, "Turnalar sence de çok zarif hayvanlar değil mi, Minou? Bana Anneni anımsatıyorlar" dedi.

Babam pek konuşmadı. Sürekli kahve yapıp durdu ve Kutucu ağlamaya başlayıp da Annemin şimdiye kadar birlikte çalıştığı en iyi sirk sanatçısı olduğunu; Cosmina'dan bile iyi olduğunu söylediğinde görgü kurallarını unutmuş gibi bir hali vardı.

Kutucu Rahip'e dönüp, "Dün akşamı hatırlıyor musun? Nasıl şarkı söylediğini?" diye sordu.

Rahip başıyla onayladı. "Müthişti."

Kutucu burnunu bir peçeteye sildi ve "Tam bir sirk prensesi. O çiçeği..." diye devam etti.

Babam o anda kahve demliğini masaya öyle sert çarptı ki, kahve dökülüp elini yaktı. "Bu akşam sirkten bahsedilmeyecek."

"Ama, Baba..."

"Sen bile, Minou."

Kutucu eve erken döndü ama bakmam için Adsız'ı bana bıraktı. Rahip kalıp Babama Musa'yı anlattı. Ama Babamın dinlediğini sanmıyorum. Çünkü Rahip Musa'nın zorlu koşullar karşısında gösterdiği sıra dışı gücü anlatırken, Babam boş fincana bakarak kayıtsızca oturdu.

Şafak vakti yerde uyandığımda, uzaklardan bir geminin düdüğünü duyduğuma emindim. Yatıp dinledim; tekrar çalmasını bekledim ama çalmadı. Adsız, sıcacık vücuduyla bana yaslanmış uyuyordu. Babam gece bir ara üstümüzü örtmüş olmalıydı. Rahip masada uyuyordu ve yanındaki sandalyede de Annemin önlüğü asılıydı. Babamsa mutfakta dolanıyor, masayı toplayıp taze kahve yapıyordu.

O sabah Annemin ön kapıdan girmesini, önlüğünü takıp, "Geldim, ufaklık" demesini bekledim. Ama gelmedi. Kaplumbağa'nın da kaybolduğunu ise o günün ilerleyen saatlerinde fark ettim.

Babam acayip şiddetli bir rüzgârın Annemin ayaklarını yerden kestiğini ve onu Theodora'nın Düzlüğü'nden aşağı sürüklediğini düşünüyordu.

Kısık ve kederli bir ses tonuyla açıklamıştı: "Kimi zaman rüzgâr hızlı ve şiddetli estiğinde, senden benden çok daha hızlı olabilir. Bu olduğunda bir şemsiye bile düşüşün etkisini azaltamaz. Kollarını açıp uçurulmayı beklemek dışında yapabileceğin pek bir şey yoktur."

Annemin kaybolmasından birkaç gün sonra Kutucu'yu ziyarete gittim. Ağlama sesini duyduğumda bahçesine varmak üzereydim. Ağaçların arasına baktığımda Kutucu'nun bir saman balyasının üzerinde iki büklüm olduğunu gördüm. Rahip de yanına oturmuş, onun sırtını okşuyordu.

"Okyanusa doğru yürüyüp gitti, biliyorum." Kutucu gözlerini kutularından birinin yeşil ipekten astarına sildi.

Rahip, Yok, ben öyle düşünmüyorum" diye cevap verdi. "Bence bir kaza oldu. Herkesi öyle çok seviyordu ki böyle bir şey yapmazdı."

"Ama anlamıyorsun. Kaybolma numarası insanları değiştirir. Bunu kaç kere söyledim ona."

"Alt tarafı bir sirk numarası işte, sevgili Kutucu. Biraz eğlenip gülmek için hepsi sonuçta."

Ama Kutucu Rahip'i duymuyordu sanki. "Değişmeyeceği konusunda söz vermişti bana. Ama unutma, Rahip; ben bunları daha önce de yaşadım" diyerek ardından yine hıçkırıklara boğuldu.

Adsız'ın Kutucu'yu ağlarken görmekten hoşlandığını sanmıyorum. Kederli bir ifadeyle bahçenin ortasında oturmuş, kaşınıyordu. Dönüp orman yolu boyunca yürümeye başladığımda da koşarak peşimden geldi.

Kumsala gittik. Gökyüzü yağmur bulutlarıyla kaplıydı; neredeyse deniz kadar karanlıktı. Ufuk çizgisi bulanıktı. Adsız önüme atılarak, ıslak kumlarda koşarak ilerledi.

Theodora'nın Düzlüğü'ne varınca kenara gidip, aşağıda kıyıya çarpan karanlık dalgalara baktık. Orada durmuş öylece denize bakarken Adsız birden ulumaya başladı. Ulurken vücudu sarsılıyordu. Ben de yanında dikildim, neredeyse gözyaşlarına boğulacaktım. "Yapma, Adsız " diye fısıldadım. "Lütfen yapma." Ama Adsız beni dinlemedi. Aşağıdaki dalgalara titreyerek baktı ve ulumaya devam etti. Daha fazla dayanamadım. İstemeden de olsa onu biraz sert bir şekilde kucaklayıp Kutucu'ya geri götürdüm.

İki ay sonra Rahip kumsalda Annemin ayakkabısının tekini buldu. Kumsaldan sanki başka bir dildenmiş gibi birtakım bağırtılar geldiği sırada Babam çalışma odasındaki kitaplığın tepesinde Spinoza'nın *İnsan Anlağının İyileştirilmesi Üzerine*'sini aramak için bir kutunun üzerine çıkmıştı. Ayakkabısını bile giymeden dışarı fırladı. Yolun yarısında dönüp bana seslenerek, kesinlikle peşinden gitmememi söyledi.

Daha sonra Rahip'e, "Sen nece konuşuyordun?" diye sordum.

"Hatırlamıyorum" dedi. "Sanki bütün dünya boğazıma düğümlenmiş gibiydi. Her dil olabilir, Minou; herhangi bir dil olabilir.

Kısa bir süre sonra herkesin abarttığını; benim de Annemi bir balinanın yutmuş olabileceğini düşünürken saçmaladığımı ve çocukça davrandığımı fark ettim. Adsız'ı yeniden yanıma oturttum; dinlediğinden emin olduktan sonra da balinaların aslında masum yaratıklar olduğunu ve neden böyle davrandığımı anlamadığımı açıkladım. Böyle söyledim, çünkü adada mantıklı düşünen tek kişi bendim ve Annemin hâlâ yaşadığını kanıtlayıp onu bulmak bana düşüyordu. Defterime şöyle yazdım:

Herkes öldüğüne inanıyor, Anne. Ama ben öyle düşünmüyorum.

Babam rüzgârın seni Theodora'nın Düzlüğü'nden uçurduğuna inanıyor.

Rahip bugün ayakkabının tekini buldu. Umarım şu anda her neredeysen, orada kendine yeni bir çift ayakkabı alabilirsin.

Hepimiz seni özledik.

Babamdan Annemin eski atlasına bakmama yardım etmesini istedim; böylece nereye gittiğini bulabilecektik. Ama Babam kırmızı bavulunun hâlâ odasında durduğunu; bir yere gitmiş olsaydı bavulu da yanına almış olması gerektiğini söyledi. Belki de yeni bir bavul istiyordur, diye onu ikna etmeye çalıştığımda da bunun mantıklı olmadığını söyledi. Annemin bavulu zaten son derece iyi ve sağlammış.

Ama okuduğum onca tuhaf şeyi, bana anlamsız gelen şeyleri düşündüm. Babama sular altındaki şehirlerden, sürüklenen deniz yosunları ve parlak balıklarla dolu sokaklardan bahsettim; denizcilerin okyanusta yakaladıkları ve tartıp iki buçuk ton ağırlığında olduğunu gördükleri devasa ahtapotu anlattım; ahtapot tartıldıktan hemen sonra gemideki teraziden suya geri atlamıştı. Eğer bunların hepsi mümkünse, Annemin de bavulunu almadan gitmesi ve yakında dönecek olması mümkündü. Ama Babam beni dinlemedi.

Beni hayal kırıklığına uğratmıştı. Sanki bana aklımın karanlıklarında gerçeği bulmakla ilgili öğrettiği her şeyi unutmuş gibiydi. Descartes'ın, "Sanki bir ayakkabı her şeyin kanıtı olabilirmiş gibi!" diye haykırdığını duyar gibiydim.

Babam balık tutmaya giderken ben de kapıda dikiliyordum. Ölü oğlanı bulduğum günün ertesi günüydü. Sabahın gri ışıkları adayı belli belirsiz aydınlatıyordu. Babamın patikadan hoplaya zıplaya inişini izlerken, soğuk hava yüzüme çarpıyordu.

Babam bahçe kapısına vardığında onunla gitmediğime pişman olmuştum bile. Mavi oda soğuktu ve içimden de ölü oğlanın resmini çizmek gelmiyordu. Ama Babam her zaman mantığın asla değişmeyeceğini, eğilip bükülmeyeceğini, ürkütücü şeylere –kar fırtınaları, kötü hava ve yıllarca elma vermeyen elma ağacı gibi– karşı her zaman bir kalkan olarak kullanılabileceğini söylerdi.

Mutfak masasına geri gittim, defterimi açtım ve Annemin hayatta olduğuna dair tezime döndüm. Bu tezimi ayakkabı cenazesi gününde, yani Amcam ziyarete gelmeden bir gün önce yazmıştım. Tezimle gurur duyuyordum. Mantıken kusursuzdu ve de en güzel yazımla yazmıştım. Babam bir filozofun en iyi dostunun düzen olduğunu söylerdi hep. Düzen olmadan kimseyi hiçbir şeye ikna edemezsin, derdi. Ben de Amcama, Annemin hâlâ hayatta olduğunu kanıtlamak istiyordum. Bir akademisyen olduğu ve dolayısıyla da mantıklı düşünen bir adam olduğu için, insanları Annemin döneceğine ikna etmek için yardımına ihtiyacım vardı.

Kendime bir fincan daha kahve koydum ve tezimi daha ön-

ce de defalarca yaptığım gibi yüksek sesle okudum.

Annemin hayatta olduğuna dair tezim:

1. Bir adada kaybolan şeyler her zaman bulunur. Örneğin:
Annemin alışveriş listesi – bulundu
Köpek maması konservesi – bulundu
Tütün – bulundu
Mavi emaye süt sürahisi – bulundu, içinde süt yoktu
Sarı yumuşak çoraplarım – bulundu (çok kirliydiler)
Babamın kibritleri – bulundu
Adsız – bulundu, yaralıydı

Adsız'a kaybolduğu günü sık sık hatırlatırdım. Teslimat gemisinin nasıl gelip gittiğini, Kutucu'nun kutularından birini indirmelerinin ne kadar uzun sürdüğünü gayet net bir şekilde hatırlıyormuş gibi bakardı. Babam Adsız'ın filikaya atlamış olabileceğini ve adadan, geldiği şekilde gitmiş olabileceğini düşünmüştü. Kutucu da ufukta minicik bir nokta gibi görünen gemiye bakmış, yarım yamalak el sallamıştı.

Ama Annem görmeyen gözlerle bakarak, "Gitmedi o. Burada, hissedebiliyorum" demişti.

Sonrasında onu kumsalda, büyük bir kayanın arkasında, patisine bir cam kırığı batmış halde titrerken bulmuştuk.

2. Okyanusta kaybolan şeyler her zaman geri döner.

Okyanusta kaybolan şeyler istisnasız biçimde geri dönüyor; kayalara veya ağarmış çam ağacı dallarına takılıyordu. Her ne kadar bazen keman ya da yamulmuş paslı tekerlekleri olan bir bisiklet gibi tuhaf şeyler kıyıya vuruyor olsa da; bu bir şeyin adadan gitse bile her zaman geri döndüğü gerçeğini değiştirmiyordu.

Babam bu durumun resif kayalıklarıyla ilgili olduğunu anlatmıştı. Bir keresinde balığa gitmeden önce okuma gözlüğünü çıkarmayı unutmuş, sonra da denize düşürmüştü. Daha ne olduğunu anlayamadan gözlük akıntıya kapılıp gitmişti. İki gün sonra gözlüğü adanın öbür tarafında, tek camı kırılmış halde bulmuştum. Bir keresinde de Annem bir şişeye mektup koymuş, mantarını takmış ve Theodora'nın Düzlüğü'ne gidip elbisesi rüzgârda uçuşurken şişeyi elinden geldiğince uzağa fırlatmıştı. Şişe beş hafta sonra balık tutulan yerin oralara dönmüştü. Mektupta şöyle yazıyordu: "Bana yardım edin, denizin ortasında bir adada mahsur kaldım."

Annem, "Zavallı kadın" diye gülerek notu şişeye geri koymuştu.

Annemin ne adada, ne de denizde olmadığı bence gayet açıktı ve her ne kadar Descartes'ın hoşuna gitmeyeceğini bilsem de Kaplumbağa'yla Cosmina'yı da kanıt listeme eklemiştim. Annem Kutucu'nun dediği gibi okyanusun içine doğru yürümeye karar verdiyse bile, Kaplumbağa'yı asla yanında götürmezdi. Ayrıca eğer Cosmina kaybolma numarası yüzünden seyahat etmek istediyse, aynı şeyi Annem de istemiş olabilirdi. Son olarak da mor ayakkabılarını fazladan bir kanıt olarak ekledim. Normalde aktris ayakkabılarıyla kumsala gitmezdi ama Annemin böyle konularda ne yapacağı pek de belli olmazdı.

Bu konu üzerine ne kadar çok düşünürsem, doğruluğundan o kadar emin oluyordum. Annem yaşıyordu. Keşke ondan bahsettiğimde insanlar bu kadar üzgün bakmaktan vazgeçselerdi. Ama bir gece kulede oturmuş fırtınayı izlerken birinin şarkı söylediğini duyar gibi oldum. Başta gümüş renkli tonbalığı ya da balinaların haykırışı sandım. Kederli bir sesti. Sanki yüzyıllardır bir şişede kapalı kalmıştı da sonunda kaçıvermişti; yapamadığı onca şey, göremediği onca güzel şey

için yas tutan, haykıran bir cindi sanki.

Ama şarkının sözleri vardı; mısralar tekrar edip duruyordu: "Bir şarkı var, bir deniz var, beni bekleyen adama elveda."

Kıpırdamadan oturdum. Her şimşek çakışında dışarı bakıp sesin geldiği yeri bulmak için adayı taradım. Sonra birden, şimşek patladığı anda Annemin siyah şemsiyesinin yağmur ve rüzgârla birlikte kumsal boyunca sürüklenip denize uçtuğunu gördüm.

Gece birden inanılmaz kasvetli bir geceye dönüştü; duyduğum Annemin sesiydi ve şimdiye dek dinlediğim en hüzünlü şarkıydı bu. Donmuş denizin derinliklerinden söylüyordu adeta. Nefesim kendi nefesim değilmiş gibi geldi; sanki her şey yanlıştı. Ada her an bir yana devrilecek ve hepimizi denize sürükleyecekmiş gibi geliyordu.

Babamın da şarkıyı duyacağından korkarak, battaniyemi üstümden atıp aşağı koştum. Ama çalışma odasına girdiğimde ve Babam kitabından başını kaldırıp bana gülümsediğinde, etrafın gayet sessiz olduğunu fark ettim. Ona sesten bahsetmedim. Oturup, Annem için şemsiyenin resmini çizdim. Babam bana Descartes'ın *Meditasyonlar*'ını okurken ben de şimşeğin ışığıyla aydınlanmış ve ters dönmüş bir şemsiye çizdim.

En basit gerçekle" diye okudu. "Şüphe edilemeyecek temel gerçekle başlamanız, sonra da onlardan çıkaracağınız gerçeklerle devam etmeniz; basitten karmaşığa doğru ilerlemeniz gerekir." Descartes'ın sözleriyle birlikte ada yeniden cisme büründü ve ben de gece vakti mantığın ne kadar da çabuk kaybolabildiğini fark ettim.

Gerçeklerimi tekrar tekrar gözden geçirdim; bir sorun bulamadım. Descartes'ın da bulabileceğini sanmıyorum.

Bir sonraki adımım Annemin nereye gitmiş olabileceğini bulmaktı. Ama bu zor olacaktı. Babamla ben filozoftuk ama Annem hayal gücüyle ilgili şeyleri severdi. Babam sık sık, bir

filozofun Annemin sevdiklerini ve istediklerini bilmesinin zor olduğunu söylerdi. Onu saçları rüzgâr ve deniz tuzu yüzünden kabarmış, yüksek sesle şarkı söyleyerek kumsalda yürürken gördüğümüzde Babam bana bakıp, "Anlamadığın bir şey olduğunda sorunu irdeleyip mantıkla yaklaşmalısın, Minou" derdi.

Babam gideli epey olmuştu. Artık ölü oğlana bakmanın zamanı gelmişti. Tabağımı lavaboya koydum, yanıma defterimle fazladan bir atkı aldım ve mavi odaya gittim.

Kuzgun, açık pencerede duruyor, iç karartıcı sabah ışığında gözünü bile kırpmıyordu. Annemi duvarda gülümserken ve el sallarken görür gibi oldum.

Babam yatağın yanına bir koltuk koymuştu. Koltuğun yanında da normalde mutfakta kullandığımız sallanan bir lamba vardı. Koltukta bir battaniye, yanında da Babamın boş fincanı vardı. Gece boyunca yerde daha da fazla kar birikmişti ve ölü oğlan çok soğuk görünüyordu. Koltuğu geri çektim; oturup Annemin öğrettiği şeyi yapmaya çalıştım. "İlk kural" derdi, "kalemini ancak gözlemledikten sonra eline almaktır."

Ölü oğlanın ceketinin göğüs kısmı kabarık duruyordu; ceket donmuştu ve tuzlar üzerinde iz bırakmıştı. Onu incelerken acaba son sözlerini duyan kimse oldu mu, acaba önemli bir şey söylemiş midir, diye düşündüm. Saçında ve yatakta kum vardı ama Annemin bunu umursamayacağından emindim. Yatağı sadece gündüz düşleri kurmak için kullanırdı. Uzanıp gözlerini kapar, ayakkabıları küçük kayıklar gibi tavana doğru dönmüş olurdu.

Yastığın üzerine dağılan saçlarıyla, "Gündüz düşleri önemlidir, Minou" derdi. "Zihninin yolculuk etmesine izin vermek, köpeği tasmasından tutarmış gibi sıkı sıkı tutmamak önemlidir."

Savaş köpeğini mi, Anne?"

Her tür köpeği, Minou."

Bir boya kalemi seçip, farklı şekillerde düşünmeye çalıştım. Ölü oğlanın ceketindeki tuz lekelerini çizerek, "Tuz lekeleri çiçeklere benziyor" yazdım.

Annem olsa, mutfak masasında oturup, Babamın kendisine bol kremalı ve bol şekerli bir kahve yapmasını beklerken, "Ne tür çiçekler?" diye sorardı. "Neye benziyorlardı, Minou?"

"Deniz zambaklarına."

"Gerçekten mi?" derdi. "Başka?"

"Portakallara" diye eklerdim.

"Portakal mı?"

Babam da tezgâhtan kafasını kaldırıp son derece ilginç bir tavırla, "Oğlan portakal kokuyordu" derdi.

Annemse, "Ne garip" diye cevap verirdi. "Portakal kokan ölü bir oğlan."

Babam felsefeyi bir kenara bırakıp şöyle derdi: "Bütün gece konuştum onunla; gözümü bile kırpmadım."

Annem de saçlarını gevşek bir topuz yapar; düşünceli ama mutlu görünürdü.

Ölü oğlanın çıplak ayaklarını çizdim. Aceleye getirmedim ve morarmış ayak tırnaklarına fazladan özen gösterdim. Ardından yerdeki ayakkabıyı, boynundaki ince, açık mavi atkıyı çizdim ve ceketinin bütün düğmeleri kahverengiyken bir tanesinin altın rengi olduğunu gördüm. Altın rengi olanı da çizmeye çalıştım ama lambanın ışığında parlayışını taklit etmek zordu.

Matlaşmış saçlarının arasından kulağını görebiliyordum. Kulağı neredeyse bacamızdan çıkan duman kadar koyu bir griydi.

Beni dinliyormuş gibi geldi.

Birazcık bekleyip, "Sana bir sır vereceğim, ölü oğlan" diye fısıldadım.

Kulağının gri olması yüzünden değildi, başka bir şey daha vardı sanki. Sırrımı duymak istediğinden emindim.

Annem olsa, "Ölü oğlanın yanında oturmak nasıl bir histi?" diye sorardı.

Sanki beni duyabiliyormuş gibiydi" derdim.

"Neyi duyuyordu ki?"

"Kalemleri, çizimimi. Sanki beni dinliyormuş gibiydi."

"Dinlemek mi?"

"Rahip'in günah çıkarma kabininde yaptığı gibi."

Annem dini sevmezdi. Ben pazar günleri kilise için hazırlanırken bana, "Bütün o kurallar ve kaideler..." derdi. Adanın diğer tarafındaki çan çalmadan önce Adsız'ı almak için kapıdan koşarak çıkarken bana, "Hepsini yanlış anlıyorlar" diye bağırırdı. Ama Annem dinden hoşlanmasa da, Rahip'i ziyarete gitmeyi severdi. Kilisedeki resimlere bakar, hatta bazen İncil'den bir hikâye dinlemekten keyif alırdı. Evin arkasından başlayarak, ön kapıya kadar bütün duvarlara Nuh'un Gemisi'ndeki tüm hayvanları çizmeyi planlıyordu.

"Sanki Ağrı Dağı'na yeni varmışlar da, güneşi görmek için ikişer ikişer gemiden çıkıyorlarmış gibi görünecekler" derdi.

Babam kiliseye gitmeme aldırmazdı. İncil'in tarihi bir belge olduğunu ve bilmemin faydalı olduğunu söylerdi.

"Unutma, Minou" demişti. "İnsanların çoğu Tanrı'yla beklentiyi aynı kefeye koyarlar." Okuma gözlüğünün üzerinden bakıyordu. "Bunu anlaman önemli. Düşüncede beklentinin yeri yoktur. İnsanlar inançları karşılığında, duaları karşılığında bir şey istiyorlar. Tanrı'yla pazarlık yapıyorlar. Ama felsefe gerçekleri arar ve bu da..." –bu kısmı vurgulayarak devam etmişti– "... beklentisiz gerçektir."

Annem kaybolduktan sonra kiliseye defterimi de götürmeye başladım. Her pazar, Rahip kürsüden inançla, topluluğa hitap eder gibi konuşurken sadece Adsız'la bana değil; bütün o boş sıralarıyla birlikte kilisenin tamamına sesleniyordu. Dünyanın yaratılışından bahsederken origami yapar, koridordan kuğular, kediler, çiçekler, turnalar ve uzmanlık alanı

olan sığırlar gönderirdi. Bazıları, çoğunlukla da kanatlı olanları, kapıya doğru zarifçe süzülürdü.

Adsız origamiye bayılıyordu ve kürsüden uçan her parçaya uluyordu. Origamiyi ben de seviyordum; ayrıca tek bir kısmı hariç Yaratılış'ı da severdim. Rahip boş yerin üzerini kaplayan engin karanlıkla ilgili kısma her geldiğinde korkardım. Annem kaybolduğundan beri de, insanların içine düşmesini engellemek için sadece karanlık bir tabakayla örtülü derinlik fikri, dünyanın en korkutucu şeyi gibi geliyordu. İnleyen tahtaları olan gemileri gizleyen, uzun süredir unutulmuş şeyleri saklayan okyanus mezarlarını hatırlatıyordu ve mantığa aykırı olsa da Annemin kızıl saçlarının suda dalgalanıp yayılışı, giderek daha da derine çekilişi gözümün önüne gelip duruyordu.

Koyu renk kaplamalı günah çıkarma kabini kilisenin arka tarafında, kuleye çıkan merdivenlerin yanındaydı. Yıpranmış ve toz içinde, yerleri süpüren mürdüm rengi perdeleri vardı. Bir keresinde Rahip bana günah çıkarmak isteyip istemediğimi sorduğunda ben de içeri girip kucağıma Adsız'ı alarak oturmuştum. Çiçekli oymaları olan bölmenin diğer tarafında duran Rahip'in sesini duyabiliyordum.

"Ne söylemem gerekiyor?" diye sordum.

"İşlediğin günahları anlat bana, onları bana emanet edebilirsin" diye cevap verdi. "Gayet açık ve net."

Kadife kaplı sıranın üzerinde tereddütle kıpırdandım. Okuduğum onca felsefenin üstüne bunun ciddi bir kusur olduğunu hissederek, "Günah ne demek tam olarak bilmiyorum dedim.

"Yaptığın yanlışlar, başka kimseye söylemediğin sırlar."

O sırada, Rahip'e neredeyse sirk gösterisinin akşamı neler olduğunu anlatıyordum. Ama kendimi tuttum ve onun yerine bir at istediğimi söyledim. Bu pek de sır değildi ve günah da olduğunu sanmıyordum ama ben Adsız'ın sırtındaki kalın

tüyleri okşayarak atlar hakkında bildiğim her şeyi anlatırken Rahip de dinledi.

Rahip'e, adaya bir at getirmenin kolay olmayacağını söyledim. Atın deniz yolculuğuna dayanabilmesi gerekiyordu. Deri kayışlarla gemiden suya indirilmesi, sonra da kıyıya varana dek filikanın arkasından yüzmesi gerekiyordu.

Babam gemicilerin bundan hiç de hoşlanmayacaklarını ve bütün bunların herhangi bir atın ödünü patlatmak için yeterli olduğunu söylemişti. Dediğine göre aslında adaya vardığında patlayacak bir ödü kalmamış bile olabilirdi.

Rahip başıyla onaylayarak, "Atlar hassas hayvanlardır" dedi.

Rahip'in de, Babamın da atları hafife aldığını düşünüyordum; hem zaten kendine göre aklı fikri olan küçük ve güçlü bir at istiyordum ben.

Annemi eve dönüşünün ilk gününde kuleye çıkarıp, "Bak bakalım, Anne; adada yeni bir şey bulmaya çalış" dediğimi hayal ettim. Önce bir yana, sonra diğer yana bakacak; ardından da ormanın arka tarafında dilediği gibi koşan atı görecekti.

Rahip sevecen bir sesle, "Bana anlatmak istediğin başka bir şey var mı?" diye sordu.

Yine az kalsın sirk gösterisinden sonra Kutucu'nun bahçesinde dikildiğimi, yağmurun nasıl çiselediğini ve duyduğum tuhaf sesi anlatacaktım. Ama bunun yerine, perdeyi açıp bacaklarımı yana doğru çevirdim. Adsız yere atladı ve Rahip de yanımda belirdi. Orada, Theodora'nın penceresinden düşen rengârenk ışıklar bir anlığına gözümü alırken, sanki küçük bir kayıktaymışız gibi yan yana oturduk. Rahip vaazı aşçı giysileriyle vermişti ve krakerlerin kokusu da kiliseye tuzlu bir dalga gibi yayılmıştı. Daha o sabah gemicilerden yirmi çuval unla gümüş gibi parlayan on tane fırın tepsisi almıştı. Hepsini mutfağına götürmek için el arabasıyla üç tur yapması gerekmişti.

"Sana rahiplik yapman için kim para ödüyor?" diye sordum.

"Ailemin çok parası vardı. Onlar ölünce hepsi bana kaldı." Önlüğünden bir origami kâğıdı çıkardı ve katlamaya başladı. "İyi insanlar değillerdi, Tanrı'ya inanmıyorlardı."

Babamın da Tanrı'ya inanmadığını, ama Annem onun için daha sadece saçları darmadağın bir yabancıyken çaya davet edecek kadar kibar olduğunu düşündüm.

Babam gibi beklentisiz biçimde gerçeği arıyor olabileceklerini düşünerek, "Belki başka bir şeye inanıyorlardı" diye bir fikir ileri sürdüm.

"Domuzlar" dedi. "Domuzlara inanıyorlardı. İçinde yüzlerce domuz olan bir ahırları vardı."

Kibarca, "Domuzlar çok tatlılar" dedim. "Yumuşacık kulakları var."

Rahip yumuşak kulaklardan pek de hoşlanıyor gibi görünmüyordu. "Ahırda yatarlardı. Koca bir ekoseli battaniyenin altında."

"Domuzlar mı?"

"Hayır, annemle babam." Rahip mutsuz görünüyordu.

"Peki, sen nerede yatıyordun?"

"Evde, Minou. Ama bundan bahsetmek kötü anılarımı canlandırıyor. Gece çok sessiz olurdu, tek bir çıt bile çıkmazdı ve hep karanlıktı. Domuzlar ışığı sevmezler ya hani. Bahçenin öbür ucundan gelse bile." Bana baktı. "Bana söz ver, Minou, asla bir domuz almayacaksın."

"Alacağımı sanmıyorum" dedim. "Gerçekten de bir at istiyorum."

"Atlar iyidir."

Babamı hâlâ bir ata ihtiyacım olduğuna ikna edememiştim. Her sorduğumda, "İki ayağın var, çok da hızlı koşabiliyorsun. Muhtemelen attan daha hızlısındır, Minou" derdi.

Oğlanın ayakkabısını mavi odanın zemininden kaldır-

dım. Ona sırrımı söylememiştim. Daha çok, başına ne geldiğini merak ediyordum. Ayakkabı soğuktu ve tuz yüzünden de kaygandı. Kendi çizmelerime baktım. Küçük gelmeye başlamışlardı; koşarken parmaklarımı sıkıyorlardı. Annem çizmeleri gemicilerden istemişti ama önce beni mutfakta bir kâğıdın üstüne bastırıp ayağımın kalıbını çıkarmıştı. Kâğıdı gemicilere vermeden önce çizdiği ayağımı palmiyelerle, güllerle ve kocaman, korkmuş bir balığı yutmakla meşgul bir pelikanla süslemişti.

Babamı çağırıp resmi göstermiştik. Babam da dikkatle inceledikten sonra Anneme, çok beğendiğini, özellikle de balığı çok sevdiğini söylemişti.

Annem gülmüştü. "Peki, ama neden balık? Pelikan yiyor onu."

"Biliyorum. Ama harika bir simetrisi var ve pullarının hepsi de eşit boyda."

Annem de sarılıp onu uzun bir süre dudaklarından öpmüştü. Babam kızarmıştı ama mutlu görünüyordu, çalışma odasına dönerken de kafamı biraz fazla sert okşamıştı.

O gittikten sonra Annem ciddileşmişti. Resmi incelemişti. "Ayakların seni bir sürü yere götürecek, Minou" diyerek pelikana bir çizgi daha eklemişti. "Kimsenin kaderinde sadece tek bir adada yaşamak yoktur. Hepimiz ömrümüz boyunca yedi denizlerin en az üçünü görmeliyiz, ufaklık."

Ayaklarımın beni adanın dışında bir yere götürdüğünü hayal edemiyordum ama bunu Anneme söylemedim.

Hava aydınlanmaya başlamıştı. Dışarıdaki çam ağaçları renklerine kavuşmuştu ve ölü oğlanın kulağı da griden çok mor gibi gözüküyordu artık. Defterime not aldım:

Ölü oğlanın kulağı neredeyse Kutucu'nun peleriniyle aynı mor renkte.

Ceketinde altın bir düğme var, Anne. Saçları da neredeyse benimki kadar koyu renk.

Notlarımla çizimlerimi gözden geçirdim. Şimdiden epey birikmişlerdi ama Annemin daha çok şey duymak isteyeceğinden emindim. Babam ölü oğlanın ceplerini karıştırmış ama kim olduğunu ya da nereye gittiğini gösteren bir şey bulamamıştı. Altın düğmesine bakıp, kara kara düşündüm. Sonra aklıma bir fikir geldi. Anneme bir hikâye yazabilirdim. Ölü oğlan hakkında bir hikâye. Döndüğünde ona verebilirdim hikâyeyi.

Defterimde boş bir sayfa buldum ve kucağımda ayakkabıyla, yazmaya başladım.

Bir Oğlanın Tuhaf ve İlginç Hikâyesi

Bir zamanlar ölü bir oğlan vardı. Ölmeden önce büyük siyah bir gemiyle yedi denizleri dolaşmıştı. Geminin güvertesinde dururken kendini uçuyormuş gibi hissediyordu. Sular geminin burnuna çarpıyor, yanında da gümüş renkli bir tonbalığı sıçrayarak ilerliyordu.

Bu gemi, Korsan'ın gemisiydi. Korsan'ın bir de maymunu vardı ama pek iyi bir maymun değildi. Adı da Maymun'du. Yanına yaklaşan herkesi ısırmaya çalışıyordu. Oğlanı Korsan kurtarmıştı, ama yangından kurtarmak gibi değildi. Tam tersine, Korsan oğlana, "Gemimi görmek ister misin?" diye sormuştu.

Durup yüksek sesle okudum. Ölü oğlan hikâyeyi sevmiş gibiydi; Annemin duvardaki resmine bakınca onun da seveceğinden emin oldum. Bir an oturup, eğer Kutucu bilseydi ölü oğlanla ilgili Anneme ne anlatırdı, diye düşündüm. Kutucu hikâye uydurmak konusunda başarılıydı. Benden çok daha iyiydi.

Mutfakta Babamın kovasının dan diye yere çarptığını duydum. Babam eve gelmişti. Kuzgun kanatlarını telaşla çırparak pencereden havalandı ve en yakın çam ağacına sığındı, sonra hemen geri geldi.

Defterimi kapadım. Oğlana hikâyesini bittiği zaman okuyacaktım.

Babam neşeyle, "Kızım da buradaymış" diyerek komik bir şekilde yüzünü buruşturup göz kırptı. Ağları asmakla meşguldü; parlak balıklarla dolu kovası da mutfağın ortasında, yerde duruyordu.

"Neden bu kadar erken döndün, Baba?"

"Yapacak çok iş var." Babam ağları asmayı bitirip, geriye doğru bir adım attı ve ağları inceledi. Ardından da çizmelerini çıkardı. "Filozof yürüyüşüme çıkmadım daha. Sen ölü oğlanla mı oturuyordun?"

"Evet, Baba."

"Ona Descartes'ı anlattın mı, Minou?" Babam ayakkabılarını Annemin ayakkabılarının hâlâ düzenli sıralar halinde durduğu rafın yanına koydu. "Ben epey bir kısmını anlattım ama güzel kısımları tekrarlamaktan zarar gelmez. Gerçi..." diyerek devam etti: "Düşük de olsa, Descartes'ı zaten biliyor olma ihtimali var bence. Akıllı birine benziyor, değil mi?"

"Belki ona Amcamdan ve Descartes'la akraba olduğumuzdan bahsedebilirim" diye bir teklifte bulundum.

Babam da, "Evet" diye kabul etti. "Ne yazık ki bunu pek az insan bilir. Tarihsel gerçeklerin bilinmemesi kadar hüzünlü bir şey daha yok, sence de öyle değil mi, Minou?" Ardından da sanki sonradan aklına gelmiş gibi ekledi: "Mükemmel durumda, değil mi kızım? Gayet güzel bir şekilde donmuş."

Adsız kapının önünde havladı ve Babam onu içeri alır al-

maz da buz gibi olan fırına doğru koşup inleyerek kokladı.

Onu kucağıma alıp göğsüme yasladım. "Burada değil, Adsız," diye fısıldadım. "Ama geri gelecek."

"Kutucu'ya ölü oğlandan bahsettin mi?" Babam şöminenin yanına giderek ateşe birkaç odun attı.

"Daha değil, Baba."

"O zaman onu ziyarete gitsen iyi olur, kızım. Gemiciler yarın değil öbür gün gelecekler. Oğlanın dizini düzeltebileceğimizi sanmıyorum. Kutucu'nun ona özel bir kutu yapması gerekebilir."

Babam ayakkabı cenazesinden beri Kutucu'yla konuşmuyordu. Kutucu artık teslimat gemisinin geldiği sabahlarda kahve içmeye uğramıyor; Babam da artık bizimle kumsalda beklemiyor, malzemelerini Kutucu gittikten sonra alıyordu. Babama neden diye sorduğumda, "Sadece olayları ele alma şeklimiz farklı, kızım. Endişelenecek bir şey yok" demişti.

Çıkarken Babam Adsız'la bana kapıyı tuttu. Giderken de, "Kutucu'ya ölü oğlandan bahsetmeyi unutma" dedi. "Oyuna dalıp da unutma sakın."

Aydınlık, beyaz bir sabahtı. Orman yolundan ilerlerken Adsız önümden hoplaya zıplaya gidiyordu. Çam ağaçları uzun ve büyüktü; dalları karla kaplanmıştı. Patikadan iki tavşan geçti ama Adsız'ın onlarla ilgilenecek vakti yoktu. Arka ayaklarının üzerine kalkıp, ön ayaklarını düşen kar tanelerine doğru savuruyordu.

Adsız, sihirbazlık numaraları konusunda başarılıydı – o kadar iyiydi ki, Kutucu, adaya gelmeden önce Adsız'ın gösterilere katıldığından emindi. Berlin'deki eski sirkine bir mektup yazmış, fevkalade sirk yeteneklerine sahip kahverengi gözlü bir köpek tanıyıp tanımadıklarını sormuştu.

Şüpheci bir ifadeyle, "Berlin çok uzak" demiştim.

Kutucu da, "Çok daha şaşırtıcı şeyler de oluyor" demişti. "Adsız gerçekten de özel bir köpek.

Kutucu benden mektubunun içine koymak için Adsız'ın resmini çizmemi istemiş; ben de onu yanan bir çemberden cesurca atlarken çizmiştim. Şimdiye kadar çizdiğim en iyi resim olduğu için köşesine bir not yazmış, sirktekilerden kibarca resmi geri göndermelerini rica etmiştim.

Adsız'ın hoşuna giden bir sürü şey vardı. Ama özellikle pazar günleri kiliseye gitmeyi severdi. Onu geri getirdiğimde, sanki Rahip'in söylediği bütün o heyecanlı şeyleri Kutucu'ya anlatmaya çalışıyormuş gibi havlardı.

Bazen ben de Kutucu'ya Rahip'in vaazını anlatmak isterdim. Kutucu uzaklarla ilgili her şeyi severdi. Olur da Cosmina Himalayalar'dan dönmek isterse diye bütün yeni bilgilerden haberdar olması gerektiğini söylerdi.

"Birini sevdiğin zaman, onunla konuşabiliyor olmak önemlidir" demişti.

Bir gün Kutucu köşede çay yaparken, ona vaaz sırasında aldığım notları okumuştum. Tanrı iki güzel ışık yarattı. Gündüzleri hüküm sürecek büyük ışık ve geceleri hüküm sürecek daha küçük ışık. Ayrıca yıldızları da yarattı."

Kutucu'nun hoşuna gitmişti ve Rahip'in yıldızlarla ilgili başka bir şey söyleyip söylemediğini merak etmişti. Başımı sallamış; neden hiç kiliseye gelmediğini sormuştum. Kutucu da, Rahip'in origamilerinin kendisine Cosmina'yı hatırlattığını ve kilisede oturunca hüzünlendiğini söylemişti. Cosmina'nın da elleri hiç rahat durmazdı ve sürekli kâğıt yırtardı, diye açıklamıştı.

"Evin içinde kâğıt parçaları uçuşup dururdu. Kar gibi, dolu gibi, yağmur gibi. Sonra çayımızdan, boyanın içinden ya da balın içinden kâğıt parçaları çıkardı."

Ahıra yaklaşınca Adsız önden koşup gitti. Patikadan aşağı hızla koştu ve ben vardığımda çoktan Kutucu'nun yanına oturmuştu; sanki ziyarete gelmeme şaşırmış ve memnun ol-

muş gibi mutlu bir havlamayla beni karşıladı.

Kutucu lacivert bir kutunun kapağını zımparaladığı için ahırda harika bir talaş ve boya kokusu vardı. Açık duran kutu masanın üzerindeydi. Kenarında büyük göğüslü çıplak bir kadının resmi vardı. Ağzında bir kırbaç tutuyor; hafiften rahatsız bir biçimde gülümsüyordu. Göğüslerinin hemen üzerinde büyük, kıvrımlı harflerle, "La Luna" yazıyordu.

Kurumuş boyanın üzerinde parmaklarımı gezdirerek, "Bu La Luna mı?" diye sordum.

Kutucu başıyla onaylayıp, üşüdüğü için pelerininin önünü daha da sıkı kapadı.

"Cesur birine benziyor."

Kutucu geri çekilip La Luna'ya baktı. "Hiçbir şeyden korkmaz" dedi. "Onu dünyanın bir ucundaki en karanlık odaya götürsen yine de korkmaz."

Ardından Kutucu bir sihirbazlık numarasında yer almak isteyip istemeyeceğimi sordu. Kafa salladım ama sonra biraz panikledim. Ben La Luna gibi cesur değildim.

"Ayakkabılarını çıkar" dedi. "Ve kıpırdamadan yat."

Defterim elimde, La Luna'nın kutusuna girdim.

"Bir kadını ikiye bölmek hiç de hafife alınacak bir iş değil" diyerek kapağın başında durdu. "Deftere ihtiyacın var mı?" diye sordu.

Başımı evet anlamında salladım.

"Tamam" dedi. "Hadi başlayalım." Kutucu derin bir nefes aldı, sonra sirk sesiyle konuşmaya başladı. "Bayanlar, baylar! Daha önce hiç yapılmamış bir numara izlemek üzeresiniz. Hazır olun, dikkatli olun, her bir adımı izleyin; gerçek ve korkutucu bir numara... Ve karşınızda...Korkusuz Minou!"

Kutucu abartılı hareketlerle kapağı kapadıktan sonra artık sesini duyamaz oldum. Her yer kapkaranlık oldu ve aklıma Tanrı'nın dünyayı yaratışıyla derinliğin üzerini örten ince tabaka geldi. Nefesimi tutup Korkusuz Minou gibi davran-

maya çalıştım ama tam tersine kendimi karanlık bir okyanusun derinliklerine doğru giderek daha da gömülüyormuş gibi hissetim; sanki Annemin kırmızı dokungaçları andıran saçları bana doğru uzanıyor gibiydi.

Kapağı tıklattım. "Kutucu" dedim, "beni dışarı çıkar."

Tepemde Kutucu'nun yüzüyle tozlu tavanı gördüğümde, içinde La Luna geçmeyen bir şey söyleyebilmek için zihnimi zorladım.

Kucağımda defterimle hâlâ yatar vaziyette, "Sence Adsız sadece çan kulesine bakarak kilisenin ne kadar uzakta olduğunu anlayabiliyor mudur?" diye sordum.

Bunu uzun süredir düşünüyordum fakat sohbetlerimizden birinde sorarım diye saklamıştım. Kutucu bir filozof olmasa da, mesafelerle ilgili çok şey biliyordu.

Ben kutudan çıkarken Kutucu da bir sigara yaktı. Güzel elleri vardı. Ellerinde her zaman benek benek boya lekeleri olur; sağ eline hep koyu kırmızı taşlı, altın bir yüzük takardı.

Ahırda onca samanın arasında sigara içmemesi gerektiğini düşündüm; sonra da sirk performansımın onu hayal kırıklığına uğratıp uğratmadığını merak ettim.

"Ne görüyor, bilmiyorum" dedi. "Ama ne duyduğunu biliyorum. Kilise çanı çaldığında, gecenin bir yarısı da olsa, kapıda seni bekliyor."

Doğruydu. Ne zaman onu almaya gelsem, Adsız hazır, beni bekliyor olurdu. Kiliseyle ilgili her şeyi seviyordu. Sadece vaazları ve Rahip'in origamilerini değil, duvarları ve kemerli tavanları kaplayan resimleri de seviyordu. Vaaz boyunca büyülenmiş gibi onları seyrederdi.

Yağmurlu bir sabah, Rahip içeride jimnastik yaparken, Annemle bana bu resimlere fresk dendiğini söylemişti.

Kollarıyla kocaman daireler çizerken, "Freskler birer hikâye anlatırlar" demişti. "Tanrı'yla ilgili hikâyeler."

Annemin en sevdiği ve resimlerin en büyüğü, Vaftizci

Yahya'nın soluk maviler ve kırmızılarla boyanmış resmiydi. Yahya dizine kadar gelen nehre girmiş; yosunlar ve balıkların arasında bir adamı vaftiz ediyordu.

Rahip kollarını sallamayı bırakıp Vaftizci Yahya'yı işaret etmiş ve inançla, "Tanrı bu resmin içinde, Minou. İşte tam oradan bana sahip olduğum her şeyi ona vermemi söylüyor demişti.

"O ne demek, Rahip?" diye sormuştum. "Ne istiyor?"

Rahip gülümseyerek, "Hayatımı, Minou demişti. "Krakerlerimi, ampullerimi, origamimi, her şeyimi.

Freske bakarak, "Nerede peki?" diye sormuştum.

Annemse yanı başımdan epey yüksek bir sesle, "Hiçbir yerde" demişti. "Ufaklık, o resim sadece morumsu kırmızı ve kobalt mavisi ile büyük bir sanatsal yeteneğin bir araya gelmesinden oluşuyor."

Rahip sanki Annemi duymamış gibi devam etmişti: "Dikkatli bak, Minou" diyerek olduğu yerde, dizlerini yukarı çeke çeke yürümeye başlamıştı. "Tanrı orada" deyip nefesini salmıştı. "Nehirde, balıkta ve vaftiz edilen adamda."

Dizini her yukarı çekişinde yüksek sesle "ah, uh" diye sesler çıkaran Rahip'i dinlerken freske baktım. Vaftiz edilen adamın başı suyun üzerindeydi; yüzünde de sanki az önce devasa bir ahtapotla batık bir şehir görmüş gibi şaşkın bir ifade vardı. Ama ne kadar bakarsam bakayım, Tanrı'yı görememiştim ve yanımda başını yana eğip gözlerini kısmış bir halde freske bakan Adsız acaba benim göremediğimi görebiliyor mu diye merak etmiştim.

Kilisenin girişinin hemen üzerinde, dişleri tehlikeli bir gülümsemeyle parlayan büyük siyah bir köpek freski vardı. Bir dizi meleğin arasında dans ediyordu.

Rahip, "O, şeytanın kılık değiştirmiş hali" demişti.

Şeytanın siyah bir köpek kılığına girmesi saçma gelmişti. Ama melekler uçuşan uzun elbiseleriyle dans etmekle o ka-

dar meşgullerdi ki, bir köpekle el ele tutuşmuş olduklarının farkında değillerdi. Sanki o siyah köpeğin, başka biri kılığında olduğunu gayet iyi biliyormuş gibi görünen Adsız, kiliseden çıkarken her seferinde freske şüpheyle bakardı.

Kilisenin sonundaki penceredeki vitrayda, Havari Pavlus'un yanında duran Theodora ve sevgili keçisi vardı. Theodora'nın elleri kocamandı. Bir elinde tuğla, öbür elindeyse bir kürek vardı; Pavlus'un yanında büyük ve güçlü duruyordu.

Rahip sık sık Theodora'ya hayranlıkla bakardı. "Onunla ters düşmek istemezdin" derdi.

"O gerçek bir kraliçe miydi?" diye sormuştum.

"Bir bakıma öyleydi. Kraliçe olmayı o kadar çok istiyordu ki, bütün adayı satın alıp kendi portresini çizdirdi." Rahip ellerini arka tarafta tuhaf bir biçimde birleştirerek ters köprü hareketi yapmaya başladı ve zorlanarak konuşmaya devam etti: "Ayrıca hep taç takardı."

Annem kürsüde Rahip'in origami kâğıtlarından bulmuş, coşkuyla katlamaya başlamıştı. "Ne kadar hazin, yalnız bir hayat. Issızlığın ortasında minik bir adada oturup felsefe okumak." Annemin fırlattığı kanatsız turna düşüp yere çakılmıştı. Annem sıralara doğru bakmıştı ve sonra, "Burada olmak devasa bir geminin dümeninde olmaya benziyor, değil mi?" demişti.

Rahip, "Tanrı'nın gemisi?" deyip gülmeye başlamadan önce araya bir de "ah, uh" eklemişti. "Hoşuma gitti bu. Fırtınalı bir denizde güvenli bir yolculuk sağlayan bir gemi."

"Bu egzersizi Japonya'dayken mi öğrendin?" diye sormuştum.

"Ah, evet" demişti. "Hoshami'den öğrendim. Onunla Tokyo'daki Uluslararası Kraker Yarışması'nda tanışmıştım. İkincilik ödülünü paylaştık. Hoshami ağaçlara kedi gibi tırmanırdı. Bir keresinde elma ağacına çıkmaya çalışmıştım

ama tavşanları ürküttüğümle kaldım. Bir de tabii kendimi.

Rahip Theodora'nın günlüğünü okumuş; onun hakkında öğrenilebilecek ne varsa öğrenmişti.

"Theodora'nın deneyimlerinden öğrenilecek çok şey var. Yalnız yaşıyordu ama yine de kiliseyle evleri inşa edip, kışın da ısınmayı başardı. Her gün istisnasız felsefe okur, üç bölüm bitirirdi. Hatta vaazlar kaleme almış ve keçisine vaaz vermeyi bile denemiş."

Vitraya bakmıştım. "Neden elinde kürek var?"

"Bir dolu fırtınası sırasında Thames Nehri'ni kanoyla geçmiş. Ayrıca Norveç'teki en yüksek dağa tırmanmış. Olağanüstü bir kadınmış."

Theodora'yla keçisi aynı mezara gömülmüşlerdi. Kimse tam olarak nasıl öldüklerini bilmiyordu; tek bildikleri birlikte öldükleriydi.

Kutucu Theodora'nın bir sihir numarasına kalkıştığını ve bir noktada işlerin feci şekilde ters gittiğini düşünüyordu. Ama Annem aynı fikirde değildi.

"O kadının hiç hayal gücü yokmuş" diye karşı çıkardı. "Şuna bir baksana. Her şeyi mantık ve amaç üzerine kuruluymuş."

Bense, "Peki ne tür bir numara?" diye sormuştum.

Kutucu bana bakmıştı. "Bazı numaralar o kadar tehlikelidir ki, Minou; adları bile anılmasa iyi olur."

Babam Theodora'yla keçisinin başına neler geldiğini bilmemizin imkânsız olduğunu düşünürdü, o yüzden tahminde bulunmaya çalışmak da saçmaymış.

Ama Rahip bana son derece emin bir ses tonuyla, Theodora'nın keçisinin bitmemiş durumda olan çan kulesine tırmandığını, kenardan atlayıp kulenin yanında kuyu kazmakta olan Theodora'nın üzerine düştüğünü söylemişti.

Bir hafta sonra teslimat gemisi duvarı bitirmek için gerek-

li dört yüz otuz altı tuğlayla birlikte geldiğinde, ikisini de aynı yere gömmüşlerdi.

Rahip'e, "Keçi uçabileceğini mi sanmış?" diye sormuştum.

"Belki. Belki de sadece ayağı takılmıştır."

Theodora bu felaketten önce keçisinde bir değişim sezinliyormuş. Rahip, Theodora'nın şaşaalı, duygusal kelimeler kullanan biri olmadığı için son günlük yazısında, keçisinin denize doğru "tuhaf, uhrevi bir hasretle" bakışını tarif etmesinin kayda değer olduğunu söylemişti.

Gemiciler günlüğünün son sayfasına, onu bulduklarında Theodora'nın başındaki tacın hâlâ kafasında durduğunu ve tuğlaların parasını para kutusundan aldıklarını yazmışlardı.

Keçinin kilisenin çan kulesinden dünyaya, denize, ufka ve belki de güneşin doğuşuna baktığını hayal ettim. *O gün bugündür*, diye düşünüp minik toynaklarını sallayarak atlayıverdiğini hayal ettim.

La Luna'nın kutusunun kapağını bitirmeye yardım ettim. Kutucu bana nasıl boyayacağımı öğretmişti; hem ayrıca düz, yumuşak darbelerle boyarken çıkan hışırtı hoşuma gidiyordu. Kutucu La Luna'nın adının etrafına altın yıldızlar eklemeye karar verdi. Elleri kutunun etrafında düzenli bir biçimde hareket ediyor; sık sık minik fırçasını kavanoza daldırıyordu. Bir süre sonra gerindi, ardından ballı sandviçler yapmak için çekmeceli masasına gitti. Ben de Adsız'la birlikte bir saman balyasının üzerine oturup onun kulaklarını kaşıdım ve fısıldayarak ölü oğlanla ilgili uydurduğum hikâyeyi, bu hikâyenin Annemin nasıl da hoşuna gideceğini düşündüğümü anlattım ona. Adsız da sanki bana katılıyormuş gibi baktı.

Kutucu yanıma üzerinde iki sandviç duran bir tabak koyarken, "Baban nerede bugün, Minou?" diye sordu. "Sabah yürüyüşünde ormanı geçerken göremedim onu."

"Meşgul. Gerçeği arıyor."

Kutucu, "Ah, gerçek" diyerek tavana baktı. "Acaba nerede?"

Ben de onunla birlikte tavana baktım. "Başlangıç noktasını bulmaya çok yakın olduğunu söylüyor."

Kutucu kafa sallayıp sandvicinden koca bir ısırık aldı. Coşkuyla çiğnerken, "Bu kutu var ya, Minou" dedi. "Bana Anneni anımsatıyor. Lacivert olanları severdi."

Sanki önemsiz bir şey soruyormuşum gibi bir ses tonuyla, "Annem başka neleri severdi?" diye sordum.

"Ah, bunun cevabı kolay" deyip, hüzünlü bir biçimde gülümsedi. Uçan halıları severdi. Sanırım onları dünyadaki her şeyden daha çok seviyordu."

Ben bunu bilmiyordum.

Kutucu'nun sandvicini yiyişini izlerken, bir yandan da, nasıl oluyor da Annemin neleri sevdiğini hep biliyor diye düşündüm.

Amcamın bizi ziyarete geldiği sıralarda bir gece, Babamla mutfakta konuşmalarını duymuştum. Annemden bahsediyorlardı. Ben çalışma odasında resim yaparken sesleri evin içinde yankılanıyordu. Masaya konan bardakların sesini, yanan kibrit sesini duyabiliyor, Amcamın piposunun kokusunu alabiliyordum.

Babam boğazını temizlemişti. "Bir sabah tost sevdiğini söylüyordu, ertesi sabah yumurta. Eğer o gün yumurta yoksa üzülüyordu. Her konuda böyleydi." Babam yeniden boğazını temizlemişti. "Belki de tavuk almalıyım. Tavuk mu almalıyım dersin?"

Amcam, "Tavuklar faydalıdır" demişti.

"Tam olarak ne istediğini ve neden sürekli değişmek zorunda olduğunu hiç anlayamadım."

"Bazı şeyleri açıklamak zordur. Bunu işimde her gün görüyorum."

"Bana, 'Birlikte bir tekne yapıp, Ay'a yelken açarak oraya gidip gelebiliriz' derdi. Sonra da bana bakar, bir şey yapmamı beklerdi. Ama söylediği şey gerçek değildi. Öyle hemencecik bir tekne yapamazdık ki."

Çalışma odasından dinlerken Annemin Babamdan ne istediğini hemen anlamıştım. Kutucu'nun kolaylıkla söylediği şeyi söylemesini istiyordu. Kutucu olsa ona kolunu uzatır, "Hadi gidelim öyleyse" derdi. "Ay'da ne yapacağız, güzel bayan?

Annem de, "Şarkı söyleyeceğiz" der ve gülümserdi.

"O halde size tekneye kadar eşlik edeyim. İşte burada, hazır mısınız?

Kutucu'nun yanından ayrıldığımda saat geç olmuştu. Ormandaki patika boyunca yürürken hâlâ kar yağıyordu. Kapağı bitirmiştik ve ellerime boya, saçıma da biraz bal bulaşmıştı. Kutucu balı çıkarmaya çalışmış ama ovuşturdukça daha da kötü olmuştu. Sonunda da, kirlenmenin sanatçı olmanın kaçınılmaz zorluklarından biri olduğunu iddia etmişti.

Giderek artan karanlıkta, ağaçların arasından evimizi görebiliyordum. Dumanlar bacamızdan balık sırtı şeklinde bir merdiven gibi yükseliyor; cam da ısıyla ışıl ışıl parlıyordu. Sonra kuzgunları fark ettim. Kara rağmen azimle çatımızda duruyorlardı. Otuz üç tanesi yan yana dizilmişti. Garipti. Kuzgunlar çoğunlukla kilisenin çan kulesinde vakit geçirir, evimizin oralara pek gelmezlerdi.

Ön kapıya geldiğimde Kutucu'ya ölü oğlandan bahsetmediğimi fark ettim. Sürekli unutup duruyordum. Neden böyle olduğunu da pek anlamıyordum.

Babam ocakta balık kızartıyordu ve portakalların kokusu balık ve soğanınkine hoş bir şekilde karışmıştı. Daha arkamdan kapıyı kapamaya fırsat bulamadan, "İnsanın kendisini dinleyecek biri olması muhteşem bir şey, Minou" dedi. "Felsefeyle ilgilenen o kadar az insan var ki."

84

"Başlangıç noktasını bulabildin mi, Baba?" Atkılarımdan birini çıkarıp masaya koydum.

"Henüz değil, kızım. Sanki oğlan önce Descartes'la ilgili bildiğim her şeyi dinlemek istiyor gibi geldi. Ona anlatacak çok şey var, Minou. Ama benim de vaktim bol. Koca bir gün daha burada."

Ertesi sabah her şey farklıydı. Ev soğuktu. Babam şömineyi yakmamıştı ve görünen o ki, kahvaltı hazırlamayı da unutmuştu. İki gecedir ölü oğlanın yanında kalıyordu ama artık genç ve dinç görünmüyordu. Kahve demliğine boş boş bakıyordu; Annemin fincanını masaya koyduğumu fark etmedi bile. Kahve taştı ve temizlemesi de uzun sürdü. Balık tutmaya gittikten sonra iki kez geri geldi; ilkinde kovası, sonra da atkısı için.

Babama acıyordum. Filozofların mutlak gerçeği ararken bu kadar zorluğa katlanmak zorunda kalmaları haksızlıkmış gibi geliyordu. Zavallı Descartes, buz gibi soğuk şatosunda sabahın beşinde gerçek üzerine konuşmak isteyen İsveç Kraliçesi tarafından huzuruna çağrılmıştı. Soğuk şatolara ve erken kalkmaya alışkın olmayan Descartes da üşütüp ölmüştü.

Babam gittikten sonra kavanozdan üç tane kurabiye alıp kendime demlikte kalan kahveden koydum. Eğer bir kraliçe beni davet etmiş olsaydı soğuk bir şatoyla Descartes'tan daha iyi baş edebileceğimi düşünerek, kendimi kulağımın arkasında devasa bir kuştüyü kalemle, her kelimemi dikkatle dinleyen güzel sarışın kraliçeyle konuşurken hayal ettim.

Mavi oda bir gecede değişmişti. Bütün yüzeyler pütürlü bir buzla kaplanmıştı: Annemin duvar resmi, çiçekleriyle dolu olan kurabiye kutusu ve ölü oğlanın üstü buzla kaplıy-

dı. Lambanın ışığı, dokunduğu her yerde kar tanesi şeklinde minik yıldızlar oluşturuyordu. Pencere pervazındaki kuzgunun yanına bir yenisi daha gelmişti ve ben de bir önceki gece çatıda duran bir sürü kuzgunun hâlâ orada olup olmadığını merak ettim. Karlar pencerenin içinde birikmeye devam ediyordu. Babam koltuğu tekrardan ölü oğlanın yanına çekmişti ama benim için fark etmiyordu. Oturup, battaniyeyi üzerime örttüm.

Ölü oğlanın yanağında biraz kum olduğunu gördüm ve silkelemek için yaklaştım ama kumlar tenine yapışmıştı. Biraz daha yaklaşıp, gözkapaklarından birini kaldırmaya çalıştım. "Merak etme, ölü oğlan" dedim. "Annem için bakıyorum. Gözlerinin ne renk olduğunu öğrenmem lazım." Ama gözkapakları donmuştu ve yerlerinden kıpırdamıyorlardı.

Koltuğa geri oturdum, defterimi açıp ölü oğlan unuttuysa diye başlığı tekrardan okudum: "Bir Oğlanın Tuhaf ve İlginç Hikâyesi." Ardından bir önceki gece, fenerin ışığında yazdıklarımı yüksek sesle okudum:

Oğlanın babası İran halıları dokuyordu.

Uzun zaman önce, günlerden bir gün, halılarından biri havalanmıştı. Herkes çok şaşırmıştı. Babası ise gülmüştü de gülmüştü.

Bu evin eğlenceli bir yer olduğunu düşünebilirsiniz ama öyle değildi. Oğlanın babası sadece geceleri halı dokumayı severdi ve sürekli gece olmasını isterdi. Panjurları indirir, perdeleri çeker ve ön kapıya da kapı takozu koyardı. İyi bir adam değildi.

Oğlan sürekli karanlık olmasından hiç hoşlanmazdı. Okumakta çok zorlanır, fenerinin de sürekli pili biterdi. Ama oğlanın annesi karanlığa aldırmazdı. Büyük elleri vardı ve pasta yemeyi severdi. Her gün, "Açım, açım, açım – çabuk, çabuk" diye seslenirdi ve oğlan her gün yedi tane kremalı pasta almak için pastaneye koşardı.

Sokaklar eve kıyasla aydınlık ve gürültülüydü; oğlan da gidip gelirken elinden geldiğince çok şey görmeye çalışırdı. Pastanenin önünde, karların içinde kırıntıları bulmaya çalışan kuzgunlar görür; her gün durup, kasabın soğuk günlerde örgü bir atkı takan köpeğini severdi.

Okumayı bırakıp ölü oğlana baktım. Buz tabakasının altından hafifçe gülümsüyor gibiydi. Hikâyemle gurur duyuyordum, yazması uzun sürmüştü. Özellikle de kasabın köpeği kısmını sevmiştim.

Annem de kekleri severdi ve ben de o kek yaparken tahta tezgâha oturup onu izlemeyi severdim. Bazen sabahları daha hava yeni yeni aydınlanırken, çıplak ayakları ve ipek geceliğiyle kek yapardı. Saçlarını hünerli hareketlerle tutturur, sanki dışarısı soğuk değilmiş gibi pencereyi açardı.

"Nefes almamız gerek, Minou" derdi.

Ben de ellerimi birleştirip bacaklarımı sarkıtarak tezgâha, yumurta kartonuyla siyah tarif defterinin yanına otururdum.

Annem unu, kabartma tozunu, portakal kabuğu rendesini ve tereyağını tek tek dizerken adayla ilgili şarkılar uydururdu.

Gülümseyerek bana şarkı söylerdi: "Bu şarkı çoook uzaklarda bir ada ve oraya gelen bir kız hakkındaaaa."

"Bu şarkı seni mi anlatıyor, Anne?" Annem devam etmeden önceki kısacık boşlukta sormuştum.

"Ve miniciiiik bir dünyada, miniciiiik bir kızı vardı."

Babam okuma gözlüğüyle; sanki bütün o ışığın, havanın ve şarkıların ortasındaki bir düşünce balonu gibi belirirdi.

Endişeli bir ifadeyle bakarak, "Kek yapıyorsun" derdi ilan eder gibi.

Annem de yanağında unla gülerek, "Hakikaten de yapıyorum" derdi.

Annemin uzun kızıl saçları hep tokadan kurtulurdu. Yumurta kabuklarının ve portakal suyunun üzerinde salınır, eninde sonunda da hamurun içine girerdi.

Babam, Annemin saçı için, Kant okumaya benziyor derdi: Hep yeni ve aydınlatıcı bir şeyler buluyor insan. Ama Annem, Kutucu'nun onun saçlarını Alaaddin'in mağarasına benzetmesini daha çok severdi. Bir keresinde Kutucu Annemin saçından balık kılçığıyla yeşil bir tüy çıkarmıştı. "Kendiliğinden sihir yapıyorsun" demişti, "hem de hiç çaba göstermeden."

Bir gün Annem kek yaparken, "Sana bir saç filesi örebilirim" demiştim ama o gülümsemekle yetinip keki karıştırmaya devam etmişti.

Karışımı kek kalıbına döküp çanağı da sıyırayım diye bana uzatırken, "İnsanın kendini canlı hissettiren bir şey yapması güzeldir" demişti. "Bunu asla unutma, Minou. Bu kek güzel olacak, hissedebiliyorum."

Kokular adada asılıp kalırdı. Bazen bir elma ağacının altında ya da Kutucu'nun ahırının köşesinde Annemin portakallı kekinin kokusunu alabilirdim. Rahip pazar günleri kraker pişirirdi ve onun kokusu da bütün hafta boyunca adada kalırdı. Bir keresinde Theodora'nın Düzlüğü'nün orada burnuma kokusu gelmişti.

Babam nadir kıkırdamalarından biri eşliğinde, "Bu adada felsefi denklemlerden çok pastacılık yapılıyor" derdi.

Ama Annem bunu komik bulmazdı. Krakerleri sevmiyordu. "Tuzlu şeyler hiçbir işe yaramaz" derdi. Kiliseye her gidişimde bana, "Eve kraker getirme, Minou. Babanın çalışma odasında daha fazla kraker görmeye tahammülüm yok" diye tembih ederdi.

Ama Rahip vaazdan sonra elimi sıktığında, koca ceplerine elini daldırıp üç tane sıcak kraker verirdi.

"Hepinize birer tane" derken o kadar mutlu görünürdü ki, onu geri çeviremezdim.

Krakerleri, karnımın üzerinde sıcak sıcak dursunlar diye kazağımın içine sokuşturup, Anneme göstermeden Babama götürürdüm. O da Annemin çikolata kutularındaki mor kurdeleleri kullanarak onları çalışma odasına asar; geceleri raflarda yamuk yumuk dizili kitaplara çarparken gölgelerini keyifle izlerdi.

Krakerler bayatlamaya başladığında camı açıp ormana doğru fırlatırdı. "Tavşanlar yer" derdi. Ama tavşanlar sadece Kutucu'nun lahanalarını seviyor; krakerlerle hiç ilgilenmiyorlardı. Ne zaman ağaçların arasında ufalanarak yerlere saçılmış bir kraker görsem, ya Rahip görürse diye endişelenip karın altına gömerdim.

Annem kek yaparken Adsız da gelip dışarıda otururdu. Tavus Kuşu'na havlamayı unutur; portakal kabukları, yağlı fırın kâğıtları etrafa saçılıp mutfağın dört bir yanına tereyağı ve hamur damları bulaşırken sabırla bekler, güzel kokuları burnuna çekerdi.

Ama Annem başından sonuna her şeyi doğru yapsa bile, mutlaka bir şeyler ters giderdi. Tarifte dediği gibi on iki tane portakal kullanır; kolu ağrıyana kadar yumurta aklarıyla şekeri çırpardı. Ama kekler ya kabarmaz ya da tatları güzel olmazdı; Annem de, "Eskiden olduğu gibi olmasını istiyorum sadece" diyerek ağlardı.

Kıpırdamadan oturur; eskiden, adaya gelmeden, Babamla tanışmadan önce nasıl olduğuna dair daha çok şey anlatmasını umardım. Ama hiç anlatmazdı. Onun yerine Adsız'ın önüne koca koca kek parçaları atıp ağlamaya devam ederdi.

"Gördün mü bak, bir tek köpek yiyor işte" diye sızlanırdı.

Bir keresinde, "Ama Adsız ağzının tadını gerçekten bilir" diyerek karşı çıkmıştım. Ona Adsız'ın asla ölü kuzgunlara dokunmadığını, Kutucu'nun da onun için sofistike bir damak tadına sahip olduğunu söylediğini anlatmak istemiştim. Ama

Annem mutfaktan çıkıp gitmiş, yatak odasının kapısının arkasında ağlamıştı.

Babam de beni tezgâhtan indirmiş, bir parça kek koparmış ve keklerden anlayan biri edasıyla tadına bakmıştı. Ardından bana da bir parça vermişti ve birlikte sessizlik içinde kekin tadına bakarken, Adsız da dışarıda hapur hupur sesler çıkararak kek yemişti.

Babam, "Fena değil, hiç fena değil" demişti ama onu duyduğundan mıdır nedir, Annemin hıçkırıkları daha da şiddetlenmişti.

Adsız, kekten sarhoş olmuş gibi yalpalaya yalpalaya ormanın içine doğru gider; günlerce de oyun oynamak istemezdi. Sanki bizim görmediğimiz şeyleri görebiliyormuş gibi boşluğa bakarak yatardı sadece. Belki de Annemin büyüdüğü yerleri, ailesinin yaptığı bütün o muazzam kekleri görebiliyordur, diye düşünürdüm. Belki de adaya gelmeden, Babam sabırlı elleriyle saçlarındaki düğümleri çözmeden önce, savaşta Annemin başına gelenleri görebiliyordu.

Ölü oğlanın saçları, alnı ve dudaklarının kenarı buz tutmuştu. Sabırsız bir hali vardı; "Devam et, Minou. Okumaya devam et. İyi bir hikâye duymayalı uzun zaman olmuştu" dediğini duyar gibiydim adeta.

"Peki, ölü oğlan" dedim ve okumaya devam ettim:

Sihirbazlar, dünyadaki bütün insanlar ve tabii ki Korsan'la Maymun bu halıları görmeye geliyorlardı. Hepsi de uçan bir halı bulmayı umuyorlardı. Oğlan kapıyı her açtığında içeri soğuk rüzgârlar esiyordu. Bir anlığına her şey aydınlanıyor; sonra koridora yeniden karanlık çöküyor ve ziyaretçiler evde tökezleyerek ilerliyorlardı.

Oğlan ziyaretçilere kahve yapardı. Kahve fincanlarının kenarlarına incelikli bir biçimde maviler ve yeşillerle resmedilmiş

olan tavus kuşlarını bir tek o görebiliyordu. Fincanları ocağın yanına koyduğunda tavus kuşlarının tüyleri ışıldıyordu.

Oğlan ziyaretçilerin konuşmalarını dinlerdi. Karanlıkta kendisini gördüklerini sanmıyordu. Çoğunlukla halılardan bahsederlerdi ama arada bir denizle ilgili hikâyeler de anlatırlardı. Korsan seyahat etmeye bayılırdı ve gitmediği yer kalmamıştı. En sevdiği şey seyahat etmekti. Kimsenin kaderinde hayatı boyunca tek bir adada kalmak yoktur, derdi. Oğlan da hep onunla gitmek isterdi.

"Şimdilik bu kadar, ölü oğlan. Ama daha yazacağım" diye söz verdim.

Hikâyem gerçek olabilir mi acaba, diye merak ettim. Belki de ölü oğlan gerçekten de seyahat etmeye can atıyordu ve gemiye de bu şekilde binmişti. O da Amcam gibi dünyanın dört bir yanını gezmiş olabilir miydi acaba? Amcamı düşündüm ve onun gittiği, onca irili ufaklı yer içinde en güzel adanın bizimki olduğunu söylediğini hatırladım.

Amcam ayakkabı cenazesinin ertesi sabahı gelmişti. Gemi düdüğünü ilk çaldığında, Babamla ben daha yeni uyanmıştık. Önceki geceden kalma kirli tabaklar ve bardaklar hâlâ mutfak masasının üzerindeydi. Babam kolları sıvayıp bulaşıkları yıkamaya başlayınca, ben de yerleri süpürdüm. Ocağın yanında Adsız'ın uyuduğu yerde, Rahip'in peçetelerden katlayarak yaptığı beş tane sığır buldum. Hepsi çiğnenmiş, ıslanmış ve yamulmuşlardı; sığırdan ziyade küçük toplara benziyorlardı.

Cenazeyi deniz fenerinden izlemiştim; hepsinin kilisenin önünde koyu renk kıyafetler içinde, buz gibi soğuk yüzünden taş gibi dikilişlerini seyretmiştim. Babam gideyim diye beni de ikna etmeye çalışmıştı ama ona bir anlamı olmadığını, Annemin ölmediğini söylemiştim.

Babam tahta haçı sert toprağa saplarken Kutucu'nun ağ-

ladığını görebiliyordum. Haçın kendisi de epey bir yamuktu; Kutucu haçı yapmak için yardım etmeyi teklif etmişti ama Babam kendi yapmakta ısrar etmişti. Bütün gün mutfak masasında çalışmış; gürültü çıkarıp durmuştu. İlk iki denemesi iyi sonuç vermeyince bu haçları, kurutmak için duvara astığımız balıkçı ağlarını ayırmak için kullanmıştık.

Amcam Annemle hiç tanışmamıştı ve Babam da bu yüzden, evin tam olarak Annemin istediği gibi görünmesine önem vermişti.

"Amcanda Annenin kim olduğuna dair iyi bir izlenim bırakmamız gerek" demiş; elime temiz, sabunlu suyla dolu bir kova vermişti.

Şahsen ben, Amcamın ortalıkta biraz toz olmasına aldırış edeceğini sanmıyordum. Her kıtayı gezmiş, dağlara çıkmış, vadilere inmiş, çamurlu yollarda yürümüştü. Ata, eşeğe, hatta bir keresinde ineğe bile binmişti ve kesinlikle birçok insandan daha fazla şey görmüştü. Bize sık sık, hayalet avcılığı ve Babamın dediğine göre akla uygun olmayan şeyler anlamına gelen paranormal olaylarla ilgili uzun mektuplar gönderirdi.

Babam mektupları akşam yemeğinde yüksek sesle okurdu. Bazen önemli bir cümlenin ortasında durup gururla, "Bunu daha fazla insan duymalı" derdi. Ardından bana bakardı. "Bu inanılmaz bir araştırma, Minou."

Babam okurken Annem de çay yapardı. Bir gün Babama buharı tüten bir fincan çay uzatırken, "Senin mantık adamı olduğunu sanıyordum. Hayaletlere nasıl inanabilirsin?" diye sormuştu.

Babam da, "Bu bir üniversite çalışması. Araştırma yapıyorlar" demişti.

Annem başını sallamıştı.

Babam, "Ayrıca o hocalık yapıyor" diye ısrar etmişti.

Amcamdan gelen her mektup aynı şekilde başlardı. "Ah, *mon dieu, mon dieu*, ne kadar uzun zaman oldu görüşmeyeli!"

Anneme, "Hangi dil bu?" diye sormuştum.

"Fransızca" demişti.

"O da Descartes gibi Fransız mı?"

"Öyle olduğunu düşünmek hoşuna gidiyor."

Amcam Descartes'la akraba olduğumuzu keşfettiğinde soyadını değiştirmek istemişti. Babam da bunun harika bir fikir olduğunu düşünerek günlerce, "Minou Descartes, Minou Descartes. Böyle bir isimle başarısız olmana imkân yok, kızım" demişti.

Ama soyadı değiştirme işi hiçbir zaman gerçekleşmedi. Amcam kimseyi soyağacımızın hakiki olduğuna ikna edemedi. Babama, "Sıradan insanlar, sırf biraz sıra dışı diye, mükemmel bir biçimde araştırılmış gerçeklerle bile hemen alay ediyorlar" diye yazmıştı.

Geminin düdüğü çok daha yakından ikinci kez çaldığında yerleri silmeyi yeni bitirmiştim.

Kovayı Babama verdim ve filozof olmamasına rağmen Amcamın da gece geç saatlere kadar uyanık kalmayla ilgili varsayıma inanıp inanmadığını sordum. Ama Babam, Amcamın geç yatmayı sevip sevmediğinden emin değildi. Kahverengi suyu lavaboya dökerken, "Hatırlasana dedi, "Amcanı savaş bittiğinden beri görmedim. Ancak mektubundan anladığım kadarıyla o da bir mantık adamı; dolayısıyla geç yatmayı seviyor olması gayet mümkün. O zamandan beri uzmanlık alanı üzerinde çok sıkı çalıştı. Onu yeniden görmek, bütün yaptıklarını dinlemek için can atıyorum."

Babam da sıkı çalışmıştı. Ama tabii o Descartes'ın mutlak gerçeğini, her şeyin başlangıç noktasını, anahtarı, her şeyin açıklamasını arıyordu.

Babamın balıktan döndüğünü duymamıştım, bir anda mavi odanın kapısını açtı.

Defterimi kapayarak şaşkınlık içinde, "Baba" dedim.

"Oğlan nasıl, Minou?" Babam kürk şapkasının altında solgun ve bitkin görünüyordu.

"Kapıyı kapamalısın, Baba. Onu soğuk tutmamız gerek."

"Haklısın, Minou. Haklısın." Babam arkasından kapıyı kapadı. Ardından duvardaki termometreye bakmak için yavaşça yürüdü. Sanki bütün enerjisi tükenmiş gibi yorgun görünüyordu.

Kumsala gitmiş, henüz bir iki balık tutmuştu ki, aslında balık falan tutmak istemediğini fark etmişti.

"Teslimat gemisi yarın geliyor, kızım. Ölü oğlan henüz buradayken gerçek üzerinde çalışmam gerekiyor. Yeterince balığımız var." Termometreden uzaklaştı. "Her şey yolunda görünüyor." Esnemesini bastırıp devam etti: "Ağları onarıp biraz kahve yapacağım. Sonra da gelip oğlanla oturacağım." Ardından odadan çıktı.

İşte o zaman buldum onu.

Amcamın giderken unuttuğu bir çift kırmızı çorabı almak için odama gitmiştim. Çoraplar bana çok büyük geliyordu; Babama göre de fazla renkliydi. Ölü oğlanın çıplak ayakları buzun altında çok üşümüş göründüğü için, çorap giymek ister diye düşünmüştüm.

Döndüğümde kuzgunlardan biri yatağın başına tünemişti.

Ölü oğlanın, tepesine bir kuzgunun tünemesinden hoşlanmayacağını bildiğim için, kuşu pencereye doğru kışkışlayarak yüksek sesle, "Git buradan" dedim.

Ölü oğlana çorap giydirmek zor oldu; morarmış tırnaklarının üzerinden nazikçe geçirmeyi, ardından da gıdım gıdım donmuş ayağına giydirmeyi başarana kadar bir sürü deneme yapmak durumunda kaldım. Yerden ayakkabısını al-

dım. Büktüm. İttim. Ama giydirmek imkânsızdı. Ters çevirdim. Tabanında bir yazı vardı. Solmuş altın rengi harflerle, Montgomery's, 1840'tan beri" yazıyordu. Bu kelimeleri defterime not etmek için ara verdim ve ekledim: "Ayakkabısı da portakal kokuyor, Anne."

Neden bilmiyorum ama elimi ayakkabının içine soktum. Başparmağın denk geldiği kısımda soğuk bir şey vardı. Ayakkabıyı pencerenin kenarına götürüp içine bakarken kuzgunlar da bana baktı. Hiçbir şey göremedim. Ama elimi içine sokunca yine hissettim; soğuk ve sert bir şeydi. Parmaklarımla kavradım ve çıkana kadar oynatıp çekiştirdim.

Küçük bir çam kozalağı boyutlarında metal bir şişeydi.

"Ayakkabını düşürmene şaşmamalı, ölü oğlan" dedim.

Şişenin kapağı paslı ve eskiydi; açarken gıcırdadı. İçinde rulo yapılmış bir kâğıt vardı. Şişeyi ters çevirip salladım ama yerinden oynamadı. Nihayet Annemin boya fırçalarından birini kullanarak çıkarmayı başardım.

Ölü oğlanın ayakkabısını yere bırakıp kâğıdı açtım. Bu bir kartpostaldı. Önde koyu mavi bir okyanus ve yukarıda açık mavi bir gökyüzü vardı. Ufukta eski bir yük gemisi görünüyor; bacasından da sarmal şeklinde dumanlar çıkıyordu.

Başım döner gibi oldu. Annemin çok hoşuna gidecekti bu. Kartpostalı çevirdim. Arkasında bir şeyler yazılıydı. Annem olsa, "Ne yazıyor, Minou? Hadi çabuk söyle" derdi.

Ölü oğlanın çorap geçirdiğim ayaklarının yanında dikilerek kartpostalı okudum. Şöyle yazıyordu:

> Belki hiçbir anlamı olmayacak senin için ama sana anlatmak istiyorum, Levi. Neyi ve kimi sevdiğimiz sadece kalbimizde gizlidir. Kelimelerde –en güzellerinde bile– değil; kalbimizde. Göğsünü sıkıştıran, kemik kafesinden uçmak isteyen o kuştadır. Sahip olduğumuz tek şey budur, gerçek olan tek şey.
>
> Ama şu anda gökyüzünde tek bir bulut bile yok. Şu anda sa-

dece güzellik ve ışık var; her tarafı kaplayan ışık. Hediyemi aldın mı? Sevgiler, S.

Ne anlama geldiğini anlamamıştım. Levi ve S. kimdi? Sözcükler bana, kumsalda bulduğum kuzgun iskeletleriyle Tavus Kuşu'nun yaşlanıp öldüğü zamanı; başını huzur içinde altın çanağın kenarına koyuşunu hatırlatmıştı. Annem onu Rahip'e götürmüş; o da Theodora'yla keçisinin hemen yanına bir mezar kazmıştı.

O gün Annemin Babama sarılıp ağladığını görmüştüm. Annem yüzünü Babamın kazağına gömmüş; Babam da onu öpüp, kısık bir sesle şarkı mırıldanmıştı.

"Ellerim ne kadar da soğuktu, savaş ne kadar da korkunçtu" diye ağlamıştı Annem. "Ne kadar korkunç olduğunu bilen bir tek Tavus Kuşu'ydu." Ardından yine hıçkırıklara boğulmuştu.

Annemin ayakkabısını Tavus Kuşu'nun yanına gömmelerinden önceki gece, deniz feneri yerine kiliseye gittim. Kilisenin pencerelerinden ışık sızıyor, yerdeki çukuru aydınlatıyordu. Ben de kaygan toprağın kenarında diz çöküp, Tavus Kuşu'nun derinlerde yatan kemiklerini çizdim. Annem döndüğünde Tavus Kuşu'nun iskeletinin neye benzediğini görünce sevinir diye düşünmüştüm.

Kartpostalı tekrar çevirdim ve düzeltmeye çalıştım. Babam kartpostalları rulo yapmamı asla tasvip etmezdi. Dedemden gelen kartpostallara çok özen gösterirdi ve gemiciler yanlışlıkla zarar verirse de üzülürdü.

Belki de kartpostal ölü oğlana yazılmamıştı ama bu isim ona yakışıyordu.

Yüksek sesle, "Levi diyerek ona baktım. "Güzel bir isim."

Sonra Babamı bulmaya gittim. Kapıyı arkamdan dikkatlice kapayıp mutfağa geçtim. Fakat Babam mutfakta değildi.

Ağlar yerde, kovanın yanında duruyordu ve Babam ne kahve yapmış, ne de şömineyi yakmıştı.

Onu çalışma odasında, başının altında bir yastıkla yerde uyurken buldum. Kürk şapkası kenara kaymış; tek gözünü ve yanağının büyük bir bölümünü kapatmıştı. Elimde kartpostal, kapıda tereddüt içinde dikildim. Derin bir uykudaydı. Omuzları dalga dalga inip kalkıyor; her bir nefeste tavandaki krakerler sanki hafifçe sallanıyordu.

Önce duvardaki kartpostallara, ardından da Babamın masasında duran ve Dedemin çalışmalarının külleriyle dolu kutuya baktım.

Dedemin üzerine yıldırım düştüğünde, hizmetçisi bize bir mektup yazmıştı; dediğine göre hava dehşet kötüymüş ama filozof yürüyüşünü asla ihmal etmeyen Dedem o şiddetli fırtınaya rağmen dışarı çıkmış; şimşekler sanki yerle gök arasında çılgınca bir dansa kapılmış çöp adamlar gibi görünüyormuş. Hatta hizmetçisi bize Dedemin, yanındaki ağaca devasa bir yıldırım düşerken bastonu havada asılı kalmış bir halde yerde yatarkenki halinin çizimini göndermişti.

Dedem korkunç bir şey olmasını bekliyor olmalıydı, çünkü yürüyüşe çıkmadan önce, otuz yıldır yazdığı bin yetmiş yedi sayfayı alıp mutfaktaki lavaboda yakmıştı. Perdeler alev almış, bütün evin yanıp kül olmasına da ramak kalmış.

Dedemin cenazesine hiçbirimiz gitmedik. Çok uzaktaydı. Ama aylar sonra Babama üzerine bir not yapıştırılmış bir kutu geldi. Notta, "Babanızın ömrünü adadığı eser" yazıyordu. Babam kutuyu mutfak masasında açtı ama içinde sadece küllerle minik kâğıt parçaları vardı.

Sesi sabahları gıcırdayan paslı kapılar gibi çıkmış; Peki şimdi ben gerçeği nasıl bulacağım?" diye sormuştu. Ardından bana dönmüştü. "Sana söz veriyorum, Minou; gerçeği bulu-

ğumda seninle paylaşacağım" dedi.

Akşam yemeği için ekmek keserken sırtı Kaplumbağa'nın kabuğu kadar sert görünen Anneme bakarak, "Annemle de" dedim.

"Annenle de tabii ki.

Annem ise, "Kutuyu at gitsin" dedi.

Babam, "Olabilir" dedi ve küllere bakarak başını üzüntüyle salladı. "Geriye pek bir şey kalmamış."

"Kartpostalları da, hepsini."

"Ama Babamın onlara ihtiyacı var" dedim. "Dedem gerçeği biliyordu."

Annem yarı kahkaha, yarı homurtuya benzer bir ses çıkardı.

Babam da kısık sesle, "Basılmış iki tane felsefe kitabı var" dedi.

Annemse, Dedemin bütün parasını o kitapları bastırmak için harcadığını gayet iyi bildiği halde, "Peki kim bastı o kitapları?" diye sordu.

"Felsefe pek moda değil."

Annem buna, ekmeği sepete fırlatıp, "Neden acaba?" diyerek cevap verdi.

"Babam çok çalışıyor" diye üsteledim. "Ona destek olmalıyız. Dedem kadar akıllı olmadığını düşünüyor."

Babam yenilmiş bir ifadeyle, "Değilim de ondan" dedi.

"Bu doğru değil" diye karşılık verdim. "Sen de Descartes'ın soyundansın."

"Ufaklık..." Annem tereyağı tabağını masaya çarptı. "Baban o katı, dar görüşlü adamdan çok daha akıllı."

"Ama Descartes'la hiç tanışmadın ki sen" diye karşı çıktım.

"Dedenden bahsediyorum. Ayrıca Baban da sana Descartes'ın hiç çocuğu olmadığını çok daha önce söylemeliydi."

Tabakları masaya sertçe koydu. "Şimdi yemek yiyeceğiz."

Yemekte hiç konuşmadık. Dedemin gerçeğinin külleri hâlâ

masada olduğu için her şeyde bir yanık tadı vardı.

O gece beni Babam yatırdı.

"Eğer hiç çocuğu olmadıysa nasıl Descartes'ın soyundan geliyor olabilirim ki? diye sordum ona.

"Biz çocuğu olduğuna inanıyoruz, Minou; ama resmi olarak değil. Detayları Amcana sorman gerek. Emin olduğum tek şey, atalarımızın Danimarkalı olduğu. Olga Svendsen bizim büyük-büyük-büyük-büyük büyükannemiz. Danimarka'nın batı kıyısında yaşıyor ve Vahşi Domuz adlı bir pansiyon işletiyormuş. Ayrıca Descartes'ın İsveç'e giderken bu pansiyonun oradan geçtiğini de biliyoruz."

"Peki, pansiyona uğradığını nereden biliyorsunuz?" Bütün olaya biraz şüpheyle yaklaşmaya başlamıştım.

Babam eğilip alnımdan öptü. "Amcan üniversitede çalışıyor. Bir bilgin ve mükemmel bir araştırmacı. Ona güvenebilirsin. Eğer Descartes'la akrabayız diyorsa, akrabayızdır."

Çalışma odasında, yerde derin bir uykuya dalmış olan Babamı uyandırmadım. Onun yerine kartpostalı cebime koyup, kıvrık kenarlarına dokundum. Ardından parmak uçlarıma basarak yanından geçtim ve mümkün oldukça sessiz bir biçimde, Babamın *Günümüzde Felsefe* dergisi koleksiyonunun altından Annemin eski atlasını çıkardım.

Oğlanın odasında şehrin haritası asılıydı. Her gece fenerini tutar, rıhtıma çıkan caddeleri ve sokakları ezberlerdi.

Bir sabah pastaneyi geçip yürümeye devam etmişti. Kremalı pasta almak ya da köpeği sevmek için durmamıştı.

Nereye gideceğini çok iyi biliyordu. Ara sokaklardan, yan yollardan yürüdü. İplere asılı donmuş çarşafların, daha önce hiç görmediği dükkânların yanından geçti. Bir tek, yerde karların içinde altın bir düğme gördüğünde durdu. Düğmeyi aldı, cebine koydu ve aceleyle yoluna devam etti.

Limanın yakınındaki sokaklar kalabalıktı. Bir koşuşturma, bir telaş vardı. Adamlar balık ve elmayla dolu el arabalarını itiyordu ve oğlan da neredeyse tepeleme lahanayla dolu bir el arabasının altında kalıyordu.

Okyanusu görünce koşmaya başladı. Elinden geldiğince hızlı koştu; sonra limana vardığında bir adama çarpıverdi. Tökezledi ve eğer adam onu tutmasaydı, düşüyordu.

Bu adam, omzunda Maymun'la, Korsan'dı.

Oğlan Korsan'ı nazikçe selamlayıp, "Nasılsınız?" diye sorarken, Maymun'a ve sivri dişlerine pek yaklaşmamaya çalıştı.

Korsan ve Maymun ona uzun uzun baktılar. O kadar uzun baktılar ki, oğlan birden kendisini eve yollayacaklarından korktu.

Korsan, "Sanırım tanışmıştık daha önce" dedi.

Oğlan, "Ben kaçmıyorum" deyip sanki limanda işi varmış,

okyanusu da daha önce defalarca görmüş gibi davranmaya çalıştı.

Korsan acele etmedi. Tütünden sararmış elleriyle cebinden bir fındık çıkararak Maymun'a verdi ve limana doğru bakarak, "Babanı pek sevmem" dedi.

Oğlan kafa salladı.

Korsan, "Ev çok karanlık" diye devam etti. "Karanlık evlerde yaşayan insanlara güvenmem." Maymun'un kulağını kaşıdı. "Ama halılarını sevdim.

Oğlan küstahça, "Hiçbiri uçmuyor" dedi.

"Tahmin etmiştim." Korsan iç çekerek, pişmanlık dolu bir ifadeyle baktı. Ardından da sihirli sözcükleri söyledi. "Gemimi görmek ister misin?"

Elim acımaya başlamıştı. Akşamüzeri saatleriydi ve günün çoğunu deniz fenerinde yazarak geçirmiştim.

Defteri kenara koyup cebimden kartpostalı çıkardım. Gün içinde defalarca okumuş, ne anlama geldiğini çözmeye çalışmıştım. Kenarlarını düzelttiğim sırada gözüm posta damgasına takıldı. Solmuş mavi bir pulun üzerindeydi damga. Yalnızca ilk iki harfini çıkarabiliyordum; GU. Kartpostalı yatağın üzerine koyarak Annemin atlasındaki dizine baktım. GU'yla başlayan pek çok şehir vardı. Küf kokan yaprakları çevirerek her birine sırayla baktım ve tam ilginç bir şey bulacağıma dair ümidimi yitirmiştim ki, Çin'deki Guilin şehrine denk geldim. Haritanın altında Annemin elyazısını gördüm. Atlasa daha yakından bakıp, sayfanın altındaki minik harfleri okudum: "Ölmeden önce bu olağanüstü ülkeyi göreceğim, yemin ederim."

İşte tam da Dedemin büyük tesadüflerle ilgili söylediği gibiydi. Birden Annemin sirk için prova yaptığımız bir gün Kutucu'yla bana söylediklerini hatırladım.

Neredeyse her gün prova yapıyorduk. Öğlenleri bahçede-

ki saman balyalarının üzerine oturup Kutucu'nun dergilerini okuyorduk. Bir gün Annem, Çin hakkında bir makale bulmuştu. İki tane de resim vardı makalede. Bir tanesi Şeker Dağı'nı, öbürü de her bir dükkânın vitrininde fener gibi asılı duran yüzlerce kuş kafesinin olduğu bir Şanghay sokağını gösteriyordu. Kafeslerin içi sarı ve beyaz kuşlarla doluydu.

"Bak." Annem bize fotoğrafları göstermişti. "Tıpkı şunun gibi bir kuş kafesimiz olsa harika olmaz mıydı?"

"Peki ya kuş?" diye sorarak resme bakmıştım. Fotoğraf makinesine en yakın duran kuşun harika, krem rengi tüyleri vardı. Hem nazik, hem de akıllı bakışlarla doğrudan objektife bakıyordu.

Annem, "Hayır, ufaklık" demişti. "Kuşlar kapatılmak için değildir. İstedikleri yere uçmalarına izin vermek gerekir."

Kutucu bir zamanlar Çin'e gittiğini söylemişti. Muhteşem bir yolculukmuş ve geri dönmek istememiş. Sihir ve hayal gücü her yerdeydi, demişti.

Annem, "Çin'de hiç bavul var mı?" diye sormuştu.

"Evet, neredeyse her köşe başında satılıyor. Sen de gitmelisin!"

Annem de gülüp, "Ama bütün o harika şeyleri görmek koca bir seneyi almaz mı?" diye sormuştu.

Kutucu, "Aslında bir sene tam da yeterli bir zaman" diye yanıtlamıştı.

Annem de gülümseyerek, "Tamam o zaman. Gidiyorum" demişti.

Atlası bırakıp adaya doğru baktım. Hava kararıyor; lapa lapa yağan kar çamların üzerinde birikip orman yolunu kapatıyordu. Gözlerimi kapayıp Annemin notunu düşündüm. Isıtıcı tıngırdadı; Adsız havladı. Uzun süre düşündükten sonra gözlerimi açtığımda açık ve net bir biçimde bunun doğru olduğunu anlamıştım. Annem Çin'e gitmişti. Şeker

Dağı'na, sonra da yüzlerce kuş kafesi olan sokağa gitmişti ve Kaplumbağa'ya o dergide gördüğümüz her şeyi gösteriyordu.

Resimlere bakarken, "Bu dağlardan birinin tepesinde, saçların rüzgârda uçuşurken durmak ya da binlerce kuşun sana şarkı söylediği bir sokaktan geçmek ne kadar da harika olurdu" demişti.

Defterimi alıp yazdım:

Gerçek:
Annem Çin'de.

Kanıt:
1. Annem şöyle yazmış: "Ölmeden önce bu olağanüstü ülkeye gideceğim, yemin ederim."
2. Annem, "Gidiyorum" dedi.
3. Kutucu Çin'in tamamını gezmenin bir yıl süreceğini söyledi.

Çıkarım:
Annem çok yakında eve dönecek.

Babama atlası göstersem mi diye düşünüyordum ama beklemeye karar verdim. Annem döndüğünde hepsini açıklardı zaten. Mutfak masasına oturur, bize Çin'i anlatırdı. Ardından bana, Tavus Kuşu'nun tüyleri gibi mavi ve parlak olan yeni bavulunu gösterirdi. "Bana onu anımsattı" diyerek dış tarafındaki deriyle uyumlu mavi saten astarını gösterirdi. Sonra da kiliseye gidip, ayakkabısını mezardan çıkarırdık. Giderken yolda Rahip'in karanlıktan hâlâ korkup korkmadığını sorar; daha cümlesini bitirmeden, daha ben cevap vermeye fırsat bulamadan kollarını göğe doğru açıp, "Ah, eve gelmek çok güzel, Minou" derdi. "Baban değişmiş, sanki başka biri olmuş; hayal gücüyle dolu biri. Bütün ada değişmiş gibi; çok şaşırtıcı ve çok ilginç."

Keşke Annemin notuna Amcam gelmeden önce rastlasaydım, diye düşündüm. O zaman beni kesin dinlerdi.

Babamla birlikte Amcamı karşılamak için tam zamanında kumsala gitmiştik. Bunun ayakkabı cenazesinin ertesi günü olduğunu unutmayın. Ev çok güzel ve ferah kokuyordu. Son anda Babam benim de temizlenmem gerektiği konusunda ısrar etmişti. Annemin seveceği bir şey giymemi istiyordu; ben de paltomun içine kabarık kolları olan kırmızı bir elbise giymiştim. Hiç memnun değildim kıyafetimden. Onun yerine Amcama yeşil kazağımın büyük ceplerini göstermek istiyordum.

Gemiciler bize getirdikleriyle, Rahip'e getirdikleri koca bir kutu dolusu ampulü filikaya indiriyorlardı. Birden Amcamın gemide olmadığından korkarak gözlerimle onu aradım. Rahip yerinde duramıyor, sanki düşerse kutuyu tutacakmış gibi ellerini uzatıyordu. Uzaktan kalın kırmızı harfleri okuyabiliyorduk: KIRILACAK EŞYA.

Ama biraz sonra Amcam belirdi ve küpeşteden temkinli bir biçimde filikaya geçmeden önce bize hafifçe el salladı. Kafasında melon şapka, üzerinde de siyah bir pardösü vardı. Kıyıya varınca önünü görmeden filikadan atladı ama uzun bacaklarından biri, dizine kadar buz gibi suyun içine girdi. Birkaç adım attıktan sonra kendini Babamın kollarına bıraktı.

Babam onu Kutucu'nun malzemelerini taşımak için kullandığı el arabasıyla tepeden yukarı itmek zorunda kalmıştı. Ben de arkalarından tırmanıyor, Amcamın eski ve geniş bavulunu taşıyordum. Amcam başını el arabasının tutma yerine dayamış; vücudu ise Tavus Kuşu'nun altın çanakta yattığı gibi kıvrılmıştı.

Siyah bir makineyi göğsüne sıkı sıkı bastırırken bir yandan da tıpkı mektuplarındaki gibi, "Ah, *mon dieu, mon dieu*" diye inliyordu.

Teslimatlarıyla birlikte hâlâ kumsalda duran ve el arabasının geri gelmesini bekleyen Rahip'le Kutucu'ya el sallarken, "Baba, o şey nedir?" diye seslendim.

Babam da, "Hayalet makinesi" dedi.

"Peki, neden öyle tutuyor?"

"Kendini öyle güvende hissediyor."

Amcamla hayaletlerden ve soyağacımızdan konuşmak için sabırsızlanıyordum ama en çok da defterimi gösterip Annemden bahsetmek istiyordum. Ama Amcam eve geldiğimiz anda, üzerinde pardösüsü ve melon şapkasıyla uyuyakaldı ve nihayet çantasındaki çikolataları getirmemi istemek için uyandı.

Ben koca bavulunu karıştırırken, "Sana aldım" dedi. "Ama şu anda bir tane yemezsem neler olacağını düşünmek bile istemiyorum."

Kutuyu buldum, içinden bir çikolata çıkarıp Amcama verdim. Çikolatayı yiyip yeniden derin bir uykuya daldı.

Ertesi sabah Amcam üzerinde yine pardösüsü ve şapkasıyla kahvaltı ediyordu. Hayalet makinesi de masanın üzerinde, kızarmış ekmeklerin ve kahvenin arasında duruyordu.

Üzerinde tepeleme portakal marmeladı olan ekmeğinden bir ısırık alırken, "Tanıştığımıza memnun oldum, küçükhanım" dedi.

Kahvaltı masasının diğer ucundan ona bakarak, "Dün elbise giymiştim" dedim.

"Bu kazak da sana çok yakışmış; gözlerinle uyumlu" dedi.

Zafer dolu bir ifadeyle Babama baktım.

Makineye bakarak, "Hiç hayalet buldun mu?" diye sordum.

Gerinerek, "Kontrol etmeden önce biraz yürüyüşe çıkalım" dedi. "Bana adayı gezdirirsin." Ardından pardösüsündeki kırıntıları silkeleyip, çenesine bulaşan marmeladı silmeden ayağa kalktı; ben de defterimi elime alıp, önünden dışarı çık-

tım. Amcam bir elinde baston, diğer elinde de hayalet makinesiyle yürüyordu. Uzun bacaklarıyla yaralı bir kuzgun gibi kambur ve yavaştı. Piposunu tüttürüyor, ardında Annemin bir tencere patatesi yaktığı zamanı anımsatan bir duman ve koku bırakıyordu.

"Sen kaç yaşındasın? diye sordum.

Gülümsedi. "Babandan biraz büyüğüm" dedi. "Savaş ikimizi de çok yordu."

Kapıları açarken rüzgâr şapkasını uçurdu ve ben de elimden geldiğince hızlı koşup şapka denize uçmadan saniyeler önce yakalamayı başardım. Amcamın yanına geri giderken atkı için boynunun ölçüsünü kestirmeye çalıştım. Solgun ve üşümüş görünüyordu; parlak kırmızı bir atkının, keyfini yerine getirebileceğini düşündüm.

Şapkasını geri getirdiğimde, "Savaş insanın ömründen çalıyor" diye açıkladı.

Ben de, "Nasıl yani?" diye sordum.

"Hiç kimsenin görmemesi gereken şeyler gördüm."

"Ama ne, Amca?"

Tereddüt etti.

"Kimse bana savaşı anlatmak istemiyor."

"Bir şey var. Kesinlikle en kötüsü değil ama aklımdan çıkmıyor."

"Nedir, Amca?"

"Savaş bitmişti ve ben de eve dönüyordum. Trende oturmak zor olmuştu. Çok zayıf ve yorgundum. Karşımda, üzerinde minik menekşe desenleri olan bir elbise giymiş bir kadın oturuyordu. Bana bakmadı. Gazeteden yapılmış bir kesekâğıdından çilek yemekle meşguldü. Çilekler olağanüstü bir kırmızılıktaydı. Hayatımda hiç bu kadar kırmızı çilek görmemiştim. Bitirdikten sonra, kesekâğıdında bir çilek daha kalmış olmasına rağmen buruşturup yere attı. O son çileği yemeyi çok istiyordum." Amcam bastonuna yaslanarak de-

nize doğru baktı. "O tren yolculuğu, o kadın, o elbise ve o çilekle ilgili her şeyi hatırlıyorum. Aklımdan çıkaramadığım tek şey bu."

"Çilek mi?"

"Evet, Minou. Sanki her yere peşimden geliyor gibi."

"Hayalet gibi mi?"

"Evet, bir tür hayalet gibi ama daha kötü."

"Aslında hayaletin ne demek olduğunu tam olarak bilmiyorum."

"Bizim gibi karmaşık yaratıklar, Minou; bazıları iyi, bazılarıysa kötü."

Amcamın Babam gibi gerçeği aramıyor olması garibime gitmişti. Sonuçta o da Descartes'ın soyundan geliyordu ve yürüyüşe meraklıydı. Adanın en kuzeydeki ucuna vardığımızda Amcama neden Babamla Dedem gibi bir filozof olmadığını sordum.

"Benim kendi tutkularım vardı, Minou. Ayrıca Dedenle yıllar içinde bu konuda epey bir ayrı düştük. O tam bir mantık adamıydı, gönül adamı değildi.

Kumsalda yavaşça ve dikkatlice ilerleyen Amcama baktım. Babam haklıydı. Hem bilge hem de güvenilir görünüyordu ama daha önce hiç bilgin görmediğim için tam olarak emin olamıyordum.

"Descartes'ın Danimarkalı bir kadından çocuğu olduğunu nereden biliyorsun?" diye sordum.

"Sıkı araştırmalar sonucunda."

"Peki nasıl emin olabiliyorsun?"

"Bir sürü kanıt var, sevgili Minou. Hepsi belediye arşivlerinde yazıyor. Olga Svendsen'in, yani büyük-büyük-büyük-büyük büyükannenin yatak odasının duvarında bir Descartes resmi vardı. Günümüzde de belediye arşivlerinde korunuyor elbette. Ayrıca Olga'nın yalnızca iyi bir aşçı değil, becerikli bir sanatçı olduğunu da söylemeliyim, Minou. Descartes'ın bariz yakışıklı-

lığını resmetmesi için birkaç karakalem darbesi yeterli olmuş."

"Belki de yalnızca felsefeyi seviyordu" diye fikrimi söyledim; Babamın öğrettiği gibi açık fikirli olmaya çalışıyordum.

"Evet, Minou. Ama bir de mönü vardı. Mönüde krem şantili orman meyveleri vardı ve adı *Descartes'ın Tutkusu*'ydu."

Amcamın başarılı bir araştırmacı olduğunu görünce memnun oldum, kafa salladım. Olga ve Descartes'tan bahsetmeye devam ettikçe, Annemin hâlâ hayatta olduğuna dair tezimi dinlemek isteyeceğine daha da emin oluyordum. Ayrıca bir an önce ona defterimi göstermek istiyordum.

Amcam devam etti: "Aslında arşivlerde bir sürü konuda son derece zengin bilgiler var. O zamanlarda yazdıkları şeyler gerçekten kayda değer. Grip olduğunda tek elinle burnunu silerken diğeriyle nasıl yılanbalığı yakalayabileceğine dair bir bölüm bile buldum.

Kasabada bir haftadan fazla kaldım. Son gün benim için bir sürü lezzetli yemeğin olduğu büyük bir parti düzenlediler: ringa balıkları, çavdar ekmeğiyle peynir vardı ve oda krepon kâğıtlarıyla süslenmişti. Ama yemekleri pek sevmedim; daha çok kızarmış ekmekle marmelat yedim."

Neden başka kimse Descartes'ın çocuğundan haberdar değil, diye merak ettim ama hemen, eğer Descartes İsveç'e geldikten kısa bir süre sonra öldüyse, Olga hamile kaldığını ona söyleme fırsatı bulamamış olabilir, diye mantık yürüttüm. Belki de Descartes ona şatonun adresini vermemişti. Ama Olga'ya adresi vermediyse belki o da Rousseau gibi korkunç bir insandı; Annem Rousseau'nun karısıyla beş çocuğunu geride bırakarak Aydınlanma'ya hizmet etmek üzere dünyaya açıldığını söylemişti.

Babama, "Aydınlanma ne demek?" diye sormuştum.

Babam da, "Yani Rousseau herkesin iyiliğini istiyordu demek. İnsanların mutlu ve özgür olabilecekleri yeni bir dünya istiyordu."

Babalarının eve gelip kendilerini de aydınlatmasını bekleyen beş aç çocuğun, soğuk zeminde oturuşu gözümün önüne geldi. Sonrasında rüyamda soğuktan tir tir titreyerek beni ziyarete geldiklerini gördüm. Rüyamda beşine de uzun birer atkı örmüştüm ve sabah uyandığımda, uyurken bir çile yünü çözmüş olduğumu gördüm.

Amcamın yanında yürürken, eğer Descartes korkunç bir adamsa onun gerçeği bulma yöntemine de güvenip güvenemeyeceğimi düşünmüştüm. Ama sonra kendime mantığın kötü havaya ya da yıllarca elma vermeyen elma ağaçlarına bile dayandığını; nezaket veya sevgiyle bir ilgisi olmadığını hatırlattım.

Adsız tekrar havladı. Uzaktan, ufacık bir nokta gibi kumsalda koşarken görebiliyordum onu. Okyanus karlar ve kırılan buzlarla gri gri çalkalanıyordu.

Karnım guruldadı. Akşam yemeği saati gelmek üzereydi ama aşağısı sessiz olduğu için Babamın hâlâ uyuduğuna kanaat getirdim.

Adsız ormana ulaştı; çok hızlı koşuyordu. Tavşan kovalıyor herhalde, diye düşündüm. Küçükken hava soğuduğunda tavşanlara çok üzülürdüm. Kışın nasıl sıcak kaldıklarını bir türlü anlayamazdım. Ama Babam, oyuklara saklandıklarını, karın içinde kendilerine kolayca yuva kazabildiklerini söylemişti.

Tavşanlar çekingen hayvanlardı. Adsız hiç tavşan yakalayamamıştı ve ben de sadece bir tane yakalayabilmiştim. Altı yaşındaydım; Babam hâlâ o günü hayatının en kötü günlerinden biri olarak hatırladığını söyler; hatta kilerden bile daha kötüymüş.

Ormana küçük, sağlam bir kutuyla gitmiştim. Eskiden içinde Annemin Belçika'dan getirttiği on iki boya kavanozu dururdu ve gümüş rengi, parlak sürgüsü olan bir kapağı var-

dı. Kutuyu yan yatırarak elma ağacının yanına koymuş, içine de bütün bir lahana yerleştirmiştim. Sonra uzun bir süre bekledim. Öğlen olduğunda karnım guruldamaya başlamıştı; tam eve gidip bir sandviç yemeyi düşünüyordum ki tatlı minik bir tavşan kutunun içine girip lahanayı kemirmeye başlamıştı. Çabucak kapağı kapatıp sürgüyü indirmiş, kutuyu almıştım. Çok ağırdı. Kumsala ulaşana kadar defalarca yere bırakmak zorunda kalmıştım ve sonunda Annemin kayığına koyduğumda kollarım titriyordu; sanki uzamışlardı.

Deniz kabarmıştı, küçük olmama rağmen kayığı denize itmeyi başarmıştım. Binip daha önce kıyıda defalarca yaptığım gibi küreklerin yanına oturmuş, Annemin kıyıya yanaşırken Babama el sallayışını taklit etmiştim.

Sonra okyanus, kayığı açıklara doğru sürüklemişti. Harika bir duyguydu. Kutunun kapağını açtığımda tavşan kafasını çıkarıp suya bakmıştı. Annemin Tavus Kuşu'nun yanında oturması gibi, ben de onun yanında oturmaktaydım. Ne kadar büyük bir hızla sürüklendiğimizi fark edememiştim ama kıyıdan çok uzaklaşmıştık.

İşte o sırada kumsalda Babamı gördüm. Bana, "Minou, ne yapıyorsun? Ne yapıyorsun, kızım?" diye sesleniyordu. Ona el sallayıp, acaba Annemin adaya geldiği zamanki kadar renkli görünüyor muyum, diye merak etmiştim. Üzerimde yeşil bir elbiseyle lacivert atkım vardı. Örgü örmeyi yeni öğrendiğim için atkıda bir sürü delik vardı ama renklerin uyumlu olduğunu düşünmüştüm. Babamın tavşanı görüp göremediğini merak ediyordum. Göstermek için kutudan çıkarmıştım ama ayağa kalktığımda kayık yan yatmıştı ve ben de neredeyse suya düşüyordum. Artık Babamı göremiyordum ama Annemin sesini duyabiliyor, patikadan kumsala doğru koştuğunu görebiliyordum. Derken suda Babamı görmüştüm. Bana doğru yüzüyor; bir yandan da, "Otur, Minou. Otur" diye bağırıyordu.

Babam bana yüzmeyi öğretmemişti; okyanusun alıştırma yapmak için fazla tehlikeli olduğunu söylerdi ve onun da dalgalarla boğuştuğunu görebiliyordum. Birden kayıkta olmak hiç de güzel gelmemeye başlamıştı. Tavşan ince ince hırıltılar çıkarıyor, donuk gözlerle bana bakıyordu. Babam tekneye ulaştığındaysa kabarmış, tüyleri diken diken olmuştu. Annem kumsaldan el sallıyordu. Ama mutlu görünmüyordu. Babam kürek çekerek bizi kıyıya götürdükten sonra Annem beni kolumdan tutup bağıra çağıra sürükleyerek patikadan çıkarmış, üç gün dışarı çıkmama izin vermemişti. Babam da tavşanı kumsalda serbest bırakmıştı ama hayvan o kadar korkmuştu ki, gece olana kadar yerinden kıpırdamamıştı.

Hava kararıyordu. Başımı defterimden kaldırınca karın durduğunu fark ettim. Adsız ortalıkta görünmüyordu. Kutucu'nun bahçesi boştu ama ahır kapısı açık olduğu için içeri girdiğinden emindim. Amcamla birlikte Kutucu'yu ziyarete giderken ormandan geçişimizi hatırladım. Patika boyunca oradan oraya koşturan bir sürü gri tavşan görmüştük ve ben de Amcama tavşan ve kayık hikâyemi anlatmıştım. Amcam gülmüş, sonra da elma ağacının önünde durarak çıplak dallarını incelemiş ve başını sallamıştı.

"Demek üç yüz iki elma."

"Kutucu'nun bir hafta karnı ağrımıştı."

Yanına geldiğimizde Kutucu bahçenin ortasındaki saman balyasının üzerinde oturmuş, akordeon çalıyordu. Mavi pelerinini giymişti; bir keresinde bana müzisyenlerin kendilerini çok kaptırmamaya dikkat etmesi gerektiğini söylemişti ama şimdi kendisi zevk içinde salına salına akordeonunu çalıyordu.

"Bir melodinin peşinden fazla gidersen tehlikeli olmaya başlar" demişti.

Bir gece Kutucu bahçesinde fazlasıyla hüzünlü bir melodi çalıyordu. Tıpkı kontrolsüzce, dörtnala koşan bir at gi-

bi hızlandıkça hızlanmış, coştukça coşmuştu. Ardından korkunç bir feryatla birlikte akordeonu öyle bir çekmişti ki, omzu yerinden çıkmış ve korkudan sigarasını düşürerek alette bir delik açmıştı. O sırada uyumakta olan Babam ise, Çıkarın beni, çıkarın beni" diye haykırmıştı.

Kutucu, "Bazen hüznün tatlı, büyüleyici bir yanı vardır. İnsanın kalbine dokunur ve doyamazsın bu duyguya" diye açıklamıştı.

"Peki seni hüzünlendiren neydi?" diye sormuştum.

"Cosmina'nın Himalayalar'da yıldızlara baktığı, ellerinin buz gibi olduğu gözümün önüne gelip duruyordu. Ya beni bulmak istiyor da yolu bulamıyorsa diye düşünüyordum" demişti.

Kutucu bizi görünce akordeonunu bırakıp ayağa kalkmıştı. Amcamın elini sıkarak, doğrudan hayalet makinesiyle ilgili sorulara başlamıştı.

Amcam, "Paranormal olayları araştırıyorum" demişti.

"Tehlikeli bir iş mi bu?"

Amcam başını sallamıştı. "Sadece geceleri araştırma yaptığınızdan dolayı bir şeylere takılıp düşme riskiniz var."

Adsız Amcamla hiç ilgilenmemişti. Kutucu'nun el arabasında duran köpek maması konservelerine havlamakla meşguldü. Her bir kavanozun etiketinde "Mutlu Köpek yazıyordu ve üzerinde inci gibi beyaz dişleri olan siyah bir *terrier* resmi vardı.

Amcam, "Konserveleri gemideyken görmüştüm" diyerek Kutucu'nun peşinden ahıra girmişti. "Ama bu kadar tatlı bir köpeğe ait olduklarını bilmiyordum. Hayatın ta kendisinin oyuncu bir yansıması gibi adeta."

Birden Kutucu'yla Adsız'ı Amcamın görmüş olabileceği gibi görmüştüm. Neredeyse Büyük Işıltı ve kaplanı kadar gizemli görünüyorlardı. Ahır da farklı görünüyordu. Kutucu adaya geldikten sonra ilk kez ziyaretine gittiğimizdeki gibiydi.

Gemiciler aylar boyunca eşyalarını taşımışlardı. Filikayla o kadar çok gidip gelmişlerdi ki, sayısını unutmuştum artık; hepsini taşıyıp bitirdiklerinde de yorgun ve huysuz bir haldeydiler. Kutucu'yu ziyaret etmek için sabırsızlanıyordum. Ama Annem, insanların evine davetsiz uğramanın kabalık olduğunu; adamın muhtemelen adaya getirdiği onca ilginç şeyi yerlerine kaldırmakla meşgul olduğunu söylemişti. Sabırsızlıktan ölecek gibiydim. Tam da artık daha fazla bekleyemeyeceğimi düşünüyordum ki, Kutucu kapımızda belirip bizi akşam meyve kokteyli içmeye davet etmişti.

Annem en güzel elbisesini giymişti. Belinde sıkı bir kemeri olan, mavi bir elbiseydi; saçına da koyu kırmızı bir gül takmıştı. O bizim gibi çekingen olmadığı için ahırda gezinmiş, her şeyi inceleyerek çekmeceleri açmış, eşyaları kurcalamıştı.

Babam, Rahip ve ben de odanın ortasında, elimizde Kutucu'nun içinde sadece gazlı frambuaz suyu ve ince ananas dilimleri olduğu konusunda bize güvence verdiği kırmızı kokteyl bardaklarıyla dikiliyorduk.

Babam Kutucu'ya savaşa katılıp katılmadığını sormuştu.

Kutucu Rahip'in bardağını doldururken başını sallamıştı. Savaş çıktığında küçüktüm. Babamla bir gemide çalışıyorduk. O da sihirbazdı. Savaş bitene kadar da yurtdışında kaldık."

Sonra Rahip, Kutucu'nun çalışma masasındaki kutuyu incelemişti. Yanında geyik kafalı bir adamın resmi vardı ve şöyle yazıyordu: "Dönüşüm mü, başkalaşım mı, siz karar verin!"

Rahip kutuya hayretler içerisinde bakmıştı. "Sevgili Kutucu, bunun nasıl çalıştığını anlatmalısın bize" demişti.

Kutucu içine yatmayı denemek ister miyiz diye sormuştu ama Babam kutunun kendisine fazlasıyla kileri hatırlattığını söylemişti; Rahip de karanlıktan korkuyordu. Annemse ahırın diğer ucundaki çekmeceli masayı inceliyordu ve ben de evet demeye çekinmiştim.

Tam da Kutucu'nun numarayı açıklamaya başladığı sırada Annem, "Ah, şuna bakın" diye öyle yüksek bir sesle bağırmıştı ki, hepimiz yerimizden sıçramıştık. Annem mor kâğıtla kaplanmış bir paket bulmuştu. Pakete, üzerinde uçan bir kuş resmi çizilmiş bir kart iliştirilmişti. Kartta, "Adanın hanımefendisine" yazıyordu.

"Bu benim mi?" diye sormuştu Annem.

Kutucu şaşırmış gibi yaparak, "Vay canına, acaba ne olabilir ki o?" demişti.

Annem paketi çabucak açmış ve içinden bir çift turkuvaz rengi ipek eldiven çıkarmıştı. "Çok güzeller" diyerek incelesin diye Babama doğru tutmuştu. Ardından Kutucu'yu yanağından öperek, "Teşekkürler" demişti. "Çok zarifler."

Kutucu bana dönüp, "Sana da bir şey getirdim" demişti. "Ama maalesef nereye koyduğumu unuttum" diyerek göz kırpmıştı.

Herkes bana yardım etmeye çalışmıştı.

Ben duvarı kaplayan kutuların yanından yürürken Kutucu da, "Sıcak, daha sıcak, soğuk, buz gibi, biraz sıcak" diyordu.

Annem, "Sola doğru git, Minou" diye seslenmişti.

Rahip, "Hayır, belki köşededir" demişti.

Babam da, "Evet, köşeye bak bir de, Minou; çekmeceli masanın oralara" demiş ve hep birlikte gülmüşlerdi.

Hediyeyi Kutucu'nun yatağının altında buldum. Küçük aslan başlarıyla süslenmiş örgü şişleri getirmişti bana. Sırayla Babama, Rahip'e ve bana bakarak, "Bu adada bir sürü atkı var" demişti. "Yaratıcılarının sen olabileceğini düşündüm."

O gece Kutucu'ya bir atkı örmeye karar vermiştim.

Kutucu Babama bir kâğıt ağırlığı vermişti; fırına kraker koyduğu için erken dönen Rahip'in de cebinde yeni bir saati vardı artık. Kutucu'nun Annemin eldivenlerini ipek bir örtünün arkasında kaybedişini ve sonra Babamın cebinden çıkarışını görememişti.

Eve dönerken Annem Babamın koluna girerek, "Başımıza ne kadar harika, heyecanlı bir şey geldi" demişti. Yanakları al al olmuştu.

Babam elimi tutmuştu. "Acaba Kutucu T.S. Somer okumuş mudur?" demişti. "Az tanınan bir filozoftur ama kaybolmanın metafiziksel olanaksızlığı üzerine kapsamlı yazıları vardır."

Annem de, "Aşkım, bence Kutucu eşyaları gayet güzel bir şekilde kaybedebiliyor. Bu kadar tutkulu bir adamla karşılaşmak da çok hoşuma gitti" demişti.

Amcamın yanında dururken, Kutucu'nun ahırını yeniden onca yıl önce gördüğüm şekilde görmüştüm. Kutucu bir kez daha sihirli kutu numarasının nasıl çalıştığını anlatmış; Amcam çekmeceli masasına hayranlıkla bakarken de istediği çekmeceyi açabileceğini söylemişti. Amcam heyecanlanmıştı. Hayalet makinesiyle bastonunu masaya bırakarak çekmeceleri tek tek açmaya başlamıştı. İlk çekmecede mezura vardı. İkincisindeyse bir küre. Üçüncüde altın çileklerle dolu bir meyve sepeti ve dördüncüde de daha önce hiç görmediğim devasa bir yılan vardı. Amcam yılanı görünce sıçramış, bastonu olmadığı için de düşecek gibi olmuştu. Ben bir saman balyasının üzerine oturmasına yardım ederken, yılan da Kutucu'nun elinde canlıymış gibi salınıyordu.

"On dokuz adet erimiş bisiklet lastiğinden yapılma." Kutucu yılana gururla bakıyordu. "Sigurd'un taklidi."

Amcamla ikimiz boş boş bakıyorduk herhalde.

"Sigurd tarihteki en meşhur dans eden yılandır. Bazıları hâlâ yaşıyor olduğunu söylerler."

Yılanın parlak, koyu gözlerine bakarak, Tehlikeli miydi?" diye sormuştum. Kutucu da, yılanı şefkatle okşayarak, "Sigurd doksan kişiyi öldürdü. Öldürdüğü son kişi de kendi oynatıcısıydı" diye yanıtlamıştı.

Amcama hayalet makinesini uzatırken, "Yazık olmuş" demiştim.

Kutucu, "Özellikle de" diye devam etmişti, "oynatıcısının Sigurd'a ne kadar düşkün olduğu bilindiği için. Daha önce tangodan *blues*'a ya da caza kadar her türlü müzikle dans edebilen bir yılanı olmamıştı hiç. Adamın son sözleri, 'Dans etmeye devam et, Sigurd' olmuş."

Yılan oynatıcısı yere düştükten sonra yılan da sepetine geri girmiş. Gün ortası, gül şurubu dökülmüş hamur topları, yani gulab jamun tatlısının en çok satıldığı saatler olmasına rağmen pazaryeri saniyeler içinde boşalmış.

Kutucu, sepetin boş meydanda akşama kadar önce güneşin altında, sonra da gölgede öylece durduğunu anlatmıştı. Geceyi gündüzden daha çok seven yaşlı bir adam camdan bakarken, pazaryerinden şarkılar mırıldanarak geçen birini görmüş. Kadın mı, erkek mi olduğu anlaşılmayan bu kişi dosdoğru sepete gitmiş ve mırıldanmaya devam ederek sepeti alıp uzaklaşmış.

Ama yaşlı adama kimseler inanmamış. Pek düzgün davranan biri değilmiş adam. Pazardaki tezgâhlardan bazen çorap, bazen elma çalarmış; bir keresinde de gömleğinin içine bir karpuz saklamış. Her sabah da kusursuz bir zamanlamayla sokağın köşesinde pat diye ortaya çıkıp milleti güldürürmüş.

Yıllarca herkes Sigurd'un hâlâ kasabada bir yerlerde olduğunu sanmış. Geceleri yataklarının altına bakıyorlarmış ve şehirdeki çoğu insanın ayakları büyük olduğu için her sabah ayakkabılarını kontrol etmek zorunda kalıyorlarmış.

Hikâyeyi dinlerken Amcamın beti benzi atmıştı.

Kutucu anlatmayı bitirdiğinde nefes nefese, "Ne acayip macera ama" demiş; sonra da garip bir kahkaha atıp yutkunmuştu. "Neden bilmem ama Minou; o yılan bana çilekli kadını hatırlatıyor" demişti.

Gidip yanına oturmuştum. "Yılan gerçek değil diyerek elini okşamıştım. Eli buz gibiydi. "Korkuya kapılınca mantıklı düşünmelisin" diye devam etmiştim. "Babam sahip olduğumuz tek şeyin mantık olduğunu söylüyor. Kar fırtınalarına ve diğer korkutucu şeylere karşı tek kalkanımız mantıkmış."

Amcam solgun bir ifadeyle kafa sallamış, sonra da eskiden hayaletlerden korktuğunu söylemişti.

"Artık korkmuyor musun?" diye sormuştum.

"Dosdoğru suratlarına bakmaya başladım. Onlar da yakınıma gelmekten vazgeçtiler artık" demişti.

Bunun üzerine, düşünmüştüm. "Yılanı getirmemi ister misin, Amca? Böylece dosdoğru bakabilirsin ona da" demiştim.

Başını sallamıştı. "Pek istediğimi söyleyemem, sevgili Minou" demişti.

Kutucu, "Cosmina da yılanı sevmezdi. Rusya'yı hatırlattığını söylerdi" demişti.

Amcama, "Cosmina, Kutucu'nun büyük aşkıydı" diye açıklama yapmıştım. "Onun da saçları Anneminki gibi kızılmış."

Amcam da, "Peki bu hoş genç bayan neredeler?" diye sormuştu.

Kutucu, "Himalayalar'da yıldızları gözlemliyor" demişti. "Artık kurtarılmaya ihtiyacı yok."

Amcam ise, "Harika bir genç bayana benziyor. Atılımcı biri" diye yanıtlamıştı.

Kutucu yılanı çekmeceye geri koyduktan sonra bile, Amcam çekmeceli masaya gergin bir ifadeyle bakmaya devam etmişti. Ahırdan çıkıp da kiliseye doğru yola düşene kadar da rahatlayamamıştı.

Rahip misafirler geldiğini görünce heyecanlanmıştı. Bizi karşıladıktan sonra, özel durumlarda veya biraz neşelenmeye ihtiyaç duyduğunda giydiği eflatun cüppesini giymek için bizi girişte bekletmişti.

Amcama Annemden bahsetmek istiyordum ama Rahip

eflatun cüppesiyle döndüğünde ona Theodora'yla freskleri anlatmaya başlamıştı. Amcam vitraylı camı gördüğünde, Theodora'nın hafiften Descartes'ın babasına benzediğini söylemişti heyecanla.

"Gözlerinde aynı kararlı ifade var" demişti. "Bir bağlantıları var mı, merak ettim. Olsaydı müthiş olmaz mıydı, Minou?"

Ona Adsız'ın meleklerin arasındaki siyah köpekten korktuğunu anlatmıştım.

"Ben de korktum" demişti. "Dişlerine baksana."

Rahip'le Amcam uzun bir süre konuşmuşlar; Amcam da bu esnada üç büyük kraker yemişti. Ama sonunda Rahip'in elini sıkıp, benden kendisini Annemin ayakkabı mezarına götürmemi rica etmişti.

Fırsat bu fırsattı.

"Kendisi orada değil" demiştim. "Sadece ayakkabısı var. Bir de Tavus Kuşu tabii."

Ardından da Amcama adım adım, elimden geldiğince mantıklı bir biçimde Annemin hâlâ hayatta olduğuna dair tezimi anlatmaya başlamıştım. Ayakkabı mezarının oraya geldiğimizde ona defterimi göstermiş; Annemin kim bilir nasıl kaybettiği bir ayakkabıyı bu kadar dikkate almanın gereksiz olduğunu söylemiştim. Ayrıca Tavus Kuşu'nun iskeletinin resmini de göstermiştim ona. Amcam da çizime bakmış ve bütün anlattıklarımı dinlemişti.

Cesaretimi iyice toplayınca ona batık şehirden ve teraziden direkt suya atlayan ahtapottan da bahsetmiştim. Sonra da Kutucu'nun dergilerinde gördüğümüz, bir boa yılanı tarafından yutulan ama tam nefesini daha fazla tutamayacak noktaya gelince bir İsviçre çakısıyla yılana attığı uzun kesikten çıkarak kurtulan adamı anlatmıştım. Bir omleti profesyonel aşçılar gibi havaya fırlatırken görüntülendiği bir fotoğrafı da vardı adamın. Fotoğrafta kedisi de görünüyordu; mutfak

tezgâhında oturmuş havadaki omlete kuşkuyla bakıyordu.

Amcama, "Descartes olsaydı gözlerini kapayıp, 'Biraz daha düşünmeme izin verin. Önemli olan düşüncelerimdir, bir ayakkabı değil' derdi" diye hatırlatmıştım.

Konuşurken sanki Annem her an eve geri dönebilirmiş gibi gelmişti.

Mezarın yanına geldiğimizde Amcam yüzünde nazik ama hüzünlü bir ifadeyle, "Nereye gitmiş olabilir, Minou?" diye sormuştu.

Ben de cevap verememiştim.

Ardından melon şapkasını çıkarmış, başını öne eğmiş ve mahzun bir ifadeye bürünmüştü. Amcamın, insanları Annemin hayatta olduğuna ikna etmeme yardım etmeyeceği açıktı.

Ön kapıdan girip de ayakkabısını geri istediğinde ne kadar da şaşıracaklardı hepsi. O da gülecek ve "Ama ben ölmedim ki, ne saçma" diyecekti.

Annem olsa, ölü oğlanın kartpostalının ne anlama geldiğini hemen çözerdi. Ciddi bir ses tonuyla, "Evet, Minou. Benim de içimde iskeletten bir kuş var. Herkesin var" derdi. Sonra bana Kaplumbağa ve siyah şemsiyesiyle birlikte evden çıktıkları gün, bir yük gemisinin nasıl kendisini aldığını anlatacaktı. İnanabiliyor musun?" diyecekti. "Onlar da Çin'e gidiyorlarmış meğerse."

Tekrar gülecek ve siyah dumanlar çıkaran devasa bacasından; bir yılan oynatıcısıyla paylaştığı kamaranın bulunduğu en alt katta, yerden tavana kadar yığılı duran rengârenk ipek battaniyelere kadar gemiyi bütün detaylarıyla anlatacaktı. Yılanın sepetinden gözünü ayırmamak için nasıl tek gözü açık uyuduğunu anlatacaktı. Yılan sis düdüğünü her duyduğunda dans etmek istediği için tetikte beklemesi çok önemliydi çünkü.

Kartpostalı cebime geri koydum ve atlası da turuncu atkımın yanına bıraktım. Karnım acıkmıştı. Teslimat gemisi sa-

bah geliyordu ve eğer akşam yemeğini hazırlamaya başlamadıysa Babamı uyandırmam gerekecekti.

Babam, Annem kaybolduktan sonra da onun geleneğini sürdürmüştü. Annem teslimat gününün öncesindeki akşam, adadaki herkese yemek yapardı. Beni sıcak yemeklerle dolu kapları Rahip'le Kutucu'ya götürmem için orman yolundan gönderirken, "Mutluluk asla tek başına yaşanmamalıdır" derdi. Annem yeni şeyler denemeyi severdi ve Kutucu da onun yemeklerinin haftanın en ilginç gününü işaret ettiğini söylerdi. Ama yemeklerin bazılarını beğenmezdi; hatta birkaç sefer Annemin çikolatalı balık filetoları Adsız'ın tabağını boylamıştı.

Oysa Babam sadece iki yemek yapmayı biliyordu ve hepimiz kızarmış balıkla pankek seviyor olsak da, o yemek yapınca eskisi gibi heyecanlanmıyorduk.

Deniz fenerinden çıktım. Dışarıda hava çok soğuktu; merdivenlerden inerken ağzımdan buhar çıkıyordu. Ama mutfak da bir o kadar soğuktu. Şömine henüz yakılmamıştı ve Babam da akşam yemeğini hazırlamaya başlamamıştı. Mavi odada kısık sesle konuştuğunu duyabiliyordum ama sesinde yanlış bir şeyler vardı. Parmak uçlarımda yürüyerek yaklaştım ve söylediklerini dinledim.

"Sevgili oğlan" dediğini duydum. "Anlayamıyorum. Başlangıç noktası altın düğmende mi, yoksa ayağında mı? Yoksa başka bir yerde mi?" Babam hıçkırıklarını tutuyor gibiydi. "Ah, sevgili oğlan; keşke söyleyebilseydin bana."

Birden felaket acıktığımı, üşümüş olduğumu hissettim. Portakal kokusu aşırı güzel gelmişti ve Annemi özlemiştim. Kızıl saçları toplanmış, yüzü sıcaktan kızarmış bir halde ocağın başında çalışmasını özlemiştim. Bize yemek pişirirken elbisesinin tıpkı müzik gibi bir ileri bir geri dalgalanışını özlemiştim.

Kavanozdaki son bisküviyi de alıp, Annem olsaydı her şeyi yoluna koymak için neler yapardı, diye düşündüm. Sonra sirkte söylediği Fransızca şarkı aklıma geldi.

Mutfağın ortasında durup öksürdüm ve şarkı söylemeye başladım. Sözleri Fransızca olduğu için ne anlama geldiğini bilmiyordum ama doğru telaffuz ettiğimi düşünüyordum. Provalarımız sırasında Annemden defalarca dinlemiştim.

Üçüncü dizeye geldiğimde oda gözüme daha güzel görünmeye başlamıştı. Neredeyse Annemin, "Gördün mü, Minou; eve birazcık neşe getirirsen her şey değişiveriyor. Tıpkı sihir gibi" dediğini duyar gibiydim. Doğruydu da, ayakkabılığın yanına çizdiği elmalar bile gözüme daha parlak görünüyordu.

Annemin şarkısı, sirk gösterimizin sadece küçük bir kısmını oluşturuyordu. Haftalardır numaralarımız için çalışıyorduk; gösteri akşamı da yatakta oturmuş, Annemin saçını toplamasını izliyordum. Saçlarına çok yakışan zeytin yeşili bir

elbise giymişti. Kostümlerle dolu bir halde hazır bekleyen kırmızı bavulu yanımda duruyordu. Eski kurabiye kutusu açıktı ve Annemin çiçekleri makyaj masasının üzerine saçılmıştı. Kırmızı, beyaz, sarı, yeşil ve açık mavi çiçekler vardı.

"Bu, siyah saçlarına çok yakışır." Annem açık mavi çiçeği eline almıştı.

Kafamı sallayıp, "Saçıma bir şey takmayı sevmiyorum, Anne" demiştim. Bacak bacak üstüne atıp bavula bakmıştım. "Sanki dünyanın öbür ucuna gidiyoruz" diyerek bavulun üstündeki kilitlere bakmış; onları Adsız'ın kulaklarının gece bahçedeki ateş çemberinden atlarken havaya kalkmış haline benzetmiştim.

Annem gülümsemişti. "Dünyanın öbür ucu çok uzakta."

Ben de, "Kutucu'nun ikinci bir kalbi var" demiştim.

"İkinci bir kalp mi?" Annem bu sırada leylak şeklinde beyaz bir çiçekte karar kılmıştı.

"Göğsünde."

"Elma olmasın o?"

Afallayarak, "Hayır demiştim.

"Peki ya armut?" Annem gülümsüyordu. "Ya da bir bavul?" Çiçeği kulağının arkasına sıkıştırmıştı.

"Hayır, saçmalama, Anne.

Aynada kendine bakmıştı. "İkinci bir kalbe sahip olmak harika bir şey olurdu. İstediğin zaman, önceden haber vermelerine gerek kalmadan misafir kabul edebilirdin."

"Kalbe misafir gelmez ki" diye karşı çıkmıştım.

Dişlerinin arasındaki tokayla, "Ah, gelir tabii ki" diyerek ısrar etmişti. "Eğer ikinci bir kalbin varsa, 'Buyrun gelin, kalbim iyi ve saftır' diyebilirsin."

Hiç mantıklı konuşuyormuş gibi gelmiyordu.

"Seninki gibi, ufaklık. Ya da benim küçüklüğümdeki gibi..."

"Sen küçükken nasıldı ki, Anne?"

Ama Annem ayakkabılarını giymeye başlamıştı ve sorumu duymamıştı. "Gitmemiz gerek, Minou. Kutucu sabahtan beri ahırda çalışıyor. Yardımımıza ihtiyacı var."

Yağmur sessizce yağıyordu; patika ıslak ve kaygandı. Kırmızı bavulu arkamızdan sürükleyerek karanlık ormanı geçtik. Annem su birikintilerinden korunmak için eteğini kaldırmıştı ve ayağımız kayıp, dengemizi bulmak için birbirimize tutunmak zorunda kaldığımızda gülmüştü.

"Ufaklık demişti. "Bu gece unutulmaz bir gece olacak, hissediyorum."

Kutucu'nun ahırına varmak üzereydik ki, ahırın etrafını çevreleyen ve ıslak bahçeye yansıyan yüzlerce ışık görmüştük.

Ahıra girerken Annem, "Büyülü gibi görünüyor" demişti.

Sahnenin kenarları çam dallarıyla çevrilmişti ve kostüm değiştirmek için arka duvara devasa bir ayna yaslanmıştı. Ahırın kenarına göz alıcı yeşillikte kadifemsi bir perde asılıydı ve sahneyi kapatacak perdeydi bu. Her yerde mumlar yanıyor; bazıları saman balyalarına tehlikeli derecede yakın duruyordu. Ama Kutucu hiçbir şeyin yanmayacağına ve ne olur ne olmaz diye her köşeye bir kova su koyacağına söz vermişti.

Farklı renklerde minderleri olan altı sıra sandalyeyle, ahırın bir ucundan diğer ucuna uzanan krepon kâğıtları vardı. Kutucu ince çizgili, dar bir takım elbiseyle yeşil çoraplar ve sivri burunlu ayakkabılar giymiş; saçlarını tarayıp açık bırakmıştı. Gösterişli bir tavırla selam verdi, Annemin ve sonra da benim ellerimizi öptü.

"Bugün pelerinini giymemişsin" dedim.

"Hayır dedi. "Bugün özel bir gün."

Annem üstümü değiştirmem için beni perdenin arkasına gönderdi. Orada iç çamaşırlarımla titrerken Annem de bavulda palyaço kostümümü arıyordu. Yeni kahverengi hırkası-

nı giymiş olan Adsız da bize merhaba demeye gelmişti. Bu ördüğüm ilk hırkaydı. Göbek kısmı biraz dar gelmiş, düğmelerin ilikleri gerilmişti ama yine de iyi bir iş çıkardığımı düşünüyordum ve Adsız da halinden memnun görünüyordu.

Tam palyaço kostümümü giymiş, Annem yanaklarımı kırmızıya boyamıştı ki palyaço ayakkabılarımı evde bıraktığımı fark ettim. Kutucu canımı sıkmamamı söyledi. Çekmeceli masasına gidip, minicik bir çekmeceden bir çift kocaman beyaz ayakkabı çıkardı.

"Bunlar meşhur Macar palyaço Bukowski'nin ayakkabıları" dedi. "Varşova'daki meşhur gösterisinde giymişti."

"Neden meşhur?" diye sordum.

"İp üzerinde yürümeye merak salmıştı ve artık düşmek umurunda değildi. Artık aşka düşmeye önem veriyordu. O gece trapezci kız arkadaşı Hızlı Frida'yla bir örnek, pembe bir kostümle ip üzerinde yürümüştü. Bir kere bile düşmedi ve Varşova halkı onu hiç affetmedi."

Ayakkabılar çıkmasın diye bağcıklarını bileklerime iki kat dolamıştım ama yine de her adım attığımda ayağımdan çıkacak gibi oluyorlardı. Alıştırma yapmak için sandalyelerin arasında bir ileri bir geri yürüdüm. Bu sırada Annem köşede şarkı provası yapıyor; Kutucu da ahşap bir kirişe parlak bir sahne ışığı asmak için merdivende duruyordu.

"Bu kadar çok sandalyeye ne gerek var?" diye sordum.

Kutucu merdivenin tepesinden, "Her zaman fazladan birilerinin geleceğini ummalısın" dedi. "Eski sirk müdürüm, 'Sürprizlere her zaman hazırlıklı ol, seni tetikte tutar' derdi."

Sanki gerçek bir sirkteydik de, insanlar dışarıda kuyruğa girmişti; filler de Kutucu'nun anlattığı gibi sahneye çıkmadan önce horuldayıp sallanarak gösteriye çıkmayı bekliyorlardı.

Annem şarkı provasına ara verip Kutucu'ya, "Bunu yapmasam daha iyi olacak" dedi. "Bu bir sirk gösterisi, tiyatro

oyunu değil ki. Kim benim şarkılarımı dinlemek ister ki?"

"Ben istiyorum" dedim.

Ama Annem bana aldırmadı. Kutucu'ya, "Yalnızca sana asistanlık yapmalıydım" dedi. "Neden kendi başıma da bir şey yapmak istedim ki? Ne aptalca bir fikir."

Kutucu, şarkı söylemesinin bu sirk gösterisini eşsiz kılacağını ve gergin olmasının normal olduğunu söyledi. "Derin derin nefes al" dedi.

Annem kutu numarasında Kutucu'ya asistanlık yapacaktı. Ayrıca ona Adsız'ın ateşten atlama numarasında da yardım edecekti ama sonradan fikrini değiştirdi. Kutucu'nun aynı anda hem çemberi tutup, hem de bağırması zordu ama benim yardım etmemi de istemedi.

Kutucu bağırırken Annem de Adsız'ın çemberini tutardı ama Kutucu çembere ateş katınca her şey değişmişti. Adsız bundan pek hoşlanmamıştı. Gösteriden birkaç hafta önceki provada da uluyarak kaçmış, ahıra saklanmıştı.

Annem çemberi yere fırlatıp tiz bir sesle, "Bu çok gaddarca" diye bağırmıştı. Çember kara düşünce cızırdamış; petrol mavisi koyu lekeler bırakmıştı.

Kutucu kıpırdamadan duruyordu. Bir tek rüzgâr yüzünden pelerini uçuşuyordu. Sonra Anneme parmak sallayıp, "Hayvanları tanıdığını sanıyorsun" demişti. "Ama tanımıyorsun. Senin yüzünden Adsız başarısız olduğunu sanacak.

Annem dinlememişti. Kutucu'nun yanına gitmiş, salladığı parmağını bir anda tutup ağzına sokmuş ve ısırmıştı. Parmağı acımış olmalıydı ama Kutucu hiçbir şey söylememişti. Arkasını dönüp, Adsız'ın peşinden karda sessiz adımlarla yürüyerek ahıra girmişti.

Annem bana, "Gel diyerek, Adsız'ın provasını izlediğim saman balyasının üzerinden indirmişti. Beni çekiştirerek orman yolundan hızlı hızlı yürümüştü. Elbisesi kendisinden bağımsız hareket ediyor gibiydi; Kutucu'nun karların içinde

solgun ve yeşil yeşil belirmiş lahanalarına sürtünüyordu.

Mutfağımızda, ipek iç çamaşırlarına varıncaya kadar soyunan Annemin neden gülümsediğini anlamıyordum. Şöminenin önünde dönerken beyaz bacakları ışıl ışıl parlıyordu.

Babam içeri girip de onu orada dikilirken görünce, "Çok soğuk" demişti Annem. Sonra da gülmüştü. Babamla ben de dayanamayıp gülmüştük.

Ama bu daha hazırlıktı. Gösteri zamanı sonunda gelmişti.

Annem, bir süre derin derin nefes aldıktan sonra, "Hâlâ gerginim" dedi.

Kutucu da merdivenin tepesinden, "Gerilme, muhteşemsin" diye karşılık verdi. "Saçındaki çiçekle harika görünüyorsun."

Annem, "Tamam" dedi. "Tamam." Bir nefes daha aldı; sahnenin ortasına geldi ve sirk müdürü tonlamasıyla, "Bayanlar, baylar, muhteşem bir gösteri sizleri bekliyor" dedi.

Kutucu merdivenin üzerinde tehlikeli bir biçimde yalpalayarak, "Evet!" diye bağırdı.

"İnsanlar bu gösteriyi yıllarca konuşacak. Üç muhteşem...

Konuşmasını böldüm ve çam dallarını koklamakta olan Adsız'ı göstererek, "Dört" dedim.

Annem de, "Dört diye tekrarladı. "İnsanlar gelecekte soracaklar, 'Şu anda neredeler? Ne yapıyorlar?' diyecekler. İnsanlar, 'Kuzguni siyah saçlı küçük kızla büyük beyaz ayakkabılarını hatırlıyor musun?' diyecekler. Herkes..."

Konuşmasını tekrar bölerek, "Ama, Anne" dedim. "Sadece Babamla Rahip var."

Başını sallayarak, "Doğru ama..." dedi.

"Peki Babam nereye oturacak?" diye sordum.

Annem sirk müdürlüğünü bırakıp normal sesiyle, "Bir sürü yer var, Minou; altı sıra sandalye var" dedi.

Ben de, "Evet ama o seçmeyi sevmez ki" dedim.

Babam geldiğinde ıslak ama takım elbisesi ve papyonuyla yakışıklı görünüyordu. Gülümseyip el salladı ama altı sıra sandalyeyi görünce durdu.

Bukowski'nin ayakkabılarıyla koşabildiğim kadar hızlı koşarak yanına gittim, oturması için güzel bir yer aradım. İkinci sıranın tam ortasında, altın rengi minderi olan güzel bir yer gördüm. Gidip elinden tuttum. "Senin yerin burası, Baba" dedim.

Yanlışlıkla koca ayakkabılarıma basarak, "Teşekkürler, kızım. Teşekkürler" dedi.

Eflatun cüppesini giymiş olan Rahip, bir elinde şemsiyesiyle bir demet lale, diğer elinde de bir tabak krakerle içeri girdi. Sessizce Babamın yanındaki sandalyeye oturdu ve Babama, cüppesini giyerken kilisenin çan kulesinden Kutucu'nun bahçesindeki ışıkları nasıl gördüğünü anlattı.

"Yol gösterici bir ışık" diye ifade etti. "Ne hoş karşılama ama."

Ahır sessizleşti. Kutucu merdiveni kaldırdı, şapkasını taktı ve sahnenin ortasına gitti. Kısık bir sesle konuşmaya başladı: "Bayanlar, baylar." Ardından sesini yükseltti: "Birazdan..." Sonra da bağırmaya başladı: "... çok ünlü bir şarkıcıyı dinleyeceksiniz." "Ünlü" kelimesini, sanki kelimenin tatlı bir tadı varmış gibi telaffuz etmişti.

Rahip Babama, "Şarkıcı mı? Ne kadar da beklenmedik bir şey. Kim olabilir ki?" diye fısıldadı.

Kutucu selam verdi; sanki ateşten bir çember çiziyormuş gibi eliyle havada bir daire çizdi. Babamla Rahip alkışladıktan sonra Kutucu başıyla bana perdenin ipini çekmemi işaret etti. Annem elinde eski bir mikrofonla sahnede belirdi.

Kıyıya kadar geldiklerinde gördüğümüz, dik duran, ama aynı zamanda yüzen o denizatları gibi güzeldi.

Kutucu akordeonunu göğsüne yasladı. Annem de sanki başka bir yerdeymiş, sanki Kutucu'nun ahırı hiçbirimizin daha

önce görmediği şeylerle doluymuş gibi şarkı söylemeye başladı. Fransızca söylüyordu. Sesi Kutucu'nun keskin testeresinin sesine, rüzgârlı bir gecede okyanusun çıkardığı seslere benziyordu. Saman balyalarının, ahırın ve dışarıda yağan yağmurun arasından hüzünle süzülüyordu. Kutucu ağlıyordu; gözyaşları akordeonuna damlarken ayağıyla ritim tutuyordu. Babamla Rahip büyülenmiş gibiydiler ve Adsız da sahnenin yanındaki yerinden Annemin hareketlerini takip ediyordu.

Babam şarkının ardından gelen kısa arada, "Annenin Fransızca bildiğinden haberim yoktu" dedi. Annem perdenin arkasından çıkıp da beni kulise çağırdığındaysa, ona sanki tanışmıyorlarmış gibi çekingen bir ifadeyle gülümsemişti.

Ateş çemberi numarasını yapmadan önce Adsız'ın hırkasını çıkarmak gerekmişti. Ahırda petrol kokusu vardı ve Kutucu da kızgın bir ses tonuyla, "Gel, gel, gel, atla... evet... Hoop!" diye bağırıyordu. Adsız hiç de gergin durmuyordu. Çemberden iki kez geçmiş; alkış almaktan da hoşlanmıştı. Annem bile alkışlamıştı.

Sonra sıra bana geldi.

Kutucu provalar sırasında, "Palyaçolar düşer" diye açıklamıştı.

"Ama ben düşünce insanlar üzülmeyecek mi?" diye sormuştum.

"Evet, ama güzel düşersen, aynı zamanda gülerler de" diye yanıt vermişti bana. "Onları hem mutlu edecek, hem üzeceksin. Palyaço olmanın sırrı budur. Ama düşüşlerin arasında duraksamayı unutmaman gerek. Yoksa izleyiciler bütün o duygu yoğunluğundan bitkin düşerler."

Numaram sırasında duraksamayı unutmadım. Hayali şeylere takılarak düştüm; bekledim; sonra tekrar düştüm ve Kutucu da bu sırada akordeonda heyecanlı bir melodi çaldı.

Provalar sırasında, "Önünde bir şey durduğunu hayal et" demişti. "Filler, şapkalar, içinde baloncuklar çıkaran koyu ve

yeşil sıvılar olan şişeler, bir bulut, başka bir palyaço, eski bir anahtar; hepsini hayal et ve düş."

İlk düşüşümde Rahip korkuyla haykırdı. Babam onu her şeyin yolunda olduğuna inandırmaya çalıştı. "O bir palyaço" dediğini duydum. "Düşmesi gerekiyor. Harika bir iş çıkarıyor."

Ama bir sonraki düşüşümde Rahip, "Dikkat et, Minou. Dikkat et" diye bağırdı.

Kutucu ürküp, bir anlığına çalmaya ara vermek zorunda kaldı ve sonunda selamımı verirken Rahip'in Babamın eline yapıştığını, ikisinin de alkışlamasına engel olduğunu gördüm.

Kutu numarasında da farklı bir şey olmadı. Annem iyi bir aktristi. Kutuya girerken titremiş; Rahip de bütün numara boyunca Babamın eline yapışmıştı.

Annemle Kutucu'yu bu numaranın provasını yaparken defalarca izlemiştim ve Kutucu'nun testereyi kaldırmasıyla birlikte Annemin, "Hayır, hayır. Beni ikiye bölmeyin. Lütfen, bayım, lütfen. Kıymayın bana. Dışarıda bir sürü kadın var, neden ben? Bacaklarımı seviyorum ben" diye sızlanmaya başlaması hoşuma gitmiyordu. Kutucu onu duymazdan geliyor, testeresiyle tahtayı katır kutur kesiyordu.

Annem kutudan vücudunda tek bir çizik bile olmadan çıktığında Babam da, Rahip de alkışlamaya doyamadılar. Annemse defalarca selam vererek onlara bir dolu öpücük gönderdi. Sonra başıyla perdeyi çekmemi işaret etti. Alkışlar sustu ve ahır sessizleşti. Kutucu merdivene çıkıp, spot ışığını hafif bir pembe renk verecek şekilde ayarladı. Ardından da perdenin arkasına, Annemin yanına gitti.

Çatıya hafif hafif yağmur damlaları düşüyordu ve ahır da balmumu gibi kokuyordu. Adsız, Rahip'in yanındaki sandalyede tetikte bekliyordu.

Sahnenin kenarında durmuş, Annemin işaretini bekliyordum. Sonra kulağıma, "Hazırız, Minou" diye fısıldadı ve ben de perdeyi açtım.

Kutucu silindir şapkasını takmış; Annem de altın gibi parlayıp ışıldayan bir elbise giymişti. İkisi de tıpkı Annemin resimlerinden birinde olduğu gibi kıpırdamadan durmuş, dosdoğru karşıya bakıyorlardı. Yanlarındaki taburede büyük bir kırmızı ipek kumaş vardı. Sonra Kutucu yürümeye başladı. Tabureye yaklaştı, ipeği aldı ve Annemin yanına döndü. Sahneye çıkıp tabureyi geri aldım. Herkes sessizlik içindeydi. Yürüdükçe Bukowski'nin ayakkabıları tak tak ses çıkarıyordu.

Kutucu'nun elinde ipek kumaş vardı. Anneme baktı; Annem başını salladı ve ardından Kutucu kollarını hızla kaldırdı. İpek, Annemin önüne doğru açılıp onu gizledi. Sonra Kutucu aynı hızla ipeği çekti.

Annem kaybolmuştu.

Babam sandalyesinde doğrulurken Rahip de öyle ani bir biçimde ayağa kalktı ki, Adsız hırladı.

Kutucu derin bir nefes alıp, aynı hızlı el hareketiyle ipeği tekrar örttü. Kumaş havada dalgalandı ve açıldığında Annem aynı noktada duruyordu.

Babamla Rahip kahkahalarla güldüler. Tezahürat yapıp alkışladılar; Annem, Ben ve Kutucu el ele tutuşup selam verdiğimizdeyse Babam ayaklarını yere vurarak müthiş bir gürültü çıkardı. Sonrasında, bir gösteriden memnun kaldığında ayaklarını yere vurmanın bir gelenek olduğunu söyledi.

Rahip kızarmıştı. "Ne mucize ama" dedi. "Ortadan ikiye bölünüp, sonra da kaybolup, yine de bu kadar..." Ellerini iki yana açarak devam etti: "... bu kadar güzel olmak ne hayret verici bir şey!"

Ardından laleler aklına geldi ve onları Anneme doğru fırlattı ama tam koluna çarptı laleler annemin.

"Bunları nereden buldun, Rahip?" diyerek güldü Annem, hiç sinirlenmemişti. "Üstelik kışın ortasında."

Rahip'in gözleri parladı; yaptığı hoşuna gitmişti. "Eh, benim de kendi yöntemlerim var tabii ki" dedi.

Annemin şarkısını bitirdiğimde Babam, kürk şapkası ve bembeyaz suratıyla mutfakta belirdi.

"Sen ne yapıyorsun, Minou?"

"Her şeyi güzelleştiriyorum, Baba."

Babam yanmayan şömineyle karanlık gökyüzünü fark etti.

"Kusura bakma, kızım" deyip doğrudan tezgâha giderek balığı, patatesleri ve eski bir lahanayı çıkardı. Ardından kapıyı açık bırakarak bahçeye çıktı; kısa bir süre sonra da baltasının sesi duyuldu.

Kapının eşiğinde kar birikmişti ve Babam da kucağında odunlarla dönerken neredeyse kayıp düşüyordu. Şöminenin önünde diz çöküp önce çıraları, sonra da daha büyük odunları dizdi. Ateş hışırdayıp çıtırdamaya başladığında ayağa kalkıp pantolonunu silkeledi. Minik aleve hüzünle baktı. Sanki orada olduğumu unutmuş gibiydi. Alev titredi ve Babam da, "Gerçeği bulamıyorum. Annen olsa büyük bir hayal kırıklığı yaşardı" dedi.

Sert bir ses tonuyla, "Annem gerçeği sevmiyor" dedim. "Mavi kutularla uçan halıları seviyor o."

Babamın kafası karışmıştı. "Uçan halılar mı? Emin misin, Minou? Uçan halılardan bahsetmemişti hiç."

"Kutucu, uçan halıların Annemin en sevdiği şey olduğunu söylüyor, Baba. Annemle ilgili bir sürü şey biliyor."

Babam, "Tamam" deyip öksürdü. Ardından bir odun parça-

sını ateşe doğru itmek üzere eğildi. Bana sırtını dönmüş bir haldeyken, "Giyinsen iyi olur, Minou. Yemek birazdan hazır olur" diyerek camdan dışarı baktı. "Kar çok kalınlaşmış. Dikkatli yürümen gerekecek."

Defterimi kolumun altına sıkıştırıp, her iki elime de birer tabak sıcak balık alıp kilisenin yolunu tuttum. Karlar ayaklarımın altında çıtırdıyordu ve henüz tam gece olmamasına rağmen dolunay suyun üzerinde, aşağıda belirmişti.

Rahip, üzerinde eflatun cüppesi ve benim ördüğüm iki atkıyla birlikte kapıyı açtı. Hasta olmuş gibi solgundu ama beni neşeyle karşıladı. "Ne iyi ettin de geldin" diyerek burnunu çekti. "Balık da getirmişsin. İçeri gir, içeri gir."

Mihrabın yanında üzerinde peynir, şarap, mumlar ve bir yığın origami kâğıdı duran iki piknik örtüsü seriliydi.

"Otursana, sevgili Minou" diyerek örtüyü işaret etti.

"Hasta mı oldun, Rahip?" Oturup defterimle tabakları piknik örtüsünün üzerine koydum.

"Biraz kırgınlık var üzerimde ama..." Haça şefkatle bakarak devam etti: "Eğleniyoruz Tanrı'yla birlikte. Tanrı yanında olduğu sürece bir saniyen bile sıkıcı geçmiyor, Minou." Büyük bir mendile sümkürdü.

"Cüppene yemek dökersen ne olacak?" diye sordum.

"Tanrı bunun olmamasını sağlayacaktır."

Ama sonra Rahip şarabı direkt cüppesinin önüne döktüğünde, memnun bir ifadeyle, "Tanrı bana görkemli bir şöleni hatırlatıyor" dedi.

Rahip peynirleri göstererek hepsinin adını saydı. *Camembert*, *brie*, küflü peynir ve bir de çok kötü kokan bir peynir vardı.

Yüzümdeki ifadeyi görünce, "Bunun adı eski kaşar" diyerek gülümsedi. "Evet, ben de korkmuştum, Minou. Tadına bakmaya cesaret edebilmem üç ayımı aldı ama değdi. Bu peyniri yemek, kollarını iki yana açıp hızla bisiklete binme-

ye benziyor. O kadar eski ki, ağlamaya başlamış. Baksana." Üzerini kaplayan küçük damlacıkları görmem için kaldırdı. "Theodora da peynir severdi." Tekrar sümkürdü.

"Kokan peyniri de sever miydi?"

"Emin değilim, Minou. Ama çok cesur bir kadındı ve ilginç deneyimler yaşamaktan hiç çekinmezdi. Birçok şeyin kokusunu da çok severdi: tuzun, tuğlaların, felsefe kitaplarının ve keçisinin mesela. Tuhaf. Her yerde portakal kokusu almaya başladım. Sanki Annen yine kek yapmaya başlamış gibi." Burnunu çekip origami kâğıdına uzandı. "Fırınımı çok severdi. Sürekli kraker tarifimi isterdi. Olmaz derdim ama tabii şimdi pişmanım." Bana özür dilermiş gibi bir ifadeyle baktı.

Ciddi bir ses tonuyla, "Geri gelecek, Rahip" dedim. "Ama istersen tarifi bana verebilirsin."

Kraker pişirebilmenin işe yarayacağını düşünmüştüm. Adsız'a pişirir, boynuna takardım. Eğer çok iyi yapmayı başarırsam, çemberler bile yapabilirdim.

Rahip tereddüt etmiş gibiydi. "Bunu düşüneceğim, sevgili Minou. Düşüneceğim." Çabucak konuyu değiştirdi. "Rahiplerin dünyanın dört bir yanından bana mektuplar yazdığını biliyor muydun, Minou? Hepsi de bu fırın yüzünden buraya tayin edilmek istiyorlar." Gözleri parlamıştı. "Hamur işi yapmayı seven bu kadar çok din adamı olduğunun farkında değildim. Bir gün sana fotoğrafları gösteririm."

"Rahiplerin fotoğrafları mı?"

"Hayır, Minou. Keklerinin tabii ki" diyerek mendiline uzandı.

Bir keresinde Rahip'e, Annemin kekinin yine başarısız olduğunu ve Adsız'ın portakallı kekten kalanları yemekle meşgul olduğunu anlatmıştım. Tek kelime etmeden kiliseden çıkmış, hızla bizim eve yürümüş, Annemin yatak odasının kapısının önünde durmuştu. Annem ağlıyor ve onu içeri almıyordu ama Rahip buna pek de aldırıyormuş gibi değildi. Neşey-

le, "Pazar günü kiliseye ziyaretime gel" diye seslenmişti. "Tarif defterini de getir. Tanrı'nın çatısı altında, sanayi tipi fırınımla yanlış bir şey yapmana imkân yok. Krakerlerimi biliyorsun."

Annem hıçkıra hıçkıra ağlamaya devam ediyordu ama Rahip vazgeçmedi. "Bu hafta özel bir vaaz hazırlıyorum. Bize katıl; ne kadar kalabalık olursa, o kadar iyi."

Rahip uzun süredir Yaratılış'la ilgili vaazlar veriyordu. Bazı kısımlarını şarkıya bile dönüştürmüştü. Sözleri bilmek güzeldi ve Adsız'la birlikte ona eşlik ederdik. Ama yine de Rahip'in başka bir şeylerden bahsetmesinin heyecanlı olacağını düşünüyordum.

Ancak bir sonraki pazar günü vaaz yine aynıydı ve tam Adsız'la birlikte Rahip'e hoşça kal diyorduk ki, Annem gelmişti. Cart pembe bir önlük takmış, eline de tarif defterini almıştı.

Rahip'e coşkuyla sarılıp güldü. "Demek kurtarıcım burada yaşıyormuş."

Rahip kızardı. "Ah"dedi. "Gerçek kurtarıcı Tanrı'dır. Sanayi tipi fırınımın da biraz katkısı var tabii."

Benim kalmama izin vermemişlerdi.

Annem, "Konsantre olmam lazım, Minou" demişti. "Bugün başarabilecekmişim gibi hissediyorum."

Akşamüstü saatlerinde Babam mutfakta volta atmaya başlamış; Adsız da umut dolu bir ifadeyle kapıda belirmişti.

Tam kahve yapmak için su kaynatıyordum ki, dışarıdan Annemin sesini duydum. Kapıya koştuk ve elinde gümüş renkli bir mumla süslenmiş, güzel görünen bir kek taşıdığını, keyifle şarkı söylediğini gördük.

Kapının orada yanından geçerken Adsız'a, "Hoşt" dedi. "Hoşt, seni aptal köpek."

"Mum ne için?" diye sordum.

"Kutlamak için. Rahip verdi; ne sevimli adam." Annem

güldü. "Sanırım işin sırrı fırında ama o Tanrı'nın da bir parmağı olduğuna inanıyor. Bu seferki gerçekten güzel oldu."

Babam sonra ona, elinde kekle eve doğru yürürken ne kadar büyüleyici göründüğünü anlattı. "Kraliçe gibiydin" dedi. "Theodora gibi."

Ama bu Annemin hoşuna gitmedi. "Theodora'ya hiç benzemiyorum ben" dedi.

Babam bocaladı, "İhtişamlı görünüyordun" dedi. "O manada."

"Mutluydum sadece, o kadar."

"Çok çok mutlu ve güzel görünüyordun."

Bunun üzerine Annem Babamı yanağından öptü.

Kek, Annemin önceki denemelerinden çok farklı mıydı bilemiyorum ama yavaşça yerken Annemin adaya gelmeden, Babamı bulmadan önce aynı keki yediğinde neler hissetmiş olabileceğini hayal etmeye çalıştım. Savaşta kek olup olmadığını, ailesinin de tıpkı Rahip'inki gibi sanayi tipi bir fırın kullanıp kullanmadığını merak ettim.

Rahip bir kez daha burnunu çekti ve eflatun cüppesi titredi. Kilise giderek daha soğuk ve karanlık bir hal alıyor, Rahip'in burnu da akıp duruyordu.

"Bir parça peynir istemediğinden emin misin?" diye sordu.

Başımı salladım. Eski kaşar iğrenç kokuyordu. "Neden pastaneci değil de, rahip olmak istedin?" diye sordum.

"İçimde bir hasret vardı."

"Ne hasreti?"

"Tanrı hasreti, Minou. Başka şeylere hasret olduğumuzu sanıyor olsak da, hepimiz Tanrı hasreti çekiyoruz."

"Ne gibi şeylere mesela?"

"Krakerlere ya da bir ata." Bana nazikçe gülümseyerek baktı.

Mantıken ikna olmamıştım. Ama Rahip'in burnu akıp du-

rurken felsefi düşüncelere odaklanmak zor oluyordu.

Mumların alevi titredi; soğuk, piknik örtüsünün altından yayılmaya başlamıştı. Keşke bir kazak daha giyseydim, diye düşündüm.

Rahip'in yukarıdaki, soğuk kilise çanının yanındaki odasını ve açık pencerenin önündeki yatağını düşünerek, "Geceleri nasıl ısınıyorsun?" diye sordum.

"Theodora'nın ayı postlarıyla tabii ki; ama Minou, konuyu değiştirme." Rahip sümkürdü. "Hepimiz Tanrı'ya hasretiz" diyerek origami kâğıtlarından birini aldı. "Dünya düzken her şey daha kolaydı."

"Nasıl yani, Rahip?"

"Dünya düzken, Tanrı'ya sadece tek bir yöne doğru hasret duyabiliyordun. Artık insanlar yukarı baktıklarında tek gördükleri Galileo'nun yıldızları oluyor. Yıldızlara baktıklarında da hasreti unutup takımyıldızları saymaya başlıyorlar. Kafaları karışıyor."

Yıldızlardan bahsetmek Rahip'e akşam olduğunu hatırlatmış olacaktı ki, inanılmaz bir hızla ayağa fırladı.

Mutfağa doğru koşarken nefes nefese bir halde, "Minou" dedi. "Yukarı çıkıp ışıkları açabilir misin? Bir de çanı çal. Sadece bir kez; duymaya ihtiyacım var sanırım."

Üç kat merdiveni hızla çıkıp ufak, dikdörtgen odaya ulaştım. Ayın ışığı Rahip'in yatağına ve büyük bakır çana vuruyordu. Yatağın üzerinde bir resim çerçevesi vardı. Fotoğrafta Rahip, podyum gibi bir yerde, güçlü kolları olan, Hoshami olduğunu tahmin ettiğim bir adamın yanında duruyordu. İkisi de makineye gülümsemişlerdi. Fotoğrafın yanında da, mavi elbisesi ve avucundaki beyaz güvercinle çok güzel görünen Meryem Ana'nın altın çerçeveli bir resmi vardı.

Camdan dışarı baktım. Ayın ışığı adayı aydınlattığı için çatısı karla kaplanmış evimizi ve tepesine tünemiş bir sürü siyah, hareketsiz kuzgunu görebiliyordum. Mutfağın ve Baba-

mın çalışma odasının ışıkları yanıyordu. Pencerenin pervazından sarkarak, Kutucu'nun bahçesine doğru baktım. Adsız orada değildi. Ama Kutucu pelerinini giymiş, kar kürüyordu. Açık duran ahır kapısının orada da zaten koca bir yığın kar vardı. Küreği kara ve kayalara çarptıkça takırdıyordu.

Sonra Annemi gördüm.

Uzun kızıl saçlarını, soluk yüzünü.

Bir an sanki bana doğru bakıyormuş gibi geldi.

"Anne" diye seslendim. "Anne." Sesim çanın içinde ürkütücü bir biçimde yankılandı.

Ama Annem beni duymadı. Dönüp Kutucu'nun ahırına girdi. Dakikalar boyunca kıpırdamadan, gözlerimi bile kırpmamaya çalışarak ahıra baktım. Ama Annem bir daha dışarı çıkmadı.

Çanın kenarından geçtim, elimden geldiğince hızlı bir biçimde aşağı indim. Sonra girişe doğru koşarak, Rahip'in ve piknik örtülerinin yanından geçtim.

Büyük ahşap kapıyı iterken, "Gitmem gerek, Rahip" diye seslendim.

"Ama dur, Minou. Defterin. Rahip ön kapıya gelerek defterimi verdi. "Eve yalnız gitmen sorun olmayacak değil mi?"

Tam o sırada karların içinde zorlukla yürüyen Adsız'ı gördük.

"Ah, Adsız yanındaymış. Bu harika, Minou. O zaman iyi akşamlar, canlarım" diyerek arkamızdan kilisenin kapısını kapadı.

Koşmaya başladım. Adsız takip etmeye çalışıyor fakat karların içinde debeleniyordu ve giderek daha da derine batıp, sonunda havlayarak durdu. Dönüp onu kucağıma alarak koşmaya devam ettim. Çok hızlı koşuyordum. Babamın koşma hızımı ölçtüğü günden daha hızlıydım. Ama bu kez Babam izlemiyordu. Adsız kucağımda inliyor; midem yanıyor, saçlarım da kaşınıyordu. Böyle olmasını istememiştim. Kazağım epey-

dir yıkanmamıştı ve keşke elbise giyip saçımı taramış olsaydım, diye düşünüyordum. Ama ne Babam, ne de ben, giysilerin temizliğiyle pek ilgilenmiyorduk. Hikâyem bitmemiş, çizimlerim tamamlanmamıştı. Eğer Annem ölü oğlanı gördüyse, o zaman Kutucu'ya da göstermiş demekti. Kutucu da benimkinden çok daha iyi hikâyeler uydurabilirdi.

Karda kaymamaya çalışarak Adsız'a, "Şşşşt" dedim. "Az kaldı."

Daha bahçeye ulaşmadan Kutucu'nun küreğinin sesini duyduk. Adsız kucağımdan atlayıp sese doğru önden koştu.

Kutucu bizi görünce, "İşte buradaymış" dedi. "Ben de onu aramaya çıkacaktım." Adsız'ı kucağına alıp okşadı.

Daha Kutucu bir şey demeye fırsat bulamadan ahıra girmiştim bile.

La Luna'nın lacivert kutusu masanın üzerinde sessizlik içinde duruyordu. Bir saman balyasının üzerinde de içi yarıya kadar çayla dolu bir fincanla tabağı vardı. Çekmeceli masanın "Şeker" ve "Beklenmedik Durumlar için Hediyeler" yazan iki çekmecesi açıktı.

Ama ahır boştu. Annem orada değildi.

Bitmiş kutunun kapağını açtım ama içinde havadan başka bir şey bulamayacağımı biliyordum. Birden kendimi çok yorgun hissettim.

"Bitmek üzere." Kutucu arkamdan içeri girmişti.

"Onu neden kaybettin? diye sordum ama söylerken bile aslında Annemin orada olmadığını biliyordum.

Kutucu bir an sessiz kaldı. "Anneni mi gördün?"

Cevap vermedim.

Bana sarıldı. "Onu özlüyorsun çünkü."

Kolunu ittim. "Neden her şeyi kaybetmen gerekiyor ki sanki?"

Gösterinin sonunda etrafı toplamak için hepimiz yardım

etmiştik. Ahırda nefis bir saman ve balmumu kokusu vardı. Kutucu mumları söndürmemi rica etmiş; Rahip yastıkları toplarken Babam da sandalyeleri üst üste koymuştu.

Rahip, "Krakerler çok iyi, değil mi?" deyip, başka kimsenin dokunmadığını fark etmeyerek katır kutur kraker yedi. "Bu tepsi çok iyi çıktı."

Adsız hırkasını yeniden giymiş, uyumaktaydı. Ne Rahip'in kraker yedirme çabaları, ne de yanından hoplayarak geçen iki gri tavşan onu uyandırmayı başarabilmişti.

Kutucu spot ışığını tavandan sökerken, Annem de perdenin arkasında üstünü değiştiriyordu. Benim ayağımda hâlâ Bukowski'nin ayakkabıları vardı ama artık onlarla yürümeyi beceriyor gibiydim.

Babam sandalyeleri duvarın kenarına dizmeyi bitirdikten sonra, kapının orada volta atıp endişeyle yağmurlu geceye bakan Rahip'e, eve giderken ona eşlik etmesini ister mi diye sordu. Rahip minnetle Babama baktı; sonra da bu keyifli gece için Kutucu'ya teşekkür etti.

Babam Anneme bir öpücük gönderip, "Çabuk gel, kahve yapacağım" dedi. Rahip kapıdan el sallayınca da hepimiz, "Güle güle, güle güle" diye seslendik.

Babamın dışarı çıkarken Rahip'e, "Hayır" dediğini duydum. "Bir yerine bir şey olduğunu sanmıyorum. Prova yapıyordu. Evet. Haftalardır." Sonra, bahçenin öbür ucunda, "Kilise bütün o ışıklarla gerçekten de güzel görünüyor. Yağmurda bile bulması çok kolay" dedi.

Mumları söndürmeyi bitirdiğim sıralarda Kutucu da merdivenden inerek silindir şapkasını çıkardı ve kalan krakerleri havada çevirmeye başladı.

Krakerler havada uçuşurken Anneme, "Sana, kutu numarasını senin kadar iyi yapabilen çok az kadın olduğunu söylemiş miydim?" dedi.

Kilitlemek için tüm gücüyle bavulu zorlarken Annem gü-

lümseyip çekmecelere dayandı. "Zaten biliyordum" dedi ve Kutucu'nun krakerlerinden birini havada yakaladı. Kutucu da krakerleri daha hızlı çevirmeye başladı. Annem gülüp bir tane daha yakalamaya çalıştı ama Kutucu kaçmayı başardı. Annem daha da çok gülüyor; krakerler de giderek daha yükseğe çıkıyordu. Sonra, durup dururken ağlamaya başladı. Kutucu'ya doğru gitti ve o da krakerleri bırakıp ona sarıldı.

"Üzgün müsün?" Kutucu endişeli görünüyordu.

Annem, "Evet" diyerek başını onun omzuna koydu.

"Kaybolma numarası yüzünden mi?" diye sordum.

Annem, "Hayır, şapşal" diyerek gülümsemeye çalıştı.

Kutucu, "Müthiş bir sanatçısın sen" dedi ve ona sarıldı. "En iyilerinden birisin."

Annemin gözyaşlarını açıklayacak bir şey demesini bekliyordum. Ama o, gözlerini silip gülerek, "Bu kadar saçmalamak yeter" dedi. Ardından bana doğru döndü. "Eve tek başına gidebilir misin, Minou?" dedi.

"Evet, Anne."

"Ben birazdan gelirim. Geldiğimde üçümüz kahve içeriz. Ama önce Kutucu'nun toplanmasına yardım etmem gerekiyor."

Ceketimi giyerken Kutucu çekmeceli masadan silindir şapkasını aldı ve resmi bir merasim havasında kafama taktı. "Çok başarılı bir palyaçoydun, Minou" dedi. "Bu senin. Hak ettin.

Büyük aynaya gittim. Şapka büyük olduğu için alnımın üzerine düşüp duruyordu. Siyah kadifeden büyük bir bandı vardı ve bence beni gerçek bir sihirbaz gibi gizemli gösteriyordu.

Annem, "Baban bekliyor, Minou diye hatırlattı. "Kahve yapmasına yardım et."

Babamın yaptığı gibi bir öpücük göndererek yağmurlu geceye çıktım. Bütün ışıklar kapanmış, bahçe kapkaranlık ol-

muştu. Yağmur, fırtınadan önce genelde olduğu gibi yosun kokuyordu ve uzakta hafif bir gümbürtü duyuluyordu. Annemin kahkahası kesildi ve bütün ada sessizliğe boğuldu.

Silindir şapka çok güzeldi ve sıcak tutuyordu. Kutucu'nun Annemi takdim ettiği sırada yaptığı gibi kollarımı açıp havada bir daire çizdim. Bir daha deneyip bu kez, "Bayanlar, baylar" diye fısıldadım ve etkiyi artırmak için durakladım. "Birazdan izleyeceğiniz... çok ünlü..." Kutucu'nun yaptığı gibi yapmaya çalışıyor; kelimenin kulağa yazın yediğimiz son elmalar gibi tatlı gelmesini istiyordum. Bahçeden orman yoluna doğru yürürken, "Çok ünlü" diye tekrar ettim.

Neredeyse patikaya varmak üzereydim ki, bir ses duydum. Tuhaf bir sesti, inlemeye benziyordu. Durup dinledim. Sonra yine duydum. Neredeyse Adsız'ın uluduğu zamanlarda çıkardığı sese benziyordu ama o kadar yüksek değildi. Sesin nereden geldiğinden emin olamayarak bahçeye döndüm. Ahırın kapısı aralıktı. Sonra yumuşak ve uzunca bir inilti daha duydum ve uzanıp aralıktan baktım. Boş sahne dışında hiçbir şey göremiyordum. Perde asılıydı, ama açıktı. Ayna duvara yaslanmıştı; sönen mumların dumanı ise hâlâ havadaydı. Ama sonra aynada bir yansıma gördüm. Başta ne olduğunu tam anlayamadım. Kendime Kutucu'nun durduk yerde güvercinler, tavşanlar, güller ve bozuk paralar çıkarabildiğini; bu yüzden de bu ahırdaki hiçbir şeyin anormal olamayacağını hatırlattım. Ama Annemin dudakları, kapalı gözleri, Kutucu'nun eli ve Annemin solgun göğüslerinin üzerindeki kırmızı taşlı yüzüğü numara gibi değil, gerçek gibi duruyordu.

Sonra kalbim rüzgârlı bir gündeki yapraklar gibi pır pır ederek, çarparak koştum. Ayağımda hâlâ Bukowski'nin ayakkabıları vardı ve patika da kaygandı. Ormanın ortalarında bir yerde iki çam ağacının arasına sert bir biçimde düştüm. Yere önce çenemle dirseğim çarptı. Silindir şapka uçtu; so-

ğuk çamur ve su birikintileri ayakkabının içine dolup giysilerimin içine işledi. Ama kalkmadım. Dinledim. Çam ağaçları rüzgârda sallanıyordu. Gri dalları durmadan birbirine sürtünüyor; derin nefesler gibi, "huuu, huuu" diye uğulduyorlardı.

Çamlara öfkelenerek, "Durun" diye bağırdım. "Hareket etmeyin, durun. Yüksek sesle feryat ettim. Ardından ayağa kalktım, ağlamak üzereydim. Ama sonra Babamın söylediklerini hatırladım. Mantığın kar fırtınalarına ve yıllarca elma vermeyen ağaçlara karşı bir kalkan gibi olduğunu hatırladım. Sonra da çamurlu patikada oturup, Babamın Descartes'ın *Meditasyonlar*'ındaki en sevdiği cümleyi hatırlamaya çalıştım ama bir türlü aklıma gelmedi.

Eve vardığımda Babam ocağın başında pankek yapıyordu ve ben de ne kadar üşüdüğümü fark ettim.

"Ama, Minou, kızım" dedi. "Ne oldu sana böyle? Çamur içinde kalmışsın. Yüzün de... yaralandın mı?"

Mutfaktaki masa hazırlanmıştı. Her tabakta, Rahip'in bir zamanlar Babamla bana öğrettiği şekilde katlanmış turnalar vardı.

Babam ıslak giysilerimi çıkarmama yardım etti ve üzerime battaniye örttü.

"Ne oldu, Minou?" Yüzüme gelen saçları çekmeye çalıştığında, silindir şapkayı ormanda unuttuğumu fark ettim. "Pankek al bir tane." Babam büyük, şekerli bir pankek uzattı. "Annen dönmeden başlayabiliriz. Onun için sorun olmaz. Hâlâ temizlik mi yapıyor?"

Başımı salladım; tüylerim ürpermişti. Turna şeklindeki peçetelere acıyarak yemeye başladım. Boyunları çok kısaydı.

"Boyunlarını doğru yapamamışsın."

Babam nereye baktığımı görünce güldü. "Sandığım kadar kolay olmadı. Rahip yaparken çok basitmiş gibi görünüyor. Ama kutlama için özel bir şey yapmak istedim. Bugünkü gösteri çok iyiydi, değil mi? Annen nasıldı ama?"

Babama baktım ve yine içimden ağlamak geldi.

"Kaybolma numarası, Minou." Babam reçeli yanıma koydu. "Olağanüstüydü, değil mi? Peki ya Fransızca, ne sürpriz oldu ama! Ayrıca hayatımda senden daha iyi bir palyaço görmedim." Güldü. "Rahip'i korkuttun."

Pankekin elimde soğuduğunu hissederek Babama baktım.

"Bir de Adsız" diye ekledi. "O çemberlerden nasıl uçtu öyle? İlginç bir köpek olduğunu itiraf etmeliyim. Çok yetenekli. Acaba Descartes köpekleri seviyor muydu? Bence hırkası çok yakışmıştı."

Babam masaya dizdiği üç fincana kahve koydu. "Peki ya kutu numarası, Minou? Bir mantığı olduğunu biliyorum ama gerçek gibi görünüyor, değil mi? Annen ne kadar da yetenekli bir aktris; neredeyse koşup kurtaracaktım onu."

"Baba." Kafamı salladım. "Baba, kendimi iyi hissetmiyorum."

Ama Babam beni duymadı. Gülüyordu. "Muhtemelen hoşuna giderdi, sence de öyle değil mi, Minou?"

Yalpalayarak ayağa kalktım.

"Sorun nedir, Minou?"

"Deniz fenerine gitmek istiyorum, Baba."

"Ama kahve hazır. Anneni beklemek istemiyor musun?"

Başımı salladım.

"Yıkanıp kendi yatağına yatmaya ne dersin?"

"Hayır, Baba."

Elini alnıma koydu. "Sanırım ateşin var, kızım. Bilmiyorum. Belki de Annenin dönmesini beklesek iyi olur."

"Deniz fenerine gitmek istiyorum, Baba. Hemen."

"Peki o zaman." Babam tereddütlüydü. "Kahveni yanına almak ister misin?"

Başımı evet anlamında sallayıp, Babamın verdiği hırkayı giydim. Kendi hırkasıydı ve aşırı büyüktü ama mis gibi kitap ve kahve kokuyordu.

"Descartes sihirle ilgili hiçbir şey söylememiş. Ama nihayetinde çok genç yaşta ölmüş, Minou. İsveç'teki o talihsiz dönem olmasaymış daha neler söyleyecekti bir düşünsene." Babam çizmelerimi getirip, boynuma bir atkı taktı. "Sihrin tahmin ettiğimden daha keyifli olduğuna inanmaya başlıyorum."

Dengemi bulmaya çalışarak mutfaktan çıktım ve yağmurla rüzgârın altında merdivenleri çıkarken kahvenin çoğunu yere döktüm. Yatağın yanına koyup da battaniyenin altına girdiğimde, fincanın dibinde sadece bir kaşık kadar kahverengi şeker tanecikleri kalmıştı.

Birkaç saat sonra deniz fenerinde uyandım. Fırtına başlamıştı ve Rahip de sürekli kilise çanını çalıyordu. Yağmurla rüzgâr sanki sonsuz bir güreşe tutuşmuşlar gibiydi, bir taraftan rüzgâr esiyor, diğer taraftan yağmur vuruyordu. Babam yatağımın yanında duruyordu. Ampulün yanında karanlık bir gölge gibi eğilmiş, pencereden Kutucu'nun ahırına doğru bakıyordu.

Tamamen ayılmış bir halde doğrulup, "Baba" dedim. "Ne yapıyorsun?"

"Affedersin, Minou" diyerek geri çekilmeye başladı. "Ben sadece... Annen... Şeyi görmeye çalışıyordum... uyu sen, Minou... her şey yolunda." Babam merdivenlere açılan kapıdan çıkarken bir anda esen rüzgâr defterimin sayfalarını dağıttı.

Ama yeniden uyumadım. Buğulu camdan Kutucu'nun ahırına doğru bakarken parmağımı kahve fincanına daldırıp dibindeki şekeri kazıdım. Yağmur yüzünden tam seçemiyordum. Ahır da, orman yolu da görünmüyordu. Alt kattaki pencerelerin güçsüz ışığında tek görebildiğim, rüzgârın ağaçları bir o yana bir bu yana savurup durduğu ormanın kıyısıydı. Ağaçlar karanlık denizi andırıyordu.

Ardından Annem belirdi. Camı sildim. Ormanın hemen bitiminde durdu. Elbisesi ıslak olduğu için sarkmıştı. Elinde bavulu, arkasındaki çam dalları sağa sola savrulup dururken

dikilmiş, öylece eve bakıyordu. İçeri girene kadar camı silip durarak onu izledim.

Sonra bağırdığını duydum. Sesi, tıpkı Theodora'nın Düzlüğü'nün aşağısında kıyıya çarpan dalgalar gibi, döşemelerin arasından deniz fenerine kadar geliyordu.

Kutucu hâlâ bana sarılmaktaydı. "Annen burada değil" dedi. Mavi kutunun kapağını kapadı. "O öldü, Minou. Ama ben de onu görüyorum bazen. Hiç beklemediğim bir anda. Onu ben de özlüyorum."

"Bence Adsız'a bir ad vermelisin" dedim. Sesim ahırın sessizliğinde yüksek çıkmıştı. "Gerçek bir adı olması önemli."

"O zaman bir ad bulmamız gerek, Minou" diyerek bana baktı. "Annenin de hayaller gördüğünü biliyor muydun? Bir keresinde tam şu anda senin durduğun yerde bir zebra görmüştü. Eski sirkimden Franz olduğunu hemen anlamıştım. Franz numaralar konusunda pek başarılı değildi ve sirk de onu mezbahaya göndermek istemişti. Onu kurtarmak için bir yol bulmam gerekiyordu."

Kutucu'nun sesi okyanusun üzerinde, uzakta esen bir rüzgâr gibi gelmeye başlamıştı. Ama beni ahırdan çıkarırken kafa sallamış, kafamın sanki ağırlaştığını hissetmiştim.

"Hadi, Minou; seni eve götürelim. Tuhaf değil mi?" dedi. "Annenin portakallı kekinin kokusu geldi burnuma. Beni hüzünlendiriyor bu."

Kutucu beni orman yolundan götürürken Franz'ı anlatmaya devam etti. Yıldızlar belirmiş, ay ağaçların arasından yükselmişti ve kar ayaklarımızın altında gıcırdıyordu.

"Sonra Franz'ın akordeonu sevmediğini hatırladım. Her çaldığımda kişneyerek tepki verirdi ama komik bir şekilde kişnediği için şarkı söylüyormuş gibi olurdu. Uzun zaman birlikte gösteriler yaptık; sonunda bir yaz sabahı, başını çayırdaki bir öbek ota yaslamış bir halde ölene dek beraberdik

Mutlu görünüyordu. Ölmek için güzel bir gündü."

Yürüyüş boyunca Kutucu kolunu omzuma koymuştu. Gözlerim kapanıyordu sürekli. Aklıma nedense Amcam, deniz fenerini inceleyişi ve o hayalet ararken benim de resmini çizmeye çalışmam aklıma geldi. Amcam kulede ayakta duramayacak kadar uzun boyluydu ama ona otursun diye bir minder vermiştim. Büyük ampulü inceledikten sonra yavaşça ve güçbela bacak bacak üstüne atmış; ben de bir yığın atkının içinden kırmızı bir tane seçmiştim.

Atkıyı keyifle boynuna takarken, "Ne manzara ama" demişti. "Her yerde su var; sanki dünyanın ucundaymışız gibi."

Hayalet makinesini çalıştırmıştı. Işıklar yanıp sönmüş, iğneler oynamıştı. Mikrofonu farklı yönlere doğru sallarken bir yandan da düğmelerden birini açıp kapatıyordu.

Onu bilge ve ciddi görünürken çizmek istiyordum ama sürekli hareket ediyordu ve ben de bir türlü düzgün çizemiyordum. Bir süre sonra çizmeyi bırakıp örgümü çıkarmıştım.

Kutucu beni ormandan götürürken, Amcamın makineyi kapattığında ne kadar rahatlamış göründüğünü hatırladım. "Endişelenecek bir şey yok, Minou" demişti. "Burada hayalet yok. Deyim yerindeyse... asayiş berkemal."

"Ama burada bir sürü insan delirdi" diye karşı çıkmıştım, "bütün fener bekçileri, cıva yüzünden."

"Yazık olmuş, Minou. Ama artık burada değiller. Çok büyük ihtimalle okyanus yüzünden. Hayaletler suyu pek sevmez."

Sanki Kutucu'yla birlikte yüzyıllardır yürüyorduk. Uykuya dalıp sonra ayılıyor; rüyamda, uğuldayan bir fırtınanın ortasında kaldığımı görüyordum. Etrafımdaki her şey bembeyazdı ve ben de örgü eldivenler takmış olan Adsız'a, "Selam, selam, dünyanın ucu nerede?" diye sesleniyordum.

Adsız da uzakta bir yeri gösteriyordu ve orada zebra

Franz, uçurumun kıyısına ne kadar yakın olduğunu, düşmek üzere olduğunu fark etmeksizin şarkı söylüyordu. Kenara gidip aşağı bakınca orada Annemin suya yayılmış saçlarını, giderek daha derine çekildiğini gördüm. Ardından sanki uzaklardan bir yerden Kutucu'nun sesini duydum: "Özür dilerim, Minou. Özür dilerim."

Alt kattaki yatağımda uyandım. Hava hâlâ karanlıktı. Yeşil kazağım dolanmış, kolum da kazağın kolunda sıkışmıştı. Babam çizmelerimle ceketimi çıkartmış olmalıydı ama eve geldiğimi de, Kutucu'ya hoşça kal dediğimi de hatırlamıyordum. Yattığımı da hatırlamıyordum.

Doğruldum. Okyanus ay ışığının altında griye dönmüştü; ormanın diğer tarafında Kutucu'nun akordeon çalışı duyuluyordu. Kazağımı düzelttim, yataktan kalktım ve koridoru geçerek mavi odaya gittim. Annemin duvar resminin renkleri ay ışığında solgun görünüyordu ve pencerenin pervazındaki iki kuzgunun yanına bir üçüncüsü gelmişti. Ölü oğlan buzun altında sakin görünüyordu, neredeyse uyuyor gibiydi.

Kapıyı arkamdan kaparken, "Rahatsız ettiğim için özür dilerim, ölü oğlan" diye fısıldadım.

Babamı çalışma odasında buldum ve girer girmez Dedemin kartpostallarının artık duvarda asılı olmadığını gördüm.

"Kızım." Babam bana doğru döndü; gözleri fırtına öncesindeki okyanus gibi hüzünlüydü.

Elim cebimdeki kartpostala gitti. Uyurken biraz ezmiştim.

"Neden indirdin onları, Baba?"

Babam kürk şapkasını çıkarıp masaya koydu. Gözlerini ovuşturdu. "Annen hep şöyle derdi: 'Savaşa bir mantık bulamazsın. Mantıklı bir şey değil savaş. Bir mantık aramak yerine sevdiğin şeyi ara.'" Babam masadan bir kalem aldı. "O

zamanlar anlamamıştım. Gerçeği bulmanın işe yarayacağını düşünüyordum. Annen bazen çok hüzünlü olurdu ve ben de rüyamda sürekli kileri görürdüm."

"Kilerde olmak nasıl bir histi, Baba?"

Babam masasına baktı. Beni duymadığını sanmıştım. Ama sonra konuşmaya başladı:

"Unutulmuşum gibiydi. Tüm dünyada tek başımaymışım gibi. Gece gündüz diye bir şey yoktu. Sıfır. Sadece soğan, havuç, pislik ve toprak kokusu. Sahip olduğum tek şey aklımdı. Ama o bile bana ihanet etti."

"Nasıl, Baba?"

"Sürekli sütü düşünüyordum. Sütü düşünmek istemiyordum. Sahip olmadığın bir şeyi çok düşünürsen, sonunda dağılırsın. Ama kendime hâkim olamadım. Burada" –Babam alnını gösteriyordu– "bir şey bana sürekli sütü hatırlatıyordu; sürekli."

"Ama sen süt sevmezsin ki, Baba."

"Severim. Çok severim. Ama artık içmiyorum, çünkü tekrar kaybetmeye dayanamam."

Babam önündeki kitabı rafa kaldırmadan önce, incelemek üzere okuma gözlüğünü taktı. "Savaş bittiğinde beni bulmaları iki ay sürdü. Bacaklarımın üstünde duramadığım için beni taşımak zorunda kalmışlardı. En kötüsü de, dışarı çıkmayı isteyip istemediğimden emin değildim. Artık hiçbir yerde güvende hissetmiyordum kendimi. O kadar acı çektiğim yere geri dönmek istiyordum. Çok saçmaydı.

Buraya geldiğimde her şeyi baştan öğrenmek zorunda kalmıştım. Yürümeyi, görmeyi, konuşmayı. Renkleri tekrar görebilmek iki ayımı almıştı. En ufak ışık bile gözlerimi acıtıyordu. Ama Annen geldiğinde gözlerim normale dönmüş olduğu için çok şanslıydım, çünkü o çok güzeldi, Minou. Onun kadar renkli birini görmemiştim hiç."

Babam sandalyesinde doğrulup boynunu ovuşturdu. Ar-

dından, "Seni eve Kutucu getirdi. Konuştuk. Olanlar hakkında" dedi. Üzerimizde yavaş yavaş sallanan krakerlere baktı. "Ona ölü oğlanı gösterdim, Minou. Yarın sabah bir kutu getirecek."

Annemi ve Kutucu'nun uzun zamandır sabah kahveye gelmediğini düşündüm.

Babam, "Deniz fenerine çıkmadan önce biraz balık ye, kızım. Ben de veda etmek için ölü oğlanla otururum biraz" dedi. Ardından masasına döndü.

Deniz fenerine gitmedim, yatağa döndüm. Bir mum yakıp battaniyeleri üzerime çektim ve cama doğru oturdum. Kutucu hâlâ akordeon çalıyordu ve Babamın, çalışma odasından çıkıp mavi odanın kapısını açtığını duydum.

Cebimden kartpostalı çıkarıp tekrar okudum: Neyi ve kimi sevdiğimiz sadece kalbimizde gizlidir. Kelimelerde –en güzellerinde bile– değil; kalbimizde. Göğsünü sıkıştıran, kemik kafesinden uçmak isteyen o kuştadır. Sahip olduğumuz tek şey budur, gerçek olan tek şey budur."

Hâlâ ne demek istediğini anlamıyordum. Ama Babamın kilerdeki halini, nasıl da hiç sütü olmadığını hatırladım. Bacaklarının nasıl yamulduğunu. Sonra da Annemin Babama, nasıl hep yanlış soruyu sorduğunu söylediğini hatırladım.

Defterim yatağımda, yanımda duruyordu. Kutucu beni eve getirirken onu da taşımış olmalıydı. Defteri açtım.

Babamın, koridorun diğer tarafındaki mavi odada ölü oğlanla konuştuğunu duyabiliyordum. Beni duyacağını umarak yüksek sesle, "Ölü oğlan" dedim. "Hikâyenin sonunu yazacağım sana." Sonra da yazdım. Uzun uzun yazdım.

Deniz yeşil ve berraktı. Korsan fırtına kopacağından korkuyordu. Boynuna sarılmış halde duran Maymun'la birlikte, ciddi bir ifadeyle denize baktı. "Sonbaharın sonunda fırtına çıkması sıra dışı bir durum değil" diye açıkladı. Ama oğlan korkmu-

yordu. Korsan'ın her şeyle başa çıkabileceğini düşünüyordu; bir korsandı o sonuçta.

O gün geç saatlerde fırtına koptu. Havada birden, adeta bozuk parayı emdiğindeki o tat gibi korkunç bir tat belirmişti. Maymun, balık ağlarının durduğu kutuya saklandı ve sonra her yer karardı. Ne ışık vardı, ne de ufuk.

Oğlan, "Tıpkı evde olmak gibi" diye düşündü ve bu hiç hoşuna gitmedi. Sonra hengâme başladı. Su bir an kayboluyor, sonra bir anda etraflarında bir duvar gibi yükseliyordu. Korsan bağırarak emirler veriyordu. Tahtalar titriyor; ipler geriliyordu ve ikisi de ne bulurlarsa tutunuyorlardı. Neresi aşağı, neresi yukarı belli değildi ve bitmek bilmiyordu.

Sonra, birdenbire karanlık seyreldi. Derin bir iç çekiş gibi çekilip gitti. Deniz duruldu, şafak da ufukta iki cesur fırça darbesiyle çizilmiş gibi belirdi. Oğlan rahatlayarak ağlamaya başladı ama Maymun'un kutudan çıkmasına yardım ederek, ağladığını gizlemeye çalıştı. Tam alt güverteye inmeye hazırlanıyorlardı ki, yakınlarda bir ada olduğunu fark ettiler. Geminin dibinde bir boya kutusu yüzüyordu ve oğlan tam da küpeşteden sarkıp boya kutusunu yakalamaya çalışıyordu ki, kadın suda süzülerek geldi.

Suyun otuz santim kadar altındaydı ve bir su perisi kadar güzeldi. Üzerinde mavi bir elbise vardı; kolları iki ayna açılmış, avuçları yukarı bakar vaziyetteydi. Teni bembeyazdı ve uzun kızıl saçları yosunlar gibi dalgalanıyordu. Etrafında bir sürü balık yüzüyordu, ayağında ise sadece tek bir ayakkabı vardı. Sanki balıkların hareketleriyle birlikte suda ilerliyormuş gibiydi. Korsan'la Maymun küpeştenin oraya geldiler ve gemi yelkenleri açana dek hepsi dikilip onu izlediler.

Hikâye beni hüzünlendirmişti. Hem de çok. Gözlerim yanmaya başlamış, göğsüm sıkışmıştı; ne kadar derin nefes alırsam alayım, yetmiyor gibiydi. Mavi odadan Babamın keder-

li sesi yükseliyordu. Sonra dudaklarım oynamaya başladı ve ben de konuştum:

"Gitmemeliydin, Anne. Kaplumbağa'yı götürmemeliydin. Kalmalıydın."

Dışarıda ay, kar tabakasını aydınlatıyordu. Kar örtüsü parlak bir grilikle, denize uzanıyordu.

"Okyanusa mı yürüdün, Anne? Yoksa rüzgâr seni Theodora'nın Düzlüğü'nden aşağı mı savurdu?"

Babamın sesi, Kutucu'nun akordeonuna ve kıyıya çarpan dalgaların sesine karışıyordu. Kutucu'yu peleriniyle bir saman balyasının üzerine oturmuş akordeon çalarken hayal ettim. Kırmızı taşlı yüzüğü aklıma geldi. Sonra da sirki ve Annemle karanlık ahırdaki hallerini düşündüm.

"Anne, o akşam benimle eve gelmeliydin. Babam seni bekledi. Uzun bir süre. Ne kadar başarılı bir şarkıcı olduğunu söylemek istiyordu sana."

Bunlar benim sözcüklerimdi; gelip gidiyorlar, Babamınkilerle birlikte okyanusun üzerinde yolculuk ederek gümüş renkli tonbalığına, suyun dibindeki kutuya, Galileo'nun yıldızlarına ve dünyanın sonuna ulaşıyorlardı. Sonra sözcükler sese dönüştü ve Babamın da ağladığını duydum.

Ormanın diğer tarafında Adsız da ulumaya başlayınca akordeon sesi yükseldi ve sanki bütün ada, ev, kule, tavan hep bir ağızdan ağlıyormuş gibi oldu. Sonra kilise çanı öfkeyle art arda çın, çın, çın diye çalmaya başladı.

Karnımda denizin köpüğü vardı sanki yükselip gözlerime dolmalarına engel olamıyordum. Tıkandım, hıçkırdım ve ağladım. Sonunda hepsi uzun bir iniltiyle son buldu. Bir süre sonra Adsız ulumayı kesti, kilise sessizliğe gömüldü, Kutucu çalmayı bıraktı ve Babam da sustu.

Sonra Annemin sesini duydum: "Büyümüşsün, ufaklık."

Dönüp denize bakınca onu okyanusun ortasında bir küvette otururken gördüm. Uzun saçları ay ışığının altında beyaza

boyanmıştı. Bana el salladı ve küvetin suda sabit bir biçimde hareket edişini izlerken, pençeye benzer ayaklarının suyu nasıl yardığını hayal ettim.

El salladım ve sonra kayboldu.

Ertesi sabah teslimat gemisinin uzaktan gelen sesiyle uyandım. Yatakta yavaşça doğrulup camdan dışarı baktım. Ada beyaz ve el değmemiş gibiydi.

Kalkıp parmak uçlarıma basarak yalınayak mavi odaya gittim. Üç kuzgun başlarını kanatlarının altına sokmuş uyuyorlardı ve Babam da battaniyeye sarınıp koltukta uyuyakalmıştı. Kürk şapkası düşmüştü ama soğuğa rağmen kulakları sıcak görünüyordu. Ölü oğlana baktım. Yüzü ve altın düğmeli şişkin ceketi iyice buzla kaplanmıştı. Ama buzun altında oldukça mutlu görünüyordu. Belki de teslimat gemisinin sesini duymuştu ve tekrar gemiye binmek için sabırsızlanıyordu.

Dosdoğru Annemin masasına gidip, eski kurabiye kutusundaki açık mavi çiçeği aldım.

Diğer tarafa geçerken, "Baba" dedim. Ama Babam kıpırdamadı. Mavi çiçeği saçıma iliştirdim. Omzunu dürterek, "Baba" dedim.

Babam gözlerini açıp silkindi.

"Sabah mı oldu?"

"Evet, Baba."

"Gemi geliyor mu?"

"Evet."

"O zaman kahve koysan iyi olur, kızım. Kutucu'yla Rahip birazdan gelirler." Babam gözlerini ovuşturup ölü oğlana baktı. "Onu misafir etmek epey bir değişiklik oldu, değil mi, Minou?"

Kafa salladım.

Ardından mutfağa gittim. Kapının kenarındaki çizmeleri-

mi alıp, giymek için Annemin ayakkabılığına tutundum. Raftaki ayakkabılarına bakıp içlerinden birini aldım ve yanağıma dayadım. Koyu kahverengi süet bir ayakkabıydı, deri ve deniz kokuyordu. O anda mutfağın, Amcam gelmeden önce yerleri temizlediğimiz zamanki gibi güzel göründüğünü fark ettim. Portakal kokusu gitmişti.

Su tam kaynamaya başlamıştı ki, Rahip elinde küçük, beyaz bir mukavva kutuyla geldi. Soğuk algınlığı geçmiş gibiydi ve neşeliydi.

"Çatınızdaki kuzgunları gördün mü, Minou? Hepsi birden çan kulesini bırakıp gitmişlerdi ama nereye gittiklerini bilmiyordum. Gerçekten çok tuhaf." Kutuyu masaya koydu.

"Kutuda ne var?" diye sordum.

"Bekle de gör" diyerek göz kırptı. "Bana bir kahve yap da, göstereyim."

Demliğe kahve koyarken, "Soğuk algınlığın geçmiş" dedim.

Rahip oturma odasına geçti. "Dün gece olağanüstü bir rüya gördüm" diye seslendi. "Annenin okyanusun ortasında bir kayıkta olduğunu gördüm; çok komik bir kayıktı, neredeyse küvete benziyordu. Bana el salladı ve uyandığımda kendimi çok daha iyi hissediyordum."

Kapının oradan Rahip'in, Annemin oturma odasının duvarına çizdiği Büyük Işıltı'yla kaplan resmini incelediğini görebiliyordum.

Neşeli bir ses tonuyla, "Çok saçma değil mi, Minou? dedi.

Rahip'in kahvesine dört kaşık şeker attığını bildiğim için dolaptan şekeri çıkardım.

"Gitmeden önce Annenden..." diye devam etti, "... kiliseyi dekore etmesini istemeliymişim. Tavşanları, Adsız'ı ve adadaki diğer her şeyi çizebilirdi. Theodora'nın hoşuna giderdi bu."

"Annemin de hoşuna giderdi."

Rahip başını salladı. "Mavi odaya bakmamın sakıncası var

mı, Minou?" Koridorda ilerledi. Geldiği günü anlatan resmine bakmayalı epey zaman oldu."

Ama Rahip mavi odanın kapısına gelmeden, ölü oğlandan haberi olmadığını hatırladım. "Rahip, getirdiğin kutu hareket ediyor" diye seslendim.

Doğruydu da. Kutu masanın ucuna kadar kaymıştı. Rahip alelacele gelip tutmasaydı, düşecekti.

Tam o sırada Adsız havladı ve Kutucu'nun el arabasının evin duvarına çarptığını duyduk.

Adsız'ın atkısı boynundaydı ve paspasa ayaklarındaki karları silkeleyen Kutucu'nun önünden içeri daldı. Kutucu kutuyu hemen fark etti. "Sihir numarası mı yapıyorsun, Rahip?" diye sordu.

"Hayır, hayır. Minou'ya getirdim. Hediye."

"Mukavva kutularla iyi numara yapılır. Sana birkaç numara öğretebilirim."

Rahip çok kibardı. "Ben kutuları sadece hediyeler için kullanıyorum, sevgili Kutucu" diye yanıtladı. "Sihir beni biraz korkutuyor."

Kutucu, "Aklıma gelmişken" diyerek pelerinini açtı ve iç cebinden ufak bir ananas çıkardı. "Bunu sana getirdim, Minou. Keyfini yerine getirir. Ananaslar komiktir. Dün çok küçük ve bitkin görünüyordun." Duraksadı. "Ama, Minou. Saçına çiçek takmışsın. Çok güzel olmuş."

Rahip de, "Sende bir farklılık olduğunu anlamıştım" dedi. "Açık mavinin sana yakıştığını söylemeliyim. Meryem Ana'nın elbisesiyle aynı renk neredeyse. Bendeki resminde giydiği elbiseyle."

Babam mavi odadan çıktığında kahve de yeni kaynamaya başlamıştı. Annemle mutfakta yavaşça, döne döne, elini Annemin beline koyarak, sanki atacakları her adımı biliyormuşçasına dans ettiği zamanki gibiydi. Annem de sessiz kalmıştı. Gülmemiş, konuşmamış ya da sinirlenmemiş; sadece

durgun bir denizi andıran gözlerle Babama bakmıştı.

Rahip, "Kutuyu açabilirsin artık, Minou" dedi. "Babanın gelmesini bekliyordum."

Ben kapağı açarken herkes etrafıma toplandı. İçinde, beş kat pelür kâğıdının altında, sabah güneşi kör gözlerinden yansıyan Kaplumbağa duruyordu. Gözlerini kırpıştırdı ve Adsız havladı.

Rahip hepimizi yerimizden sıçratacak şekilde, "Kaplumbağa'nın şerefine" diye bağırdı. Ardından da yüksek sesle güldü. "Yaşıyor, Minou, yaşıyor. Krakerlerimin nereye kayboldoğunu bir türlü anlayamıyordum. Ama bak, şişmanlamış. Meğer onca zamandır haçın arkasındaymış; sanırım Tanrı'yı bulmuş. Çok daha mutlu görünüyor."

Hepimize kör gözlerle bakan Kaplumbağa gerçekten de hem daha mutlu, hem de daha tombul görünüyordu.

Herkese kahve koymakla meşgul olan Babam, "Belki de artık içeride yaşaması gerekiyordur" dedi. "Merdivenlerin altı artık çok soğuk gelebilir, özellikle de bunca zamandır bir fırının yanında yaşadıktan sonra."

Rahip, "Sanayi tipi bir fırın" diye ekledi.

Kaplumbağa'ya bakınca, yağmurun sesiyle Annemin yerdeki ayakkabılarını ve şemsiyesini açıp onu kucağına almak için durduğu anı hatırladım.

Geminin düdüğü bir kez daha çaldı; bu kez daha yakından geliyordu ve Babam fincanını bıraktı.

"Rahip" dedi. "Paniğe kapılma. Görmen gereken bir şey var."

"Panik mi? Neden ki?" Rahip kutunun kapağını geri kapadı.

"Beni izle."

Kaplumbağa'yı dikkatlice yere bıraktım. Sonra arkalarından koşup, mavi odaya girmeden hemen önce Rahip'in elini tuttum. Ama Rahip korkmadı. Oğlanı sakince inceledi ve Babam da onu kumsalda, yeni düşen karlarla kaplı bir hal-

de kayaların ortasında bulduğum andan başlayarak her şeyi anlattı.

Rahip daha da yaklaştı. "Nazik birine benziyor" dedi. "Sanki bütün sıkıntılarını ona itiraf edebilirmişsin gibi."

Babam aynı fikirdeydi. "Gitmesi hepimizi üzecek."

Ölü oğlanın kutusunun yanında J.G. Sihirbaz yazıyordu.

Kutucu Babamla birlikte oğlanı yataktan kutuya taşımaya çalışırken güçlükle nefes alarak, "Yedek bir kutu" diye açıkladı. "J.G. kutu tamamlanmadan önce öldü ve karısı da kutuyu istemedi. Parasını da ödemek istememişti." Oğlan yerinden kıpırdamıyordu bile ve Babamla Kutucu tekrar denediler. Kutucu devam etti: "Bana bir mektup yazıp, 'Sihirden nefret ediyorum ve kutuya da ihtiyacım yok' demişti."

Ölü oğlana cesaret vermek için, "Yine gemiye bineceksin dedim, çünkü birden sanki gitmek istemiyormuş, sanki yatakta kalmak için elinden geleni yapıyormuş gibi görünmüştü gözüme.

Rahip, daha iyi tutabilmek için yatağın öbür tarafına geçen Babama yol verirken, "Düşünsenize, bu adada ölü bir oğlan" dedi.

Babam da, "Çok ağır" dedi. "Kutucu'nun bacaklarını kaldırmasına yardım et, Minou."

Rahip pişmanlık dolu bir ifadeyle, "Keşke ona bir vaaz hazırlayacak zamanım olsaydı" dedi.

Oğlanın ayaklarını tuttum. "Çok soğuk, Baba."

"Evet, kızım." Babam nefes nefese kalmıştı. "Evet, öyle. Üçe kadar sayınca kaldırıyoruz."

Ölü oğlan kutuya sığmadı. Kıvrık duran bacağı, tam da Babamın tahmin ettiği gibi, yukarı doğru dönmüş bir şekilde kalakaldı. Kutucu kapağı sağlamca bağlamak için ip almaya gitti ve ben de turuncu atkıyı almak için deniz fenerine koştum.

Rahip ölü oğlan için dua etmek istedi. Kutucu dönünce de hepimiz kutunun etrafında toplandık. Adsız, ölü oğlanla birlikte kutuya girmek istedi ama Rahip onu atkısından tutarak geri çekti. Üç kuzgun da bütün karmaşayı pervazdan sessizce izliyorlardı.

Ölü oğlanın yüzü solgundu. Bütün bu hareketler sırasında buzların çoğu erimişti ve bence kırmızı çorapları ve turuncu atkısıyla gayet hoş görünüyordu. Rahip öksürdü ve sakin bir ses tonuyla, "Güneş seni aydınlatsın. Denizde ve tuzda Tanrı'yı hissedesin. Cüppesinin altında İsa'nın ayaklarını göresin ve unutmayasın; Tanrı'nın oğlu olabilir ama o da mütevazı bir gezgindi."

Annemin denizde, bir peri gibi süzülüşünü anımsadım. Rahip'in duasının bir anlamda onun için de olduğunu düşündüm.

Babam, "Kapağı sabitlemeden önce kahvelerimizi bitirecek kadar vaktimiz var" dedi. Ardından da Rahip ve Kutucu'yla birlikte odadan çıktı.

Adsız'la ben ölü oğlanın yanında kalıp, Rahip'in mutfaktan gelen neşeli kahkahalarıyla fincanların şıngırtılarını dinledik. Ama Adsız yine kutuya girmeye çalışınca onu odadan çıkarıp, kapıyı çaresizce bakan suratına kapayıverdim.

Kartpostalı şişesine geri koyup ayakkabıyı da kutuya koydum. Adsız kapının önünde inliyordu. "Git buradan, Adsız" diye fısıldadım. Sonra hikâyeyi yazdığım sayfaları defterimden kopardım. "Bu senin için, ölü oğlan" diyerek donmuş ceketini kaldırdım ve sayfaları cebine koydum.

Hâlâ sanki benden bir şey istiyormuş gibi hissediyordum. Bir süre oturup baktım. Sonra yaklaşıp, sırrımı morarmış kulağına fısıldadım.

Kutuyu el arabasına yerleştirip iterek evden çıkardık; altın çanağın yanından geçip patikadan aşağı indik. Rahip

cüppesinin eteklerini tutarak yanımızda koşuyor; el arabası kayalarla buzların üzerinde hoplarken, Dikkat edin, dikkat edin" diye bağırıyordu. Adsız ise havlayarak ileri geri koşturup duruyordu.

Gemiciler filikalarını suya indirirken Babam da Theodora'nın kapısını açtı. Sonra, kuzgunlar bir anda çatıdan havalanıp kara bir bulut gibi ormanın üstüne, Kutucu'nun ahırına, çan kulesine doğru yayıldı ve birkaç tanesi de cesurca mercan kayalıklarının ötesine uçup, gemicileri karşılamaya gitti.

Rahip, "Kulede özlemiştim onları, umarım hepsi geri gelir" dedi. "Gece o kadar rahatlatıcı sesler çıkarıyorlar ki."

Gemicilerin kayalıkların ötesinden gelen küfürlerini dinleyerek kumsalda beklerken Babam Adsız'ı sevmek için eğildi. Rahip ise Kutucu'ya, Theodora'nın ölmeden hemen önce adaya, çıplak ayaklı insanların ayaklarını acıtmaması için cilalı ahşaptan bir sahnesi ve perdeleri olan bir tiyatro yapmayı planladığını anlatıyordu.

Sonra hissettim. Kalbimdeki kemikten kuşun sanki uçmak üzereymiş, sanki havalanmak üzereymiş gibi kanatlarını göğüs kafesime doğru delice bastırdığını hissettim ve o an kesinlikle, açık ve net bir biçimde hepsini birden çok sevdiğimi anladım. Sahip olduğum tek şey, var olan tek şey onlardı. Dönüp karla kaplı adaya baktım. Bir gün Annemin kırmızı bavulunu bir sürü şeyle dolduracak ve Kaplumbağa'yı alacaktım. Bir gün Annemin istediği gibi gemicilerle birlikte Çin'e gidecektim. Hazır olduğumda gidecektim ama henüz değildi.

Tekrar denize döndüm. Gemiciler yaklaşıyordu. Bir kuzgun aniden görkemli bir kavis çizerek dalgalara doğru dalışa geçti.

Babam, "İşte geliyorlar" dedi.

Teşekkür

Text Publishing'den Michael Heyward ve Caro Cooper'a, New South Wales Üniversitesi'nden Dr. Anne Brewster'a, Dr. Shalmalee Palekar'a ve Dr. Andy Kissane'e, ayrıca Narelle Jones ve Angela O'Keeffe'e en içten teşekkürlerimi sunarım. Hepiniz bu kitabın gerçekleşmesine katkıda bulundunuz.

Matilde Martin'e, Andrew Shine'a, Deb Saffir'e, Vicki Hansen'a, Emily Sarkadi'ye, Digby Clarke'a, Ester Sarkadı-Clarke'a, Trish Tagg'e, Nicky Esplin'e, Chris Lambert'a ve Simon Fraser'a yazma sürecinde verdikleri cesaret ve yaptıkları yorumlar için çok teşekkür ederim.

Neyi ve kimi sevdiğimiz sadece kalbimizde gizlidir. Kelimelerde -en güzellerinde bile- değil, kalbimizde. Göğsünü sıkıştıran, kemik kafesinden uçmak isteyen o kuştadır. Sahip olduğumuz tek şey budur, gerçek olan tek şey budur.

Çeviren: Elif Günay

Karla kaplı bir adanın hikâyesi bu. Haritalarda bulamayacağınız kadar küçük bir adanın... Minou'nun hikâyesi. Küçük bir kız Minou ama bütün filozoflar gibi yürüyüş yapmanın mutlak gerçeğe ulaşmakta önemli bir araç olduğunu düşünüyor.
Bir gün kıyıya vurmuş bir oğlan cesedi buluyor Minou. Oğlanın dudakları tam bir sırrı söylemek üzereymiş gibi kıvrılmış. Erzak gemisi gelene kadar, üç gün evlerinde kalacak bu sessiz misafir. Minou'nun da büyük bir sırrı var. Tam bir yıl önce elinde siyah bir şemsiye ile yürüyüşe çıkan ve bir daha geri gelmeyen annesiyle ilgili. Adanın tüm sakinleri, babası, Rahip ve gerçek bir sihirbaz olan Kutucu, annesinin öldüğünü düşünüyorlar.
Ama Minou annesinin ölmediğini biliyor...

Mette Jakobsen 1964 yılında Danimarka'da doğdu, Sidney'de yaşıyor. Oyun yazarı olan Jakobsen felsefe ve yaratıcı yazarlık eğitimi aldı. *Kaybolma Numarası* yazarın ilk romanı.

ISBN 978-605-09-1718-5
9 786050 917185
sertifika no: 11940
doğankitap.com.tr
Tavsiye Edilen Perakende Satış Fiyatı ₺ 14
DK DOĞAN KİTAP